

335
336
337
338
339
340

4.

I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige eller stadskollegiet äga att utse
ledamöter eller revisorer, eller som av staden understödjas.

SE-
valda
led.
och
rev.

Institutioner, i vilka stadsfullmäktige eller stadskollegiet äga att utse ledamöter eller revisorer.¹⁾

Anm. Förutom i de under denna avdelning upptagna institutionerna är staden representerad i åtskilliga andra företag och sammanslutningar av enskild natur genom personer, utsedda av olika stadens nämnder och styrelser. Det har emellertid icke låtit sig göra att intaga även dessa institutioner i kalendern (vissa av dem återfinnas dock under avdelningen »Institutioner, vilka av staden understödjas», sid. 367).

(Av här nedan upptagna personer äro i regel endast de, vilka blivit tillsatta av stadsfullmäktige eller stadskollegiet — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

Aktiebolag, i vilka Stockholms stad innehar flertalet aktier.

För utövändet av vissa verksamheter av ekonomisk art, vilkas upprätthållande ansetts vara av särskild betydelse för kommunen, har staden vid några tillfällen trätt i samverkan med enskilda intressenter genom förvärf av aktier i för sådan verksamhet bildade aktiebolag. Stadens deltagande i dessa aktiebolags verksamhet har i vissa fall enbart varit knutet till aktieinnehavet och i vanlig ordning utöfvats av den kommunala myndighet, som förvaltats stadens aktier. I andra fall hava dessutom stadsfullmäktige erhållit rätt att vid sidan av bolagsstämman utse några styrelseledamöter och revisorer.

I vissa fall har staden genom köp eller nyteckning förvärvat det övervägande flertalet aktier i vederbörande bolag, i andra fall åter föranlett bildandet av aktiebolag, där staden tecknat i det närmaste samtliga aktier. Härigenom hava dessa bolag i väsentlig mån blivit att anse som kommunala företag, ehuru administrerade i andra former än de för kommunala förvaltningsmyndigheter gällande.

Till de bolag, där enskildas delägarskap i huvudsak är utan reell betydelse, höra aktiebolaget Stockholms tomträttskassa, aktiebolaget Stockholms spårvägar och Stockholms frihamnsaktiebolag. I samtliga dessa bolag äga stadsfullmäktige att utse vissa styrelseledamöter och revisorer (jfr nedan), medan drätselnämnden såsom förvaltare av stadens aktier å resp. bolagsstämmor utövar stadens på aktieinnehavet grundade befogenheter.

I tvenne andra aktiebolag, Lanforsens kraftaktiebolag och Brännkyrka elektriska distribu-

tionsaktiebolag, äger staden visserligen också större delen av aktierna (resp. $\frac{2}{3}$ och omkr. $\frac{3}{5}$), men i dessa fall äro bolagen formen för en verklig samverkan mellan de enskilda intressenterna och staden (representerad i förra fallet av drätselnämnden och i senare fallet av industriverksstyrelsen såsom aktiernas förvaltare). I intetdera av dessa bolag äga stadsfullmäktige någon särskild befogenhet, varför de icke medtagas här nedan (närmare uppgifter om dessa bolag — liksom även om stadens aktieinnehav i Krångede aktiebolag — återfinnas under elektricitetsverket, sid. 281).

Slutligen må här nämnas, att stadens aktieförvärf år 1920 i aktiebolaget Svartålsforsen utgjorde formen för stadens inköp av Svartålsforsen (se sid. 281).

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.

Regeringsgatan 11 B (postadress: box 1221, Stockholm 16; postgirokonto nr 1404); t. 23 24 10; expeditionstid: 10—15 (vårdagar 10—14.)

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa, som bildades år 1908, har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av bostäder på Stockholms stad tillhörig mark. För detta ändamål äger bolaget rätt att mot obligationer eller andra skuldförbindelser upplåna erforderliga medel till högst 20 gånger det inbetalta aktiekapitalets storlek. Staden har iklätt sig garanti för kassans skuldförbindelser. Till säkerhet för skuldförbindelserna skola ligga inteckningar i tomträtter med tillhörande byggnader, vilka inteckningar ej må överstiga 80 % av byggnadernas i särskild

¹⁾ Stadsfullmäktige beslöto den 19 maj 1930, att person, som av fullmäktige utses för revision av utom kommunalförvaltningen stående institution, skall, även om frågan om ansvarsfrihet för institutionens förvaltning ej ankommer å stadsfullmäktiges prövning, hos fullmäktige — med överlämnande av revisionsberättelsen — anmäla fullgörandet av sitt uppdrag.

ordning fastställda värden. Stadsfullmäktige beslöt den 27 april 1916 förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomfördes en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning. Bolagets aktiekapital utgör f. n. 4,000,000 kr., varav staden innehar 3,848,000 kr. Staden har förbundit sig att teckna garanti för av bolaget utgivna skuldförbindelser intill ett sammanlagt belopp av 80 milj. kr. Bolagets utelöpande skuldförbindelser uppgingo vid 1933 års ingång till omkring 69 milj. kr.

Jämlikt den för bolaget gällande bolagsordningen skall bolagets styrelse bestå av fem ledamöter med fyra suppleanter. Av dessa skola, så länge Stockholms stads garanti för bolagets skuldförbindelser varar, en ordinarie ledamot och en suppleant utses av stadsfullmäktige samt en ordinarie ledamot och en suppleant av fastighetsnämnden. Stadsfullmäktige utse därjämte en revisor och en suppleant för denne. Övriga styrelseledamöter och revisorer jämte suppleanter utses av bolagsstämman.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 5 dec. 1932 (för tiden från 1933 års till 1934 års bolagsstämma). Senaste val av revisor ägde rum samma dag.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i bolagets styrelse.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.
Suppleant: Johansson, Axel R., assistent, stadsfullm.

Av fastighetsnämnden utsedd ledamot i bolagets styrelse.

Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare, stadsfullm.
Suppleant: Dahlberg, L. A., fastighetsdirektör.

Av bolagsstämman utsedda ledamöter i styrelsen.

Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör, stadsfullm., ordf. och jourhavande led.; **Staël von Holstein, Ch. Mathilda**, advokat;
Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm.
Suppleanter: Ahlbin, H. G. H., redaktör, stadsfullm.; **Karlsson, Karl A.**, förbundsordförande, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Andersson, Paul, överlärare, stadsfullm.
Suppleant: Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.

Av bolagsstämman utsedda revisorer.

Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm.;
Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm.
Suppleant: Branting, G., advokat, stadsfullm.

Kamrerare.

Biörnstad, A.

Ombudsman.

Janson, N. V.

Kamrersassistent.

Hammarberg, S. V. E.

Huvudbokförare.

Staël von Holstein, C. F. S.

Förste bokhållare.

Eriksson, T. C.

Kassörska.

Magnusson, Ingrid H.

En kassakontrollant, en bokförare, en bokhållare, en andre bokhållare, en maskinskriverska och stenograf, två extra tjänstemän, en telefonist och maskinskriverska, ett vaktmästarbiträde.

Stockholms frihamnsaktiebolag.

Postadress: Stockholms frihamn (postgiro-konto nr 508); t. »frihamnen».

Sedan arbetet med stadens frihamnsanläggning vid Lindarängen fortskridit så långt, att öppnandet av en första del av frihamnen var nära förestående (se sid. 290), beslöt stadsfullmäktige den 2 juni 1919 att utarrendera frihamnsanläggningen åt ett för ändamålet bildat bolag, Stockholms frihamnsaktiebolag, i enlighet med ett upprättat avtal angående överlåtelse på bolaget av rätten att driva stadens frihamn. Den 20 sept. 1919 lämnade kungl. maj:t sitt medgivande till överlåtelsen, som avsåg en tid av fem år från tillträdet, vilket ägde rum den 10 okt. 1919. Avtalet med bolaget uppsades sedermera av staden och upphörde att gälla med utgången av år 1924.

Sedan förhandlingar angående nytt avtal med frihamnsbolaget upptagits men icke lett till något resultat, beslöt stadsfullmäktige den 10 nov. 1924 lämna sin medverkan till bildandet av ett nytt aktiebolag, vars aktiekapital till övervägande del skulle tecknas av staden, samt att å nämnda bolag överlåta rätten att driva frihamnen. Kungl. maj:t lämnade sitt tillstånd härtill den 19 dec. 1924. Upplåtelsen avsåg ursprungligen en tid av fem år men har jämlikt beslut av stadsfullmäktige den 3 dec. 1928, förlängts att gälla ytterligare fem år, d.v.s. till och med år 1934. Frihamnsbolaget har till uppgift att ombesörja frihamnens drift; för sådant ändamål äger det nyttjanderätt till det härför avsedda frihamnsområdet med alla dess byggnader och anläggningar. Erforderliga underhålls- och nybyggnadsarbeten inom frihamnen verkställas däremot, liksom inom hamnområdet i övrigt, av hamnstyrelsen. Enligt för det nya frihamnsaktiebolaget — vilket övertagit namnet »Stockholms frihamns-

**SE-
valda
led.
och
rev.**

**SF-
valda
led.
och
rev.**

aktiebolag» — den 6 dec. 1924 antagen bolagsordning skall aktiekapitalet utgöra 500,000 kr. Därav hava 499,500 kr. tecknats av Stockholms stad. Bolagets styrelse består av sju ledamöter med tre suppleanter, av vilka två ledamöter och en suppleant utses av bolagsstämman samt fyra ledamöter jämte två suppleanter av stadsfullmäktige, därav minst två ledamöter bland hamnstyrelsens ledamöter eller suppleanter. Därjämte är hamnstyrelsens ordförande självskreven ledamot av bolagets styrelse. Såväl styrelseledamöter som suppleanter, utom ordföranden i hamnstyrelsen, väljas för ett år i sänder. Hamndirektören äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. För revisionen äga stadsfullmäktige och bolagsstämman att tillsätta var sin revisor jämte suppleant.¹⁾

Ordinarie bolagsstämma skall hållas en gång om året före maj månads utgång. Åt drätsel-nämnden har uppdragits att å bolagsstämma rösta för stadens aktier.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter och av revisor (för tiden från 1933 års till 1934 års bolagsstämma) ägde rum den 5 dec. 1932 och bolagsstämmans den 11 april 1933.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter i bolagets styrelse.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.; **Hernlund, C. A. V.**, arbetschef, stadsfullm.; **Liander, M. E.**, grosshandlare, stadsfullm.; **Pålsson, E. A. V.**, slöjdlärare, stadsfullm.

Suppleanter: **Johansson, Erik G.**, ombudsman, stadsfullm.; **Nilsson, Carl R.**, ombudsman, stadsfullm.

Övriga ledamöter i bolagets styrelse.

Björklund, C. G., borgarråd, stadsfullm., ordf. (såsom ordf. i hamnstyrelsen självskr. led.); **Indebetou, E. A.**, sjökapt. vice ordf., **Johansson, K. A. A.**, direktör (utsedda av bolagsstämman).

Suppleant: **Ericsson, C. E.**, direktör (utsedd av bolagsstämman).

Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1933 års till 1934 års bolagsstämma.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Suppleant: **Wretling, E. P.**, civilingenjör, stadsfullm.

¹⁾ Ett förslag att lägga frihamnen under samma ledning som tullhamnen med hamndirektören som verkställande direktör även för frihamnsbolaget har godkänts av hamnstyrelsen och frihamnsbolaget. Förslaget torde komma att i maj 1933 föreläggas stadsfullmäktige.

Av bolagsstämman utsedd revisor.

Norman, P., auktoriserad revisor.

Suppleant: **Wiklund, E. O.**, ombudsman, stadsfullm.

Verkställande direktör.

Stendahl, O., civilingenjör.

Kontorschef.

Larson, J. G.

Hamnmästare.

Göthberg, J. A.

Kassör.

Alerius, J. E.

Poststationsföreståndare.

Einars, Margrjet.

Aktiebolaget Stockholms spårvägar.

Kontor: Tegnérsgatan 2 A, Va.; t. »spårvägen».

År 1876 erhöi Stockholms nya spårvägsaktiebolag 40-årig koncession å spårvägstrafik i de norra stadsdelarna. Trafiken, som bedrevs med hästspårvagnar, öppnades år 1877. År 1885 gavs en likaledes 40-årig koncession å spårvägstrafik på Södermalm, där Stockholms södra spårvägsaktiebolag år 1887 öppnade trafik (på en av linjerna med ångspårvagnar). År 1901 elektrifierades de södra spårvägarna och 1904 de norra. År 1908 inträdde staden som hälften-delägare i det södra spårvägsbolaget.

Den 30 juni 1915 beslöt stadsfullmäktige lämna stadens medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikerande av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionstidens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning för det nya bolaget (ab. Stockholms spårvägar) fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Av aktiekapitalet tecknades hälften eller 12 milj. kr. av Stockholms stad och likvidarades genom upplåtelse av koncession å driften åt bolaget (för tiden t. o. m. år 1956; jfr nedan).

Genom avtal med Stockholms södra spårvägsaktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 18 mars 1918, övertog ab. Stockholms spårvägar även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet utökades bolagets aktiekapital från 24 till 29,6 milj. kr., varvid hälften av de nyttigivna aktierna tillföll staden. Dessutom utgavs i och för ersättning för koncessionens förlängning ytterligare 1,9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillföll staden.

Under år 1920 inköpte bolaget även den av ett enskilt bolag ägda, sedan år 1911 trafikerade södra förstadshanan.

Den 29 mars 1920 beslöt stadsfullmäktige godkänna ett avtal om förvärf av huvudparten av de i enskild ägo befintliga aktierna spår-

vägsbolaget. Sedan dess äro spårvägarna i Stockholm praktiskt taget helt i stadens ägo, ehuru rörelsen fortfarande drives i form av aktiebolag.

År 1925 förvärfvade ab. Stockholms spårvägar aktiemajoriteten i Stockholms centrala omnibusaktiebolag, vilket bolag sedan år 1923 bedrivit omnibustrafik i staden. År 1929 trädde omnibusbolaget i likvidation och övertogs dess rörelse med tillgångar och skulder av spårvägsbolaget.

Aktiekapitalet, som f. n. uppgår till 31,500,000 kr., är fördelat på två serier, A och B, med hälften i vardera serien. Staden äger samtliga aktier av serien B, vilken omfattar de aktier, som tillfallit staden såsom ersättning för beviljade koncessioner, samt c:a 15,733,000 kr. av serien A. Endast c:a 17,000 kr. av aktiekapitalet befinna sig alltså i enskild ägo.

Efter förhandlingar mellan delegerade för staden och spårvägsbolaget angående revision av förutvarande kommunala koncession godkände stadsfullmäktige den 1 dec. 1930 nytt tillstånd för ab. Stockholms spårvägar att idka spårvägs- trafik i Stockholm (gällande t. o. m. år 1956). Förutom detta stadens medgivande finnes för spårvägsverksamheten även av kungl. maj:t meddelat tillstånd, avseende den elektriska anläggningen och rätten att framgå över staten tillhörig mark, ävensom, beträffande vissa förortslinjer, rätten till själva bananläggningen.

Linjenätet omfattar f. n. 19 spårvägslinjer (därav 8 förortslinjer) samt 21 omnibuslinjer (därav 12 förortslinjer). Dessutom bedrivs sedan år 1925 viss samtrafik med de två enskilda spårvägslinjer, som ombesörja trafik mellan Stockholm och Lidingö.

Spårvägsbolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre år i sänder. Tre ledamöter och lika många suppleanter utses av stadsfullmäktige, de övriga av aktieägarna å bolagsstämma (stadens rösträtt utövas vid bolagsstämman av drätsel-nämnden genom ombud). Enligt överenskom-melse mellan stadskollegiet och spårvägsbolagets styrelse hava två representanter för stadskolle-giet (borgarråden för finans- och trafikärenden) erhållit rätt att närvara vid styrelsens samman-träden. För granskning av styrelsens förvalt-ning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter i spårvägsbolagets styrelse (för åren 1931—1933) ägde rum den 15 dec. 1930 och bolagsstämmans den 23 maj 1932 (för tiden till 1935 års bo-lagsstämma) samt senaste val av revisorer den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda leda-möter i bolagets styrelse.

*Lindmark, C. A., skomakarmästare, vice ordf.;

*Ström, O. F., huvudredaktör, stadsfullm.;

vice ordf.; *Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: *Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.;

*Forsberg, E. V., direktör, stadsfullm.;

*Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.

Av bolagsstämman utsedda leda-möter i styrelsen.

Carlsson, Olof, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.;

Hultman, G. H., överingenjör; Höglund,

C. Z. K., redaktör, stadsfullm.;

Åkerman, G. R. J., generallöjtnant, stadsfullm.;

Suppleanter: Almström, O. H., disponent; Cruse,

C. S., förtroendemän, stadsfullm.;

Kleman, C. F., civilingenjör, stadsfullm.;

Persson, P. G., faktor.

Av stadsfullmäktige utsedda revi-sorer för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1933 års till 1934 års ordinarie bolags-stämma.

Andersson, J. Edvin, ombudsman, stadsfullm.;

Svensson, S. A., auktoriserad revisor.

Suppleanter: Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.;

Karlsson, Karl A., förbundsordförande,

stadsfullm.

Av bolagsstämman utsedd revisor.

Johansson, Axel R., assistent, stadsfullm.

Suppleant: Nordwall, B. I. S., finanssekreterare.

Verkställande direktör.

Hellgren, A. G.

Kamrerare.

Westerberg, J. F. O.

Ombudsman.

Augustinsson, C. E. W.

Trafikchef.

Magnuson, E.

Maskiningenjör.

Engdahl, E. V.

Baningenjör.

Gripe, R. F.

Omnibusingenjör.

Lange, T. J. H.

I bolagets tjänst voro vid innevarande års ingång anställda tillsammans 4,025 personer.

SF-
valda
led.
och
rev.

SF-
valda
led.
och
rev.

Övriga institutioner.

Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullföringsområde.

Enligt § 11 mom. 1 i värnpliktslagen den 12 juni 1925 indelas riket för inskrivning och redovisning av de värnpliktiga (med undantag av å sjömanshus inskrivna; se nedan) i inskrivningsområden och rullföringsområden. Inom Stockholms inskrivningsområde ligger bl. a. Stockholms stadsrullföringsområde.

För rullföringsområde skall enligt § 18 i värnpliktslagen finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen, samt i stad, som ej deltagar i landsting, två av stadsfullmäktige för två år valda, inom området bosatta, icke militära personer jämte två suppleanter för dem. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Nämnden biträdes av läkare ävensom av rullföringsbefälhavaren eller annan officer. Enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 skall stadsfullmäktiges val förrättas inom september månads utgång. För valbarhet till såväl ledamot som suppleant fördras enligt § 4 i samma förordning bl. a., att vederbörande uppnått 25 års ålder och är kommunalt röstberättigad.

Enligt § 11 i sistnämnda förordning äger av stadsfullmäktige utsedd ledamot av inskrivningsnämnd eller i hans ställe inkallad suppleant för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Över inskrivningsnämnds beslut kunna besvär anföras endast av värnpliktig, som beslutet rör. Dessa besvär skola ställas till inskrivningsrevisionen (se nedan) samt inom fjorton dagar efter beslutets meddelande ingivas till överstatshållarämbetet.

Enligt kungl. kungörelse den 24 aug. 1926 (med ändring den 12 dec. 1930) skola för Stockholms stadsrullföringsområde, nr 45, finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande Klara, Ulrika Eleonora, S:t Görans, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar samt en för *södra delen*, omfattande Högalids, Maria Magdalena, Katarina, Sofia, Brännkyrka och Enskede församlingar.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 28 sept. och 19 okt. 1931 samt 19 sept. 1932.

Då inskrivningsnämnderna för innevarande år slutfört sin verksamhet redan under mars månad, hava uppgifter angående de militära ledamöterna ej här medtagits. Nästa års militära ledamöter utses först i slutet av detta eller början av nästa år.

För östra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Eklund, J. M., fabrikör; Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Suppleanter: *Simonsson, A. B., f. d. polisöverkonstapel; Anderson, Carl W., maskinarbetsare, stadsfullm.

Dessutom en militär ledamot (jfr ovan).

För västra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Andersson, E. O., kassör; Kjellström, S. O., ingenjör.

Suppleanter: *Stenholm, R. W., järnsvarvare, stadsfullm.; Lundwall, N. D., bankkamrerare.

Dessutom en militär ledamot (jfr ovan).

För södra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Karlström, K. H. E., direktör; Friberg, A. E., stadsbud, stadsfullm.

Suppleanter: *Fröding, H. F., direktör; Magnusson, E. O. E., bokbinderiarbetsare.

Dessutom en militär ledamot (jfr ovan).

Inskrivningsnämnden för Stockholms sjömanshus.

För inskrivning och redovisning av å sjömanshus inskrivna värnpliktiga bestämmas enligt § 11 mom. 2 i värnpliktslagen särskilda sjörullföringsområden, vart och ett omfattande ett eller flera sjömanshus. Stockholms sjörullföringsområde omfattar Stockholms samt fem andra sjömanshus. För varje sjömanshus skall finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en av stationsbefälhavaren förordnad regementsofficer som ordförande samt två inom staden bosatta, icke militära personer, vilka jämte två suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Beträffande tid för valet, valbarhet och dagtraktamente m. m. gälla enahanda bestämmelser som för ledamöter i inskrivningsnämnder för stadsrullföringsområde (se ovan).

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava skett den 19 sept. samt den 17 okt. 1932 (det senare valet fyllnadval).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Öhlin, C. E., sjökaptän; Sjöström, A. H., ombudsman.

Suppleanter: *Blomqvist, J. R., sjökaptän; Carlson, G. A., ombudsman.

Dessutom en militär ledamot (jfr ovan).

Inskrivningsrevisionen.

För prövning av besvär över inskrivningsnämnds beslut m. m. skall för varje inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus finnas en inskrivningsrevision, bestående enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen (överståthållaren) såsom ordförande samt fyra andra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Revisionen biträdes av en militärläkare, utsedd av arméfördelningschefen, och en civil läkare, förordnad av konungens befallningshavande (överståthållarämbetet).

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöterna eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i revisionens förhandlingar endast i vad de angå det område, för vilket de blivit valda. För valbarhet och tid för valet gälla enahanda bestämmelser som för inskrivningsnämnd (se ovan). Inskrivningsrevisionens ledamöter och suppleanter äga enligt kungl. kungörelse den 30 mars 1920 för deltagande i revisionens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 15 sept. 1930, 28 sept. 1931 och 19 sept. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Persson**, P. G., faktor (för åren 1931—1933); **Stawström**, C. L., trafikinspektör (för åren 1932—1934); **Östberg**, G., kapten (för åren 1933—1935).

Suppleanter: ***Ekman**, C. G., bankdirektör (för åren 1931—1933); **Malm**, C. G., direktör (för åren 1932—1934); **Ericson**, T., grosshandlare (för åren 1933—1935).

Övriga ledamöter.

Elmqvist, G. H., överståthållare, självskr. ordf.; **Tersmeden**, C. A., överste (inskrivningsbefälhavare).

Dessutom tre ledamöter jämte tre suppleanter, utsedda av Stockholms läns landsting (deltaga vid handläggning av besvärssärenden rörande länet; jfr ovan).

Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådanna lag lyder enligt lag den 11 juli 1916, föreskrives, att för varje landstingsområde samt för stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas

en lokal värderingsnämnd med åliggande att upprätta taxa för rekvisitioner samt i övrigt handlägga sådana ärenden, som äga sammanhang med ersättning för utgjorda rekvisitioner eller för därunder uppkommen skada. Därjämte skall för ifrågakvarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmer, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala nämnden skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendenturafficer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. För varje ledamot skall utses två ställföreträdare. Såväl ledamöter som ställföreträdare utses för en tid av fyra år. Valet skall jämlikt kungl. förordning den 11 juli 1916 förrättas före utgången av september månad det år, med vilket valperioden utgår.

Ledamot av värderingsnämnd äger åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 19 sept. 1932 (för åren 1933—1936).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Engström, C. S., direktör, ordf.

Ställföreträdare: **Oldenburg**, Hj., disponent; **Tengroth**, B. M., f. d. auktionsdirektör.

Dessutom två ledamöter (jfr ovan).

Hästuttagningsnämnderna.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästutskrivningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt § 6 i lagen den 2 juli 1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) finnas en hästuttagningsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och anspanssfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till monstring. Hästuttagningsnämnd tillsättes för fyra kalenderår i sänder och består av tre, högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämbetet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige.

Till ledamot eller suppleant i hästuttagningsnämnd må icke utan vederbörande arméfördelningschefens tillstånd utses person, vilken innehar fast anställning vid krigsmakten eller som innehaft dylik anställning och fortfarande är krigstjänstskyldig, ej heller någon som tillhör beväringens första uppbad. I fråga om valbarhet gäller i övrigt, vad som är stadgat om val av stadsfullmäktige.

Föreskrifter rörande hästuttagningsnämndernas verksamhet återfinnas, förutom i hästutskrivningslagen, i kungl. förordning den 21 nov. 1930 med vissa bestämmelser för verkställighet

SF-
valda
led-
och
rev.

SF-
valda
led.
och
rev.

av hästutskrivningslagen, i vad samma lag avser anskaffande av hästar och anspanssfordon (hästutskrivningsförfordningen).

I enlighet med § 9 i hästutskrivningslagen och stadsfullmäktiges beslut den 12 febr. 1918 utgår av stadens medel till av stadsfullmäktige vald ledamot eller i sådan ledamots ställe inkallad suppleant dels under såväl sammanträdes- som resedagar traktamentsersättning med högst 4 kr. per dag, dels ock, då vederbörande är bosatt å annan ort än sammanträdesorten, resekostnadsersättning. Sådan ersättning må även utgå till suppleant, som på grund av göromålens omfattning och brådskande natur extra inkallas till sammanträde. Till nämndernas ordförande utgår motsvarande ersättning av statsmedel.

Nuvarande indelning i hästutskrivningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 21 nov. 1930. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 7 dec. 1931 för perioden 1932—1935, kompletteringsval ägde rum den 22 febr., 13 juni och 19 sept. 1932. Ordförandena äro förordnade av överståthållarämbetet för samma tid.

Hästutskrivningsområdet nr 232

(omfattande 2:a polisvaktområdet).

Ordförande.

Kruse, E. O. L. N., disponent.

Övriga ledamöter.

Andersson, A. I., åkare; Brodén, K. J. F., åkeridkare.

Suppleanter: Andersson, C. E., åkeridkare; Johansson, C. A., f. d. hyrverksägare.

Hästutskrivningsområdet nr 233

(omfattande 10:e polisvaktområdet).

Ordförande.

Johansson, K. A., lantbrukare.

Övriga ledamöter.

Ekman, F., åkeridkare; Leander, J. A., disponent.

Suppleanter: Averbelt, H. S., fanjunkare; Nilsson, C. E., arrendator.

Hästutskrivningsområdet nr 234

(omfattande södra delen av 8:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Blekinge, Östgöta-, Boude-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstiernasgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

Bohlin, G. A., åkeriägare.

Övriga ledamöter.

Carlsson, S. E., kassör; Kessler, H. O., direktör.

Suppleanter: Hermansson, S., köpman; Nisbeth, C. W. C:son, agronom

Hästutskrivningsområdet nr 235

(omfattande 3:e polisvaktområdet).

Ordförande.

Carlzon, E. W., förvaltare.

Övriga ledamöter.

Jönsson, J. A., bageriidkare; Olsson, Hj. H., ombudsman.

Suppleanter: Ekbäck, P. E. C:son, inspektör; Samuelsson, H. F., bageriidkare.

Hästutskrivningsområdet nr 236

(omfattande 1:a, 4:e och 6:e polisvaktområden samt norra delen av 8:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstiernasgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

Hagen, K. A., disponent.

Övriga ledamöter.

Westerdahl, E. A., direktör; Westerdahl, N. A. E., disponent.

Suppleanter: Lundkvist, C. G., åkare; Wallin, G. F., fabrikör.

Hästutskrivningsområdet nr 237

(omfattande södra delen av 5:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

Erikson, E. H., fabrikör.

Övriga ledamöter.

Ekström, K. J., direktör; Lindholm, K. J., fabrikör.

Suppleanter: Klint, J. A., fabrikör; Pettersson, C. R., ombudsman.

Hästutskrivningsområdet nr 238

(omfattande norra delen av 5:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

Lundström, J. A., åkare.

Övriga ledamöter.

Magnusson, C. E., ombudsman; Palm, A. A. E., major.

Suppleanter: Helgesson, H. I. R., ombudsman; Jonsson, G. L., fabrikör.

Hästutskrivningsområdet nr 239

(omfattande norra delen av 9:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Öden- och Birger Jarlsgatorna).

Ordförande.

Zachrisson, K. E. A., direktör.

Övriga ledamöter.

Hjort, C. A., direktör; Pettersson, C. H., åkeri-ägare.

Suppleanter: Gustafsson, G. A. V., material-förvaltare; Eriksson, E. G., åkare.

Hästutskrivningsområdet nr 240

(omfattande södra delen av 9:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Öden- och Birger Jarlsgatorna).

Ordförande.

Rundblom, E. V. P., direktör.

Övriga ledamöter.

Ekberg, K. A. F., ombudsman; Grewin, W. M., disponent.

Suppleanter: Lindroth, P. E., direktör; Olsson, O., åkeriägare.

Hästutskrivningsområdet nr 241

(omfattande 7:e polisvaktområdet).

Ordförande.

Chruzander, O., direktör.

Övriga ledamöter.

Johnsson, E., källarmästare; Mårtenson, M., indentent.

Suppleanter: Dahl, C. F., byggnadsingenjör; Öster, C. W. O., styckjunkare.

Hästmönstringskommissionerna.

För varje hästutskrivningsområde skall jämligt § 18 i hästutskrivningslagen den 2 juli 1915, i dess lydelse enligt lag den 13 juni 1930, finnas en hästmönstringskommission med alligande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva de uttagna hästarna och anspanssfordonen med hänsyn till deras lämplighet för krigsbruk samt bestämma, vilka av dem som skola anslås för krigsmaktens behov. Hästmönstringskommission skall vara tillsatt redan i fredstid och bestå av tre ledamöter, utsedda i Stockholm en av militär myndighet (arméfördelningschefen), en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttagningsnämnd bland dess ledamöter. För av stadsfullmäktige vald ledamot utses en suppleant. Valet skall ske i september månad för nästföljande fyra kalenderår. Såväl ledamöter som suppleanter böra vara förtrogna med hästuppfödning eller lantushållning. Beträffande valbarhet gälla i övrigt samma bestämmelser som för val till hästuttagningsnämnd (se ovan).

Föreskrifter rörande hästmönstringskommissionernas verksamhet äro givna, förutom i hästutskrivningslagen, i kungl. förordning den 21 nov. 1930 med vissa bestämmelser för verkställighet av hästutskrivningslagen, i vad samma lag avser anskaffande av hästar och anspanssfordon (hästutskrivningsförordningen).

Enligt kungl. kungörelse den 14 april 1916

äger ledamot av hästmönstringskommission åtnjuta traktaments- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val förrättades den 28 sept. och 19 okt. 1931 för perioden 1932—1935 (fyllnadsval den 7 dec. 1931 och 19 sept. 1932).

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 232.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Birath, E. C., stallmästare.

Suppleant: Wall, S. D., professor.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 233.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Nilson, C. E., arrendator.

Suppleant: Gréen, E., agronom.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 234.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Ljunggren, V., direktör.

Suppleant: Johansson, K. A., lantbrukare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 235.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Wallberg, K. V., bageriidkare.

Suppleant: Nisbeth, C. W. C:son, agronom.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 236.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Swartling, F. G. A., direktör.

Suppleant: Björklund, H. R., agronom.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 237.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Henning, K. A., direktör.

Suppleant: Björkman, J. W., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 238.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Schröder, C. G. C., fabrikör.

Suppleant: Pettersson, F. T., byggnadsingenjör.

Dessutom två ledamöter.

SF-valda led. och rev.

**SF-
valda
led.
och
rev.**

**Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 239.**

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Zachrisson, K. E. A., direktör.

Suppleant: Lindholm, E. M., disponent.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 240.**

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Jaede, C. F. V., godsägare.

Suppleant: Lindeblad, A. A. H. G., stallmästare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 241.**

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Wennberg, N. L., grosshandlare.

Suppleant: Lindblom, E. A., kamrerare.

Dessutom två ledamöter.

Motormönstringskommissionerna.

Enligt § 26 i hästutskrivningslagen den 2 juli 1915, i dess lydelse enligt lag den 13 juni 1930, skall för varje län, efter konungens närmare bestämmande, finnas en eller flera motormönstringskommissioner, med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av konungens befallningshavande var för sitt län årligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen uttagna motorfordons och motorredskaps lämplighet för krigsbruk.

Motormönstringskommission skall, i enlighet med vad i § 27 av ovannämnda lag bestämmes, vara tillsatt redan i fredstid och bestå av tre i motorfordons och motorredskaps konstruktion och skötsel kunniga ledamöter, av vilka i Stockholm en, tillika ordförande, utses av militär myndighet (arméfördelningschefen) och en av överståthållarämbetet samt den tredje jämte en suppleant för denne väljes av stadsfullmäktige. Valet skall ske i september månad för de fyra nästföljande kalenderåren. I fråga om valbarhet gälla samma bestämmelser som för val av stadsfullmäktige.

Föreskrifter rörande motormönstringskommissionernas verksamhet äro givna, förutom i hästutskrivningslagen, i kungl. förordning den 21 nov. 1930 med vissa bestämmelser för verkställighet av hästutskrivningslagen, i vad samma lag avser anskaffande av motorfordon och motorredskap (motorutskrivningsförordningen).

Ledamot av motormönstringskommission åtnjuter enligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 traktaments- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Genom kungl. kungörelse den 28 aug. 1930 har antalet motormönstringskommissioner i Stockholm bestämts till sex.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 19 sept. 1932 för åren 1933—1936.

Första motormönstringskommissionen.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Sylvander, H. L., hovfotograf.

Suppleant: Andresén, B. M., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Andra motormönstringskommissionen.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Westerdahl, N. A. E., disponent.

Suppleant: Hedlund, M., ingenjör.

Dessutom två ledamöter.

Tredje motormönstringskommissionen.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Fogelquist, E. A. O., ingenjör.

Suppleant: Lindholm, K. J., fabrikör.

Dessutom två ledamöter.

Fjärde motormönstringskommissionen.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Hörberg, N. J. J:son, konsul.

Suppleant: Zachrisson, K. E. A., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Femte motormönstringskommissionen.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Piehl, C. G. F., direktör.

Suppleant: Pettersson, L. H., civilingenjör.

Dessutom två ledamöter.

Stätte motormönstringskommissionen.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Lundeberg, E. C. K:son, direktör.

Suppleant: Lundgren, J. E., diplomingenjör.

Dessutom två ledamöter.

Gode män vid laga skifte.

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbildning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två, valda för en tid av sex år av stadsfullmäktige, med uppgift att i vissa fall biträda vid förrättandet av laga skifte å stadsjord. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 2 dec. 1929 för åren 1930—1935 (fyllnadsval den 19 sept. 1932).

Gode män.

Kjellqvist, C. J., lantbrukare; Nyström, C. O. A., överstelöjtnant; Røndahl, J. F., kamrerare; Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm.; Rubin, S. T. S., professor; Wretling, E. P., civilingenjör, stadsfullm.

Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23—27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige samt länsstyrelse.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig för tre år utse 24, av vilka 8 successivt avgå varje år.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande valbara personer ägde rum den 1 dec. 1930, 7 dec. 1931 och 5 dec. 1932 (fyllnadsval den 20 mars och 1 april 1933).

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1933—1935).

Hamilton, H. A. H., häradshövding.

Suppleant: Bildmark, K. W., intendent.

Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.

*Anderson, B. T. A., direktör, *Branting, G., advokat, stadsfullm., *Ekwall, A., överingenjör, *Ferm, A. V., snickare, stadsfullm., *Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm., *Johansson, Axel R., assistent, stadsfullm., *Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör, stadsfullm., *Söderlund, O. S., kakelugnsmakare (samtliga för åren 1931—1933);

Cruse, C. S., förtroendeman, stadsfullm., Edkvist, C. J., inspektör, Eriksson, K., försäkringsdirektör, Kilbom, K., redaktör, stadsfullm., Lindquist, C. C. N. N. C., direktör, Looström, O. L., sekreterare, stadsfullm., Samuelson, P. O., organisationschef, stadsfullm., Wiklund, E. O., ombudsman, stadsfullm. (samtliga för åren 1932—1934);

Andersson, P. V., banktjänsteman, Björklund, C. G., borgarråd, stadsfullm., Edén, J. A., tf. jägmästare, Kamph, A. O. L., direktör, Landewall, G. E., byggnadsinspektör, Larsson, N. A., ombudsman, Lind, F. A., rådman, Lindmark, C. A., skomakarmästare (samtliga för åren 1933—1935).

Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.

*Bengtsson, R., byggmästare, *Bäckström, J. W., grosshandlare, *Fries, E. F., vice häradshövding, *Pettersson, F., byggnadsingenjör, *Poignant, J. A., f. d. major, *Rydin, L. A. V., regeringsråd, *Sjögren, A., direktör, *Wennerholm, O. T. H.,

vice häradshövding (samtliga för åren 1931—1933);

Creutz, J. W., f. d. assurancesdirektör, Dahl, C. F., byggnadsingenjör, Ekman, A., krigsråd, Granholm, C. H., direktör, Rhodin, V., civilingenjör, Sällström, G. F. W., ingenjör, Söderlind, J. G., f. d. byråchef, en vakant (samtliga för åren 1932—1934);

Masreliez, K. V., rådman, Mellin, A. H., inspektör, Palmqvist, G. T., direktör, Riben, K. A., vice häradshövding, Schött, C. F. L., ombudsman, Söderberg, F., civilingenjör, von Wolcker, E. J., f. d. kammarrättsråd, en vakant (samtliga för åren 1933—1935).

Av Stockholms läns landsting utsedda valbara personer.

*Arhén, R., direktör, *Arnberg, K., lantbrukare, *Karlsson, A., nämndeman, *Mattsson, K., lantbrukare, *Molin, G. A., direktör, *Sundelius, G. A., bankkamrerare, *Wallinder, J. O., folkskollärare, *Wulff, D., agronom (samtliga för åren 1931—1933);

Bergström, J., kamrerare, Danielsson, O., stadsombudsman, Holmström, L., godsägare, Jansson, J. V., lantbrukare, Jansson, M., lantbrukare, Johansson, A. W., hemmansägare, Karlsson, S. J., kommunalskrivare, Källman, G. W., ombudsman (samtliga för åren 1932—1934);

Andersson, A., lantbrukare, Andersson, C. W. M., ombudsman, Fagergren, B., major, Gustafsson, H., jordbrukare, Jansson, J. V., hemmansägare, Källström, J. W., skräddarmästare, Lindkvist, R., fastighetsförvaltare, von Stedingk, L. R., frih., direktör (samtliga för åren 1933—1935).

Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.

*Andersson, E., agronom, *Brandin, G. G., agronom, *Hägg, C. A. A., f. d. landsfogde, *Jansson, H., lantbrukare, *Lindén, O. A., distriktslantmätare, *Nathanson, R., godsägare, *Nettelbladt, H., förvaltare, *Nilsson, H., målarmästare (samtliga för åren 1931—1933);

Forsman, E., direktör, Hedlund, P. J., ingenjör, Nilsson, C. E. A., lantbrukare, Odelberg, V. J. V., hovjägmästare, Raquette, G. B., kapten, Stjernstedt, J. L. W., frih., domänintendent, Wahlberg, G., jordbrukskonsulent, Wedberg, W. E., lantbrukare (samtliga för åren 1932—1934)

Bouvang, J., lantbrukare, Boström, G. S., godsägare, Elander, A. J., bankdirektör, Kihlberg, E., direktör, Mattsson, O. E., godsägare, Skärman, E. H., byggnadschef, Svanström, J., fabrikör, Svensson, A. F., häradssdomare (samtliga för åren 1933—1935).

Huvudmän i Stockholms stads sparbank.

Enligt lagen om sparbanker den 29 juni 1923 skola sparbanks angelägenheter omhänderhavas

SE-
valda
led.
och
rev.

SF-
valda
led.
och
rev.

dels av huvudmän, vilka skola såsom representeranter för insättarna övervaka sparbankens förvaltning, dels av en av huvudmännen utsedd styrelse, som skall handhava den omedelbara ledningen av sparbankens verksamhet.

Av huvudmännen, som skola vara minst tjugo och högst femtio, skall minst en tredjedel utses av kommunalstämman, kommunalfullmäktige, allmän rådstuga, stadsfullmäktige, municipalstämman, municipalfullmäktige, landsting, häradsrätt eller hushållningssällskap. Huvudman skall utses för viss tid, högst fem år. Avgår huvudman före valperiodens utgång, skall ny huvudman utses för den återstående tiden av perioden, så snart ske kan. Huvudman må ej vara tjänsteman i sparbanken och ej heller ledamot av styrelse för eller tjänsteman i annan sparbank. Huvudman må icke i denna sin egenskap åtnjuta arvode. Sparbanks huvudmän skola vara bosatta inom sparbankens verksamhetsområde, såvida ej kungl. maj:ts befallningshavande på grund av särskilda förhållanden finner skäl medgiva undantag härifrån.

Med anledning av den nya sparbankslagen fastställdes överståthållarämbetet den 22 sept. 1924 nytt reglemente för Stockholms stads sparbank att gälla fr. o. m. den 1 dec. 1924. I reglementet stadgas, att huvudmännen skola vara fyrtioåttio till antalet, samt att sexton av dessa skola utses av Stockholms stadsfullmäktige. Övriga trettioåttio huvudmän utses av de förutvarande huvudmännen. Samtliga utses för en tid av fem kalenderår.

Stadsfullmäktiges senaste val av huvudmän (för åren 1930—1934) ägde rum den 2 dec. 1929 (fyllnadsval den 30 juni 1932).

Av stadsfullmäktige utsedda huvudmän.

Almström, O. H., disponent; Björklund, C. G., borgarråd, stadsfullm.; Eklund, J. M., fabrikör; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.; Gustafson, H. J. A., journalist; Lindmark, C. A., skomakarmästare; Lybeck, J. A., kammarrättsråd; Magnusson, A. E., byggmästare; Malm, P. L., f. d. stadskamrerare; Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.; Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.; Persson, P. G., faktor; Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; s ordf.; Zederroth, S. V., kontorist.

Övriga huvudmän.

Antal: 32.

Styrelsen för Stockholms högskola.

(Jfr sid. 369.)

Enligt fr. o. m. den 1 maj 1933 gällande bestämmelser i grundstadgarna för Stockholms högskola skall styrelsen bestå av elva (föret nio) ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad

av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av svenska akademien, två av vetenskapsakademien, fyra (föret två) av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa tio väljas den elfte.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

Av de nytillkomna ledamöterna utses övergångsvis den ena för tiden intill utgången av år 1934, den andra för tiden intill utgången av år 1935.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1930 och 7 dec. 1931 samt av revisorer den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare, stadsfullm. (för åren 1931—1933); Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf. (för åren 1932—1934); två vakanta (jfr ovan).

Övriga ledamöter.

Ekeberg, L. B., president, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); Tunberg, S. A. D., professor, rektor; Wedberg, C. O. B., justitieråd (vald av svenska akademien); Fries, K. R. E., professor, Phragmén, L. E., f. d. professor, inspektör (valda av vetenskapsakademien); Holmgren, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd); Lagercrantz, C. G., bankdirektör (vald av högskolans styrelse).

Sekreterare: Guldberg, H. V., revisionssekreterare; kassaförvaltare: Edström, A. S.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års förvaltning utsedda revisorer.

Branting, G., advokat, stadsfullm.; Höglund, C. Z. K., redaktör, stadsfullm.; Wistrand K. K:son, ombudsman, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Ljungholm, C. A., hovauditor (utsedd av kungl. maj:t); von Heijne, S. A., kamrerare (vald av vetenskapsakademien).

Styrelsen för institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm

(Socialinstitutet).

(Jfr sid. 370.)

Enligt av kungl. maj:t den 4 mars 1932 fastställda gr. adstadgar har institutet till ändamål

att meddela vetenskaplig undervisning och sprida kunskap i socialpolitiska och kommunala ämnen samt främja samhällsvetenskapernas utveckling.

Institutets styrelse består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t, tjugo ledamöter, som väljas för fyra år i sänder, samt institutets föreståndare såsom självskriven ledamot. Av de valda ledamöterna utses sju av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete, fem av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för Stockholms högskola, två av styrelsen för svenska stadsförbundet, två av styrelsen för svenska landstingsförbundet samt två av styrelsen för svenska landskommunernas förbund. Styrelsen väljer inom sig för ett år i sänder vice ordförande och kassaförvaltare samt äger att i viss utsträckning överlåta sin beslutanderätt å ett verkställande utskott, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande, institutets föreståndare samt tre ledamöter, som styrelsen inom sig utser.

Styrelsens ekonomiska förvaltning granskas årligen av tre revisorer, utsedda en av kungl. maj:t, en av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete och en av Stockholms stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (avseende åren 1931—1934) ägde rum den 15 dec. 1930 och av revisor den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Guinchard, A. J. J., direktör för stadens statistiska kontor; **Rydén**, O. B., överlärare; **Ståhl**, A. E., filare; **Vanner**, O. A., redaktör; **Åkerlindh**, J. G., direktör, kassaförvaltare (se nedan).

Övriga ledamöter.

Huss, E. G., generaldirektör, ordf. (se nedan) (förordnad av kungl. maj:t); **Bagge**, G. A., professor, institutets föreståndare (se nedan); **Brisman**, S. B., professor, **Fjällbäck Holmgren**, Karin H., fru, **Hesselgren**, Kerstin, yrkesinspektis, **Lagercrantz**, C. G., bankdirektör, **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., **Svensson**, C. E., överdirektör, vice ordf. (se nedan); **Wallenberg**, J. O., f. d. kapten (utsedda av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete); **Bendixson**, I. O., professor emeritus, inspektör, **Tunberg**, S. A. D., professor (se nedan) (utsedda av styrelsen för Stockholms högskola); **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd, **Öhman**, I. E., häradshövding (utsedda av styrelsen för svenska stadsförbundet); **von Hofsten**, E. G. N., direktör; **Odén**, S. A. sekreterare (utsedda av styrelsen för svenska landstingsförbundet); **Anderson**, A., riksgäldsfullmäktig (se nedan); **Bengtsson**, S., lantbrukare (utsedda av styrelsen för svenska landskommunernas förbund).

Styrelsens verkställande utskott.

Anderson, A.; **Bagge**, G. A.; **Tunberg**, S. A. D.; **Huss**, E. G., ordf.; **Svensson**, C. E., vice ordf.; **Åkerlindh**, J. G.

Institutets föreståndare.

Bagge, G. A., professor.

Av stadsfullmäktige för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933 utsedd revisor.

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Söderbaum, B. A., tf. andre kanslisekreterare (utsedd av kungl. maj:t); **Bolin**, E. I., fil. lic. (utsedd av centralförbundet för socialt arbete.)

Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Karlavägen 79, Ö. (Östermalms läroverk, ingång genom högra flygeln); expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna torsdagar) 11,30—12,30; t. 67 12 28.

Enligt kungl. instruktionen den 2 dec. 1905, med ändring den 19 sept. 1929, utgör denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; den skall i denna egenskap jämlikt läroverksstadgan bl. a. hava uppsikt över läroverken, utsätta dagar för terminens början och slut, utse vittnen för studentexamen ävensom för samtliga omförmälda läroverk med undantag av nya elementarskolan utse inspektör. Direktionen förvaltar vidare, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som nya elementarskolan erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger huvudsakligen ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminarier och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärarpersonal och övriga tjänstemän vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier; samt handhåver vården av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, de tre i tjänsten äldsta av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm, högre allmänna läroverket å Södermalm, högre realläroverket å Norrmalm, högre allmänna läroverket å Östermalm, högre allmänna läroverket å Kungsholmen samt högre allmänna läroverket för flickor, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminarier. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter (för åren 1931—1933) ägde rum den 1 dec. 1930.

SE-
valda
led.
och
rev.

**SF-
valda
led.
och
rev.**

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; *Welin, K. G. A., f. d. trafikdirektör.

Övriga ledamöter.

Elmquist, G. H., överståthållare, självskr. ordf.; Eidem, E., ärkebiskop; Bengtson, H. G. V., kyrkoherde (utsedd av konsistorium för åren 1932—1934); Masreliez, K. V., rådmän (utsedd av magistraten för åren 1933—1935); Hedström, J. S., rektor; Lundqvist, N. J., rektor; Söderborg, B. J. A., rektor; Sjöwall, C. A., rektor; Bohlin, K. H., rektor; Grauers, S., rektor.

Kamrerare: Olson, P. Hj., lektor; sekreterare: Lené, G. A., lektor.

Lokalstyrelser vid allmänna läroverken.

Enligt § 207 i den av kungl. maj:t den 17 mars 1933 utfärdade förnyade stadgan för rikets allmänna läroverk, som träder i kraft den 1 juli 1933, skall vid varje allmänt läroverk finnas en lokalstyrelse, bestående i Stockholm av en av överståthållarämbetet och två av stadsfullmäktige för en tid av fyra år utsedda ledamöter, läroverkets rektor samt en ledamot, som läroverkskollegiet för en tid av fyra år inom sig utser. För var och en av de särskilt utsedda ledamöterna utses jämväl suppleant, likaledes för en tid av fyra år. (Beträffande lokalstyrelsen vid nya elementarskolan har kungl. maj:t den 23 aug. 1929 föreskrivit, att två av dess ledamöter skola utses av överståthållarämbetet och en av stadsfullmäktige; denna bestämmelse gäller även efter ikraftträdandet av 1933 års stadga). Vid frågor, som särskilt angå kvinnliga resp. manliga lärjungar, skall kvinnlig tillsyningslärare, kvinnlig sakkunnig eller manlig tillsyningslärare äga säte och stämma i lokalstyrelsen. Samma befogenhet tillkommer skolläkaren vid frågor, som angå hygieniska förhållanden, samt vederbörande klassföreståndare vid frågor om befrielse från eller nedsättning i terminsavgifter. Styrelsen utser årligen inom sig ordförande och vice ordförande.

Lokalstyrelsen, som i sin verksamhet skall söka förmedla ett gott och förtroendefullt förhållande mellan läroverket och det samhälle, inom vilket läroverket är beläget, har i främsta rummet att handlägga sådana ärenden, som sammanhänga med kommunens ekonomiska åtgärderna gentemot läroverket samt att i dessa avseenden tillvarata såväl läroverkets som kommunens intressen. Lokalstyrelsen åligger enligt läroverksstadgan särskilt bl. a. att förvalta läroverkets byggnadsfond (jfr dock nedan), att beträffande byggnads- och reparationsföretag för läroverkets behov, som skall bekostas av vederbörande kommun, efter läroverkskollegiets hörande anmäla behovet hos stadsfullmäktige, att beträffande dylikt företag, som

skall bekostas av läroverkets byggnadsfond, låta uppgöra ritning och kostnadsförslag, underställa desamma skolöverstyrelsen och byggnadsstyrelsen samt efter vederbörlig fastställelse bringa företaget till verkställighet, att till stadsfullmäktige göra erforderliga framställningar om anslag till nyanskaffning och underhåll av inredning och möbelutrustning för läroverket ävensom angående rektorsbostads anskaffande och underhåll eller angående hyresersättning ått rektor, att på framställning av läroverkets rektor besluta om läroverkslokalernas disposition för andra ändamål än undervisningsändamål, att bestämma om befrielse från eller nedsättning i terminsavgifter, att antaga och entlediga vaktmästare, eldare och övrig betjäning samt fastställa instruktion för dem, att på förslag av rektor och efter samråd med övriga läroanstalter i staden bestämma förläggningen av den dagliga undervisningstiden, att närvara vid realexamen (jfr sid. 350), utse vittne vid studentexamen ävensom närvara vid årsavslutningen m. m.

Det i läroverksstadgan införda stadgandet om skyldighet för lokalstyrelse att förvalta resp. läroverks byggnadsfond äger ej tillämpning å huvudstadens allmänna läroverk (med undantag av nya elementarskolan). För förstnämnda läroverk finnes en gemensam byggnadsfond vilken förvaltas av drätselnämnden (se sid. 349). Nya elementarskolans byggnadskassa förvaltas däremot av skolans lokalstyrelse (jfr sid. 349).

Här nedan angivna lokalstyrelser hava utsetts jämlikt 1928 års läroverksstadga. Å stadsfullmäktige ankommande val (för tiden 1 juli 1929—30 juni 1933) ägde rum den 18 mars, 28 juni och 16 sept. 1929 (fyllnadsval den 16 sept. och 21 okt. 1929 samt 21 nov. 1932).

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Hedén, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna; *Hernlund, C. A. V., arbetschef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahlberg, A. W., rektor, ordf. (självskr.); Bokander, H. G. E., kyrkoherde, vice ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); Lagerqvist, A. V., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Johansson, C. J., journalist; *Masreliez, G. V., överdirektör, stadsfullm., vice ordf.

Övriga ledamöter.

Lundqvist, N. J., rektor, ordf. (självskr.); Elfors, A. H., disponent (utsedd av överståthållarämbetet); Eneroth, A. O., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Nya elementarskolan.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Berg, J. G., läroverksadjunkt.

Övriga ledamöter.

Bohlin, K. H., rektor, ordf. (självskr.); Andræ, S. E. J., kyrkoherde, Cronvall, P. A., jur. utr. och fil. kand., vice ordf. (utsedda av överståthållarämbetet); Holmberg, J., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Högre realläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Borge, O. F., fil. d:r; *Källström, N. A., byrådirektör.

Övriga ledamöter.

Söderborg, B. J. A., rektor, ordf. (självskr.); Hallberg, H. E., kyrkoherde, vice ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); Björnsson, N. M., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Högre allmänna läroverket å Östermalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Juhlin Dannfelt, f. Gentele, Brita E., fru; *Storgård, G., folkskollärare.

Övriga ledamöter.

Hedström, J. S., rektor, ordf. (självskr.); Källander, A. J., kyrkoherde, vice ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); Bergholm, C. J., lektor (utsedd av läroverkskollegiet).

Högre allmänna läroverket å Kungsholmen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.; *Trönberg, P., överlärare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Rönholm, N. A., rektor, ordf. (självskr.); Sandstedt, E., advokat, vice ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); Anjou, N. J., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Högre allmänna läroverket för flickor.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Branting, f. Lind, Rina E., fru; *Järte, f. Montelin, Ester L., fru, stadsfullm., vice ordf.

Övriga ledamöter.

Lundberg, K. V. J., rektor (självskr.); Ploman,

E., rådman, ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); Köhlquist, E. Inga, fru, tillsyningslärarinna (utsedd av läroverkskollegiet).

Vasa realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Arnemark, G. E., järnvägstjänsteman, stadsfullm.; *Johansson, Axel R., assistent, stadsfullm., vice ordf.

Övriga ledamöter.

Grimlund, H. V. A., rektor, ordf. (självskr.); Josephson, H. V., direktör (utsedd av överståthållarämbetet); Holm, N. E., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Katarina realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm.; *Klebeck, E. A., kyrkoherde, vice ordf.

Övriga ledamöter.

Sjöwall, C. A., rektor, ordf. (självskr.); Elffors, A. H., disponent (utsedd av överståthållarämbetet); Sommar, K. A. R., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Revisorer av allmänna läroverkens byggnadsfond.

(Jfr sid. 348.)

Enligt kungl. brev till överståthållarämbetet den 23 juli 1869 skall den för huvudstadens allmänna läroverk (med undantag av nya elementarskolan; jfr nedan) gemensamma byggnadsfonden användas till nybyggnad och reparation av läroverkskhus enligt föreskrifter, som stadsfullmäktige efter hörande av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk äger att meddela. Enligt läroverksstadgan skall byggnadsfond därjämte användas till brandförsäkring och andra med läroverksfastigheter förenade utgifter, varjämte fonden även kan användas till anskaffande av inventarier m. m. Förvaltningen av fonden, vars inkomst är en terminsavgift av 5 kr. av varje lärjunge, handhaves i Stockholm av drätsel-nämnden. Granskning av drätsel-nämndens förvaltning av byggnadsfonden skall enligt ovan-nämnda kungl. brev verkställas av fyra revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och två, jämte två suppleanter, av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

SE-
valda
led.
och
rev.

SF-valda led. och rev. *Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.*

Andersson, P. V., banktjänsteman; **Ericson, T.**, grosshandlare.

Övriga revisorer

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde; **Hedström, J. S.**, rektor.

Suppleanter: **Söderborg, B. J. A.**, rektor; **Grauers, S.**, rektor.

Revisorer av byggnadskassan vid statens provskola, Nya elementarskolan.

Byggnadskassan vid nya elementarskolan är enligt § 10 i skolans reglemente den 2 dec. 1905 avsedd att användas till årlig avbetalning å ett av staden år 1896 för till- och ombyggnad av skolans byggnad lämnat räntefritt lån ävensom till bestridande av vissa andra med fastigheten förenade utgifter. (I olikhet mot vad som gäller beträffande stadens övriga allmänna läroverk har kommunen icke åtagit sig att tillhandahålla undervisningslokaler för nya elementarskolan.) Värden av byggnadskassan har tidigare enligt § 15 i skolans reglemente samt § 219 i 1905 års läroverksstadga åvilat rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade. Sedan jämlikt kungl. brev den 23 aug. 1929 särskild lokalstyrelse i enlighet med 1928 års läroverksstadga inrättats vid nya elementarskolan (jfr sid. 349), har denna lokalstyrelse övertagit förvaltningen av skolans byggnadskassa.

Räkenskaperna över förvaltningen av byggnadskassan skola jämlikt § 225 mom. 2 i 1928 års läroverksstadga årligen granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges senaste val av revisor skedde den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper utsedd revisor.

Ekvall, P. J. N. W., kontrollör.

Övrig revisor

(utsedd av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Masreliez, K. V., rådmän.

Vittnen vid den muntliga prövningen i real(skol)examen.

Jämlikt § 69 mom. 3 av 1905 års läroverksstadga skall vederbörande kommunalstyrelse utse minst tre ojäviga examensvittnen, vilka jämte eforus och inspektor skola närvara vid den muntliga prövningen i real(skol)examen. Dessa vittnen äga jämlikt stadgans § 76 mom. 3 att bestämma de delar av 6:e klassens kurs, i vilka den muntliga prövningen skall verkställas. Enligt 1928 års läroverksstadga och 1933 års förnyade läroverksstadga, vilken träder i kraft den 1 juli 1933, åligger det ledamöterna av vederbörande läroverks lokalstyrelse (se sid. 348) att närvara vid realskolexamen (enligt nya stadgan benämnd realexamen).

Med avseende å de enskilda läroverk, som äga anställa real(skol)examen, hava emellertid examensvittnen utsetts jämlikt nämnda föreskrift i 1905 års läroverksstadga.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1933 vid vissa samskolor ägde rum den 1 april 1933.

Palmgrenska samskolan.

Björkman, J. W., direktör; **Järte, f. Montelin, Ester L.**, fru, stadsfullm.; **Théel, f. Roth, Elisif**, fru, stadsfullm.; **Trönberg, P.**, överlärare stadsfullm.; **Vanner, O. A.**, redaktör.

Grevesmühlska samskolan.

Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd; **Hedén, f. Cederlund, Eva H. M.**, folkskollärarinna; **Hedin, Clara C. H.**, fröken; **Looström, O. L.**, sekreterare, stadsfullm.; **Rinander, Hedvig N.**, f. d. lärarinna vid högre folkskolorna.

Stockholms samgymnasium.

Aspegren, O. G. T., aktuarie; **Englund, E. W.**, aktuarie, stadsfullm.; **Fjällbäck Holmgren, Karin H.**, fru; **Holmström, J. G.**, byrådirektör; **Nyblom, f. Bergström, Eva M. C.**, redaktör, stadsfullm.; en vakant.

Revisorer hos Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 368.)

Efter framställning från direktionen för Grevesmühlska samskolan beslöt stadsfullmäktige den 13 jan. 1913 åtaga sig att årligen utse två revisorer för granskning av skolans räkenskaper och förvaltning. Räkenskapsåret vid skolan omfattar numera enligt kungl. brev den 23 juli

1926 tiden 1 juli—30 juni. Senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

Beträffande real(skol)examensvittnen se ovan.

Av stadsfullmäktige för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933 utsedda revisorer.

Bring, N. J. M., banktjänsteman; **Wikström, Märta**, advokat.

Styrelsen för första dövstumskol-distriktet.

(Jfr sid. 368.)

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; på enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således i styrelsen numera insätta fem ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Styrelsens ledamöter liksom även revisorer, resp. i deras ställe inkallade suppleanter, äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning, en var av den kommun, som honom utsett, enligt för landstingsmän gällande grunder. Dagtraktamentet utgår med 9 kr. per dag för personer, som äro bosatta å orten för sammanträdet, och med 12 kr. för övriga.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1930 och 5 dec. 1932. Senaste val av revisorer skedde den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Almström, O. H., disponent (för åren 1933—1936); **Forsell, J. A. S.**son, kassör (för åren 1931—1934); **Lundberg, K. V. J.**, rektor (för åren 1933—1936); **Ramstedt, J. O.**, f. d. överståthållare, ordf. (för åren 1931—1934); **Söderlind, J. G.**, f. d. byråchef, vice ordf. och kassadir. (för åren 1931—1934).

Suppleanter: **Ahlén, S.**, kommunalarbetare (för åren 1933—1936); **Björling, J.**, folkskollärare (för åren 1931—1934); **Nilsson, Carl R.**, ombudsman, stadsfullm. (för åren 1931—1934); **Rinander, Hedvig N.**, f. d. lärarinna vid högre folkskolorna (för åren 1931—1934); **Ström, f. Hånes, Hildegard A.**, fru, stadsfullm. (för åren 1933—1936).

Övriga ledamöter.

Antal: 9 (jämte lika många suppleanter).

Sekreterare och kamrerare: **Holmström, K. E.**, byråchef i domänstyrelsen.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Suppleant: **Waller, A. E.**, verkställare.

Övriga revisorer.

Antal: 7 (jämte lika många suppleanter).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltaga, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av trettio tusen. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte, och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämndens ledamöter äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning enligt samma grunder, som gälla för dövstumskoldistriktets styrelse och revisorer (se ovan).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län.

Nämnden har endast vid två tillfällen (år 1912 och år 1922) varit i funktion.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932 för år 1933.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Ahlén, S., kommunalarbetare; **Anderson, Carl W.**, maskinarbetare, stadsfullm.; **Hagman, E. O.**, kanslichef; **Hedelius, A. H.**, lärare vid högre folkskolorna, stadsfullm.; **Holmblad, D. G. A.**, grosshandlare; **Johrén, C. J.**, spårvägsman; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm.; **Linde, N.**, förbundsordförande; **Lundh-Eriksson, J. A.** (Nanna), fru, folkskollärarinna, stads-

**SE-
valda
led.
och
rev.**

**SF-
valda
led.
och
rev.**

fullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrd A., barnavårdsman, stadsfullm.; **Nyblom**, f. Bergström, Eva M. O., redaktör, stadsfullm.; **Ramstedt**, J. O., f. d. överståthållare; **Rinander**, Hedvig N., f. d. lärarinna vid högre folkskolorna; **Ström**, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.; **Söderlind**, J. G., f. d. byråchef; **Trönberg**, P., överlärare, stadsfullm.

Suppleanter: **Björkman**, O. E., förman; **Boije af Gennäs**, S. J. A., f. d. rektor; **Engberg**, H. A., typograf; **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru; **Hermansson**, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.; **Hultgren**, f. Stålander, Helena A. J., fru; **Kjellström**, S. O., ingenjör; **Lindqvist**, G. R., redaktör, stadsfullm.; **Ljung**, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.; **Nilson**, A. G., direktör; **Nilsson**, Olof, direktör, stadsfullm.; **Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; **Qvist**, J. K., arbetare, stadsfullm.; **Skålander**, O. A., förtroendemän; **Täckholm**, T. O., skötare; **Winqvist**, K. M., järnvägs-tjänsteman.

Övriga ledamöter.

Antal: 28 (jämte lika många suppleanter).

Styrelsen för tekniska skolan i Stockholm.

Postadress: postfack 30 24, Stockholm 3.
(Jfr sid. 371.)

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 (med ändring den 29 nov. 1918) utgöres skolans styrelse av en ordförande, som (efter förslag av skolöverstyrelsen) förordnas av kungl. maj:t, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en (efter förslag av skolöverstyrelsen) utses av kungl. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarkollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 15 sept. 1930 och avser tiden 1 okt. 1930—30 sept. 1933.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Pehrson**, A. T., rektor.

Övriga ledamöter.

Hjortzberg, G. O., professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); **Ljungberg**, K. J., professor (utsedd av tekniska högskolans lärarkår); **Ekman**, B. O., f. d. distriktschef, ordf., en vakant (utsedd av kungl. maj:t); **Paulson**, N. B. G., direktör (utsedd av svenska slöjdföreningen); **Thorén**, T., arkitekt, rektor.

Sekreterare: **Henriques**, E., advokat; bibliotekarie: **Efvergren**, C. J., fil. dr.; kassaförvaltare: **Åkerlund**, O. A., f. d. kamrerare.

Direktionen över navigationsskolan.

Den första svenska undervisningsanstalten för sjömän var den år 1658 inrättade styrmansskolan i Stockholm. Denna ägde bestånd ända till år 1841, då kungl. maj:t förordnade om upprättande av navigationsskolor i Stockholm och vissa andra städer.

Vid varje navigationsskola skall enligt nu gällande stadga för navigationsskolorna i riket den 19 juni 1931 finnas en direktion, bestående av, förutom skolans rektor, fyra eller, om kungl. maj:t så prövar lämpligt, sex ledamöter, av vilka halva antalet, däribland ordföranden, utses av kungl. maj:t samt den andra hälften av stadsfullmäktige i den stad, där skolan är belägen, bland skeppsredare, sjökaptenar, maskintekniker eller andra för insikt och erfarenhet å det nautiska området kända personer. Uppdraget att vara direktionsledamot skall omfatta tidsperioder av fyra år. Kungl. maj:t har den 9 okt. 1931 föreskrivit att direktionen för navigationsskolan i Stockholm skall bestå av, förutom skolans rektor, sex ledamöter. Stadsfullmäktiges val av ledamöter (för tiden 1932—1935) ägde rum den 7 dec. 1931 (fyllnadsval den 23 maj och 5 dec. 1932).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, O. W., fartygsinspektör; **Lindley**, Ch. G., förtroendemän; **Åström**, S. L., direktör.

Övriga ledamöter.

Meyer, T., sjökapten; **Tolléus**, A. H., civilingenjör; **Wallenberg**, J. O., f. d. kapten, ordf.; (utsedda av kungl. maj:t); **Nilsson**, A. G., rektor (självskr.).

Styrelsen för Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 371.)

Enligt stadgarna för borgarskolesällskapet den 26 april 1886 med senaste ändringar den 26 april 1931 består skolans styrelse av sexton ledamöter, utsedda till hälften av borgarskolesällskapet och till hälften av Stockholms stadsfullmäktige. De av sällskapet utsedda ledamöterna väljas för en tid av två år, de av stadsfullmäktige för fyra år. För granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter skedde den 2 dec. 1929 och 7 dec. 1931 (fyllnadsval den 5 dec. 1932). Senaste val av revisor ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Berggren**, H. A., målarmästare, stadsfullm. (för år 1933); ***Björkman**, J. W., direktör (för

åren 1930—1933); **Carlsson**, Olof, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm. (för åren 1932—1935); **Jacobi**, N. A., förste aktuarie (för åren 1932—1935); **Magnusson**, P. K., förgyllare, stadsfullm., vice kassaförvaltare (för åren 1932—1935); **Nordgren**, R. E., överläkare (för åren 1932—1935); ***Sjöström**, Chr., kontorschef (för åren 1930—1933); ***Wassberg**, A., f. d. överlärare (för åren 1930—1933).

Övriga ledamöter.

Björklund, C. G., borgarråd, stadsfullm., vice ordf., **Cervin**, N. H., fabrikör, stadsfullm., kassakontrollant, **Elmquist**, G. H., överståthållare, ordf., **Eneström**, H. A. M., kommandör, kassaförv., **Fischier**, P. E. M., f. d. rektor, **Ringholm**, K. E., direktör, **Haupt**, O. H., direktör, **Lindmark**, C. A., skomakarmästare (utsedda av borgarskolesällskapet).

Skolföreståndare och sekreterare: Nilsson, S., rektor; ledare av skolans föreläsningsslinje: **Rabenius**, O. G. S., fil. lic.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Ericson, T., grosshandlare.

Övriga revisorer

(utsedda av borgarskolesällskapet).

Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.; **Lindahl**, O. A., ankt. revisor.

Suppleant: Hansen, H. F., grosshandlare.

Revisorer hos Stockholms arbetareinstitut.

(Jfr sid. 377.)

Enligt § 13 i av stadsfullmäktige den 17 maj 1915 godkända förnyade stadgar för Stockholms arbetareinstitutsförening skall institutets ekonomiska förvaltning årligen granskas av fyra revisorer, av vilka två, jämte en suppleant, utses av stadsfullmäktige och två, jämte en suppleant, av föreningen vid dess årsmöte i maj månad. Institutets räkenskapsår räknas fr. o. m. 1 maj t. o. m. 30 april.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.

Ahlén, S., kommunalarbetsare; **Tiberg**, B., bankkamrerare.

Suppleant: Jacobsson, S. G., snickare.

Övriga revisorer

(valda av arbetareinstitutsföreningen).

Berggren, C. H., bokhållare; **Lidmark**, K. W., kontorist.

Styrelsen för stiftelsen Stockholms konserthus.

SE-valda led. och rev.

Enligt av kungl. maj:t den 23 maj 1919 fastställt reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som uppförts i kvarteret Konserthuset (vid Hötorget) å av stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 med tomträtt på 100 år upplåten tomt, samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodoseende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels, och i lika hög grad, vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter. Stiftelsen trädde i verksamhet i april 1926, då konserthuset blev färdigt att tagas i bruk.

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utsetts av den för åstadkommandet av ett konserthus verksamma Stockholms konserthusskommitté. De sistnämnda sex, som valts för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående som valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet prövas av överståthållarämbetet.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter i styrelsen ägde rum den 7 dec. 1931 (för åren 1932—1935) och senaste val av revisor den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Magnusson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; **Wallenberg**, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Edén, N., landshövding, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Lidforss**, E., advokat, sekr., **Marks von Würtemberg**, E. T., frih., förutv. president, vice ordf., **Rangström**, A. J. T., tonsättare, **Vult von Steyern**, N. E. L., justitieråd, **Wallenberg**, f. Nickelsen, Alice O. C., fru, **Örne**, A. E., generalpostdirektör.

Konserthusdirektör: **Fogelmarck**, G. E.

Av stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens ekonomiska förvaltning för tiden 1 juni 1932—31 maj 1933 utsedd revisor.

Wiklund, E. O., ombudsman, stadsfullm.

**SE-
(SK-)**
valda *Övrig revisor*
(utsedd av musikaliska akademien).

led. Thulin, G., regeringsråd.

och **Styrelsen för konsertföreningen.**
rev. (Jfr sid. 381.)

Stadsfullmäktige beslöt den 19 dec. 1932, att stadens bidrag till konsertföreningen för år 1933 (jfr sid. 381) skulle utgå under enahanda villkor, som gällt för år 1932, samt under förutsättning att staden berättigas i konsertföreningens styrelse insätta två ledamöter ävensom att utse en revisor för granskning av föreningens räkenskaper och förvaltning och en suppleant för denne. Konsertföreningen torde komma att vid årsmöte i juni 1933 fatta beslut i frågan.

Programrådet för rundradioverksamheten.

Genom beslut den 3 okt. 1924 bemyndigade kungl. maj:t telegrafstyrelsen att med aktiebolaget Radiotjänst träffa avtal om rätt för bolaget att bedriva rundradioverksamhet i Sverige, under villkor, bl. a., att vid sidan av bolagets styrelse skulle för biträde med upprättande och granskning av radioprogram finnas ett programråd med den närmare uppgift och sammansättning, som kungl. maj:t efter förslag av bolaget bestämde.

Enligt för programrådets verksamhet nu gällande av kungl. maj:t den 15 okt. 1926 fastställda föreskrifter har programrådet till uppgift att vara ett vid sidan av ab. Radiotjänsts styrelse stående organ för samtliga svenska rundradioprograms granskning och bedömande från allmänna synpunkter. Det åligger icke rådet att taga direkt befattning med det löpande arbetet för programmens anordnande och sammansättning eller att bära ansvar för programvalet, men rådet äger befogenhet att självständigt granska programmen, att taga del av inkomna anmärkningar mot desamma samt att till kungl. maj:t eller bolagets styrelse ingiva de framställningar beträffande programmens innehåll eller ifråga om riktlinjer för programverksamheten, vartill rådet kan finna anledning.

Programrådet består av högst nio ledamöter, av vilka telegrafstyrelsen, musikaliska akademien och stadskollegiet i Stockholm vardera utse en samt folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund tillsammans en. Övriga ledamöter intill fastställt antal utses av kungl. maj:t; en av dessa skall tillika vara ordförande i rådet och en representant för de enskilda sammanslutningar, vilka driva rundradiostationer. Ab. Radiotjänsts verkställande direktör och programchef böra och styrelsens ledamöter och suppleanter äro berättigade att bevista programrådets sammanträden samt deltaga i därvid förekommande överläggningar men ej i besluten.

Stadskollegiets val av ledamot (för obestämd tid) ägde rum den 15 jan. 1925.

Av stadskollegiet utsedd ledamot.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullmäts ordf.

Övriga ledamöter.

Brusewitz, A. K. A., professor, **Fogelqvist, T.**, fil. d:r, **Henriksson, F.**, legationsråd, ordf., **Molin, K. A. G.**, lektor (representant för enskilda rundradiosammanslutningar), **Wettergren, K. E. W. F.**, chef för kungl. dramatiska teatern (samtliga utsedda av kungl. maj:t); **Lemoine, A. S.**, förste byråingenjör (utsedd av telegrafstyrelsen); **Morales, O. J. M.**, professor (utsedd av musikaliska akademien); **Hjelmqvist, J. F. B.**, stadsbibliotekarie (utsedd av folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund).

Suppleant (för den sistnämnde): **Andersson, M.**, studieleadare.

Sekreterare: Ginsburg, M., sekreterare i ab. Radiotjänst.

Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från avkastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinnningar av väsentligt gagn för landets industri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkesskolor m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller åsyftande folkets uppföstran i moralisk och sansat frisinad anda, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens fond uppgår f. n. till c:a 330,000 kr. Av avkastningen skall lägst $\frac{1}{4}$ och högst $\frac{1}{3}$ läggas till fonden, intill dess denna uppgår till 1,000,000 kr.

Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått (en av dessa har numera avlidit). Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, karolinska institutet och tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

Ledamöter.

Curman, J. S., riksantikvarie, ordf. och kassa-förvaltare (utsedd av donator); **Bagge**, G. A., professor; **Hasselrot**, B. C., landshövding; **Malm**, C. G. O., generaldirektör; **Sederholm**, G. R., landshövding.

Sekreterare: **Billow**, A., amanuens (adress: Saltsjöbaden).

Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skulle fullmäktige, när fondens årliga avkastning uppginge till 25,000 kr. utöver vad som fordrades till vissa i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, med uppgift att bestämma om dispositionen av fondens avkastning och i samband därmed stående angelägenheter. Av nämndens sju ledamöter skola stadsfullmäktige inom sig utse en; av de övriga skola fem vara konstnärer, dit även arkitekter enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, där jury fungerar. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex, vid av stadsfullm:s ordf. utlyst sammanträde, en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valen avse en tid av fem år. Fondens ursprungliga storlek var 390,969:20 kr., och beloppet är fortfarande oförändrat.

Stadsfullmaktiges senaste val (för tiden 1931—1935) ägde rum den 1 dec. 1930 (suppleantval den 19 sept. 1932), konstnärernas den 11 april 1931. Val av den sjunde ledamoten och dennes suppleant för angivna tidsperiod ägde rum den 2 juni 1931.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Bendixson, I. O., professor emeritus, vice ordf.
Suppleant: **Théel**, f. Fredr., Elisif, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Alexanderson, N. E., justitieråd, ordf. (vald av övriga led.); **Asplund**, E. G., professor; **Berg**, Y., målare; **Eldh**, C. J., skulptör; **Johnsson**, I. V., skulptör; en vakant.

Suppleanter: **Bonnier**, K. O., bokförläggare (för N. E. Alexanderson); **Hedqvist**, P. G., byggnadsråd; **Damm**, E. B., målare; **Erixson**, S., målare; **von Hennigs**, C. G. A., professor; **Sjögren**, N. A. G., skulptör.

Sekreterare: **Olbers**, G. E., ingenjör.

Kommittén för ett »nationalmonument». SF-valda led. och rev.

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan numera framlidne minister F. H. R. Kleen som grundplåt för uppresande i huvudstaden (förslagsvis å Helgeandsholmen) av ett åt fosterlandet ägnat monument överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare donerades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Ostberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nädligt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtaga åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets åvägbringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918 och 21 maj 1928).

Kommittén har anordnat en tävling för åstadkommande av ett lämpligt monument. Av de inkomna tävlingsförslagen har emellertid intet ansetts böra komma till utförande. Frågan om ytterligare tävling har ansetts böra vila någon tid, men det står dock öppet att inkomma med förslag, som i så fall upptages till granskning av kommittén. Dylika förslag ävensom övriga hänvändelser i ärenden, som beröra kommittén, böra ingivas till kommitténs ledamot, professor Hjortzberg (se nedan).

Fonden, som förvaltas av statskontoret, uppgick den 30 juni 1932 till 337,088:11 kr.

Ordförande.

H. K. H. Kronprinsen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Elméus, C. K. J., arkitekt; **Lindhagen**, C. A., f. d. borgmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av chefen för social[civil-]departementet).

Cederström, G. O., frih., f. d. professor; **Curman**, J. S., riksantikvarie; **Hjortzberg**, G. O., professor; **Josephson**, R., professor; **Möller**, C. O., f. d. generaldirektör, vice ordf.; **Swartz**, P. J. J., fabriksidkare; **Tengbom**, I. J., generaldirektör.

Styrelsen för stiftelsen Karin och Ernst August Bångs minne.

Stiftelsen Karin och Ernst August Bångs minne tillkom år 1927 genom donation av sedermera avlidne registratör E. A. Bång. Enligt för stiftelsen utfärdade stadgar har den till uppgift att avkastningen från stiftelsens fond (uppgående till ca 2,300,000 kr.) främja sociala ändamål, i främsta rummet inhemska sådana. Härvid skall om möjligt iakttagas, att ändamål tillgodoses, vilka det icke åligger stat, kommun eller annan samhällelig institution att tillgodose.

SF-valda led. och rev. Stiftelsens styrelse utgöres av fem för fyra år i sänder utsedda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av kungl. maj:t, två av Stockholms stadsfullmäktige samt två av donator under dennes livstid och efter hans död av centralförbundet för socialt arbete eller, för den händelse detta förbund skulle upphöra, av annan av kungl. maj:t utsedd liknande institution. Ledamot av styrelsen får endast två gånger i följd omväljas. Revision av stiftelsens räkenskaper skall verkställas av tvenne revisorer, som jämte tvenne suppleanter årligen utses av Stockholms stadsfullmäktige. Vid valet skall iakttagas, att revisor icke får omväljas mer än under tre år i följd samt att åtminstone den ene skall besitta särskild sakkunskap beträffande värdeförvaltning. Revisorerne skola senast den 15 mars avlämna revisionsberättelse såväl till stadsfullmäktige som till styrelsen.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 maj 1927 åtaga sig att i enlighet med ovannämnda föreskrifter utse ledamöter i stiftelsens styrelse samt revisorer jämte suppleanter. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (för åren 1931—1934) ägde rum den 1 dec. 1930 och senaste val av revisorer den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Hesselgren, Kerstin, yrkesinspektris; **Sandler**, R. J., minister för utrikes ärendena.

Övriga ledamöter.

Widner, N., pastor primarius, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Beskow**, F. N., teol. dr., en vakant (utsedd av centralförbundet för socialt arbete).

Sekreterare och räkenskapsförare: **Hesselgren**, H., överstelöjtnant (kontor: Smålandsgatan 9, 2 tr.; t. 11 54 79).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper utsedda revisorer.

Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; **Reuterskiöld**, C. B., major, stadsfullm.

Suppleanter: **Nyqvist**, S. G. B., metallarbetare, stadsfullm.; **Stridsberg**, E. R., generaldirektör, stadsfullm.

Direktionen över serafimerlasarettet.

Serafimerlasarettet, landets första kliniska sjukhus och det första sjukhuset i modern mening i huvudstaden, öppnades år 1752. Större om- och tillbyggnader, till vilka staden lämnade bidrag, ägde rum i början av 1830-talet och åren 1889—1893. F. n. pågå vid lasarettet omfattande ombyggnads- och förbättringsarbeten.

Totala antalet sjukplatser å serafimerlasarettet utgör 510, fördelade å två medicinska, en kirurgisk, en ögon- och en nervavdelning. Dessutom

finnas röntgeninstitut och poliklinik. Till sjukhuset är huvudparten av den kliniska undervisningen vid karolinska institutet förlagd.

Serafimerlasarettets styrelse utgjordes ända till år 1888 av två av kungl. maj:t utsedda serafimerriidare. Enligt gällande kungl. stadga av den 16 sept. 1932 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, den till tjänsteåren äldste professorn i medicin vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och den till tjänsteåren äldste professorn i kirurgi vid samma institut såsom självskrivna samt två ledamöter, valda för en tid av fyra år, den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting. För envar av de båda valda ledamöterna skall finnas en suppleant.

Alltsedan den större om- och tillbyggnad av serafimerlasarettet, som ägde rum åren 1889—1893 (se ovan), har staden varit tillförsäkrad rätten att allt framgent få vid lasarettet disponera 200 platser, varav hälften för medellösa sjuka. (Av dessa platser disponeras 15 t. v. å allmänna barnbörds-huset.) För vården av de sjuka lämnar Stockholms stad ersättning enligt vissa i avtal mellan staden och lasarettets direktion fastställda grunder (jfr sid. 407).

Enligt med direktionen år 1927 ingånget avtal har staden därjämte förbundit sig att efter vissa grunder deltaga i kostnaderna för förräntning och amortering av ett 30-årigt amorteringslån å 3,061,300 kr., som av lasarettets direktion, jämlikt medgivande av 1927 års riksdag, upptagits för finansiering av ovannämnda ombyggnads- och reparationsarbeten vid lasarettet.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i direktionen ägde rum den 17 okt. 1932 för tiden t. o. m. den 30 sept. 1936. Nyval skall emellertid enligt övergångsbestämmelserna i lasarettets nya reglemente ske under år 1933 för tiden 1934—1937.

Beträffande karolinska sjukhuset, vilket är avsett att framdeles ersätta serafimerlasarettet se under sjukhuskommitten, sid. 326.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm.

Suppleant: **Wistrand**, K. K. son, ombudsman, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., f. d. överståthållare, ordf., **Hybbinette**, O. S., överläkare, vice ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Andersson**, C. W. M., ombudsman (utsedd av landstinget); **Holmgren**, I. F. son, professor (överläkare, direktör); **Söderlund**, N. G., professor (överkirurg).

Suppleant: **von Stedingk**, L. R., frih., direktör (utsedd av landstinget).

Kamrerare: **Wessman**, F. K. A., direktör i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: **Lindström**, K. R. A., kansli-råd; syssloman: **Bergman**, P. O. J. N.

Direktionen över allmänna barnbördshuset.

Allmänna barnbördshuset i Stockholm, som upprättades år 1775, har enligt nu gällande reglemente, som utfärdats av kungl. maj:t den 16 sept. 1932, till ändamål »att till vård mottaga barnaföderskor och kvinnor, som lida av några av havandeskapets sjukdomar eller av gynekologisk sjukdom». Barnbördshuset har därjämte till uppgift att såsom läroanstalt lämna medicine studerande praktisk undervisning i förlösningskonsten och gynekologin. Anstalten är (sedan år 1913) belägen å Norra Djurgården (adr.: Planterhagsvägen, Ö.). Antalet vårdplatser är 164.

Enligt nämnda reglemente skall allmänna barnbördshuset förvaltas av en direktion, bestående av en av professorerna i obstetrik och gynekologi vid karolinska institutet, vilken tillika skall vara barnbördshusets inför direktionen ansvarige styresman, direktor, samt sex andra ledamöter. Den ledamot, som skall vara direktor, förordnas av kungl. maj:t, sedan kanslern för rikets universitet efter hörande av lärarkollegiet vid karolinska institutet avgivit förslag. Fyra av de övriga ledamöterna utses för en tid av fyra kalenderår på sätt om direktor är stadgat. De två återstående ledamöterna väljas för en tid av fyra kalenderår, den ene av Stockholms stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting. För envar av de båda valda ledamöterna skall finnas en suppleant.

Stadsfullmäktiges val av ledamot (enligt övergångsbestämmelser avseende åren 1933—1937) ägde rum den 20 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Kjellberg, Gerda E., prakt. läkare.

Suppleant: Franzén, A. K., sjukhusdirektör.

Övriga ledamöter.

Olow, J. O., professor, direktor (utsedd av kungl. maj:t); Alexanderson, N. E., justitieråd, ordf., Ahlström, E. O. M., professor, Grill, A. B., direktör; Thorén, T., rektor (utsedd av kungl. maj:t); Edén, f. Wallmark, Marja, fru (utsedd av Stockholms läns landsting).

Sekreterare: Cygnaeus, A. W., kammarrättsråd; syssloman: Holmgren, K. G.

Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 382.)

Sedan vården av könssjuka vid Danviks hospital år 1814 upphört, inrättades år 1816 ett kurhus, gemensamt för Stockholms stad och län (jfr sid. 144). Till kurhuset utgick den s. k. kurhusavgiften, år 1873 omlagd till den personliga

allmänna sjukvårdsavgiften. År 1906 erhöll kurhuset sitt nuvarande namn.

Enligt kungl. brev till medicinalstyrelsen den 16 sept. 1932 hava de för sjukhuset den 12 okt. 1906 fastställda sårbestämmelserna upphört att gälla fr. o. m. den 1 jan. 1933, från vilken tidpunkt lagen den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus skall äga tillämpning. Direktion för sjukhuset må dock t. o. m. utgången av år 1933 hava den sammansättning, som angives i nämnda sårbestämmelser och, som framgår av nedanstående uppgifter över direktionens ledamöter. Fr. o. m. år 1934 skall direktionen bestå av minst fem av staden och landstinget valda ledamöter. Före utgången av år 1933 skall avtal hava träffats om antalet direktionsledamöter och suppleanter, som envar av staden och landstinget skall utse.

Sjuka från Stockholms stad, som lida av könsjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård, under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlägga en avgift av 2,50 kr. per dag (allmän sal). Till täckande av sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsavgiften. År 1924 har vid sjukhuset inrättats en mindre avdelning för kroniskt sjuka (ej könssjuka) manliga patienter med 10 platser. Staden disponerar å sjukhuset 100 platser, länet 67, därav 16 för barn.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1930 och 5 dec. 1932 samt av revisorer den 5 dec. 1932.

Självskriven ordförande.¹⁾

Elmqvist, G. H., överståthållare.

Suppleant: Bring, C. E. R., underståthållare.

Självskrivna ledamöter.¹⁾

Rietz, A. E., förste stadsläkare; Lundberg, C. J. F., förste provinsialläkare.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.¹⁾

Hedelius, A. H., lärare vid högre folkskolorna, stadsfullm. (för åren 1931—1934); Käll, f. Källström, Karin M., fru (för åren 1933—1936); Lindhagen, Anna J. J., f. d. föreståndare (för åren 1933—1936); Sjöholm, G. E., grosshandlare (för åren 1931—1934).

Suppleanter: Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare; Trönberg, P., överläkare, stadsfullm. (för åren 1933—1934).

Övriga ledamöter.¹⁾

(utsedda av landstinget).

Andersson, C. W. M., ombudsman; von Stedingk, L. R., frih., direktör.

¹⁾ Angående direktionens sammansättning fr. o. m. år 1934 se ovan.

SE-
valda
led.
och
rev.

SF-valda led. och rev. *Suppleanter:* Lundquist, R., notarie; Tottie, H. K. H., statskommissarie.
Överläkare: Hedén, K. V.; syssloman och sekreterare: Egersteen, P. E.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.; Johanson, f. Lundin, Matilda T., fru.
Supplcanter: Blomquist, O. G. A., revisor; Eén, O. B. L., föreståndare.

Övriga revisorer

(utsedda av Stockholms läns landsting).

Fridéen, A., organist; Ahl, K. E., ombudsman.
Suppleanter: Andersson, J. A., lantbrukare; Åhrén, R., direktör.

Styrelsen för cancerföreningen i Stockholm.

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrénska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens stockholmsavdelning som bidrag till upprättande i Stockholm av en vårdanstalt för kräftsjuka (radiumhemmet), under villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Då svenska cancerföreningen den 23 maj 1919 upplöstes, beslöt stockholmsavdelningen att konstituera sig såsom en självständig förening under namn av cancerföreningen i Stockholm.

Denna förening har till uppgift att verka för kräftsjukdomens bekämpande inom vårt land ävensom för det vetenskapliga studiet av denna sjukdom samt att mottaga och förvalta härför till dess förfogande ställda medel. Förutom den av stadsfullmäktige utsedde ledamoten består föreningens styrelse av en av kungl. maj:t och minst fem, högst sju av föreningen utsedda ledamöter (därav minst fyra läkare) jämte tre suppleanter för de av föreningen utsedda ledamöterna.

Radiumhemmet, som inrättades år 1910 och år 1911 övertogs av cancerföreningen, är beläget Fjällgatan 23. Vid hemmet, där såväl radium- som röntgenbehandling meddelas, finnas 32 platser för inneliggande patienter samt en poliklinik. I april 1929 öppnades i huset Fjällgatan 20 A ett annex till radiumhemmet med för närvarande 36 sjukplatser.

Förslag föreligger om inrättande genom samverkan mellan staten, cancerföreningen och »Konung Gustaf V:s jubileumsfond» (tillkommen genom nationalinsamling 1928) av en centralanstalt för radioterapi vid kräfta (»Konung Gustaf

V:s jubileumsklinik»), förlagd i anslutning till det beslutade kliniska rikssjukhuset å Norrbackaområdet (»karolinska sjukhuset») (jfr sid. 326) och tillika utgörande karolinska institutets undervisningsklinik för radioterapi. Det nuvarande radiumhemmet skall enligt förslaget uppgå i jubileumskliniken, vilken är avsedd att omfatta 113 vårdplatser, därav 50 beräknas kunna ställas till Stockholms stads förfogande (jfr Utl. 1930: nr 34).

På hemställan av cancerföreningen hava stadsfullmäktige den 27 jan. 1930 förklarat sig ej hava något att erinra mot att den cancerföreningen tilldelade avkastningen av Forsgrénska fonden (se ovan) avsattes till en fond, kallad »Jubileumsklinikens Forsgrénska fond», vars avkastning skulle användas till understöd av det vetenskapliga arbetet vid jubileumsklinikens forskningsavdelningar.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i cancerföreningens styrelse skedde den 1 dec. 1930 (för tiden till 1934 års ord. sammanträde). Senaste val av revisor ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Borgström, A. G. S., f. d. justitieråd.

Övriga ledamöter.

Forssell, C. G., professor, o r d f. (utsedd av kungl. maj:t); Ahlström, E. O. M., professor, Berven, E., överläkare, sekr., Falkman, O. C. A., direktör, skattmästare, Hedrén, G., professor, Key, E. S. H., professor, Trolle, E. H. E., riksmarskalk (utsedda av cancerföreningen).

Suppleanter: Olow, O., professor; Quensel, J. U. T., professor; Åkerman, J. H., professor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Tillgren, J., professor.

Suppleant: Bovin, K. E., professor.

Övriga revisorer.

Marcus, K. J., överläkare (utsedd av kungl. maj:t); Nachmanson, A., direktör (utsedd av cancerföreningen).

Styrelsen för föreningen för sinnesslöa barns vård.

Föreningen, som bildades år 1869, har till ändamål att verka för sinnesslöa barns uppföstran till medvetna och nyttiga medlemmar av samhället. Föreningen har inrättat eller övertagit dels två uppföstringsanstalter (och skolor) för sinnesslöa barn, en sedan 1911 förlagd till egendomen Slagsta vid Mälaren (nära Tumba)

med 140 platser och en vid Karlsvik, Södertälje, med 28 platser, dels två arbetshem, ett för manliga sinnesslöa vid Rickomberga i Uppsala län med 50 platser och ett för kvinnliga sinnesslöa vid Rörstrand, Stockholm, med 32 platser. Dessutom har föreningen vid Slagsta anordnat ett seminarium för utbildning av lärarinnor för undervisning och uppfostran av sinnesslöa.

År 1908 träffade föreningen avtal med staten om upplåtande till föreningen av vissa områden av egendomen Slagsta. I ett år 1922 förnyat avtal, godkänt av stadsfullmäktige den 24 april 1922, stadgades bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt att utse en ledamot i föreningens styrelse samt en revisor av föreningens räkenskaper.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för åren 1933 och 1934) ägde rum den 5 dec. 1932 samt av revisor samma dag.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru.

Övriga ledamöter.

Barkman, L. B., barnavårdskonsulent; **Berg**, L. H., kamrerare, sek.r.; **Carlheim-Gyllensköld**, H., förvaltare; **Enström**, Ellen F., skolköksinspektis; **Fogelmarck**, G. E., konserthusdirektör; **Hörstadius**, G. W., hovrättsråd, ordf.; **Lagerwall**, Signe, f. d. föreståndarinna; **van Oelreich**, A., hovrättsråd; **Petrén**, D. A., professor; **Silfverswärd**, E. L. I., kabinettskammarherre, vice ordf.; **Sörensen**, Anna E., seminariektör.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru.

Övriga revisorer.

Burman, E. H., förste revisor (utsedd av medicinalstyrelsen); **Bystedt**, I., f. d. överläkare; **Blom**, S. D., byrådirektör.

Styrelsen för stiftelsen Fanny Hirschs minne.

Stiftelsen, som bildades år 1919, har till uppgift att inrätta och förvalta ett vilohem för psykiskt sjuka, benämnt »Fanny Hirschs minne», för vilket ändamål framlidne ingenjören Oscar Hirsch donerat sammanlagt 220,000 kr. Hemmet, som i första hand är avsett att bereda vård åt obemedlade eller mindre bemedlade sjuka, var ursprungligen förlagt till Solvik, nära Appelviken, men förflyttades våren 1927 till Skogsbo, beläget vid Mälaren mellan Smedslätten och Ålsten. Vilohemmet kan f. n. mottaga 2 manliga och 18 kvinnliga patienter.

Stiftelsens angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av fem ledamöter och två suppleanter. Två av ledamöterna utses av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka; efter ingenjör O. Hirschs död är direktör Axel Hirsch självskriven femte medlem av styrelsen. Då den sistnämnde icke längre är medlem av styrelsen, skall denne femte ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter. Av styrelsesuppleanterna utses en av stadsfullmäktige och en av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utse stadsfullmäktige och styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka var sin revisor jämte suppleant. Såväl ledamöter som revisorer väljas för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges val av ledamöter och revisorer för åren 1931—1934 ägde rum den 1 dec. 1930.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Dorff, f. Larsson, Elina W., fru; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Suppleant: **Johanson**, f. Lundin, Matilda T., fru.

Övriga ledamöter.

Hirsch, A., direktör (självskr.), ordf.; **Stenbeck**, G. R., medicinalråd, **Stenberg**, S. O., överläkare (utsedda av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleant: **Moureaux**, N. C., förste kanslissekreterare (utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1931—1934 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm. **Suppleant**: Vakant.

Övrig revisor

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Boström, Clara G., fröken.

Suppleant: **Rodhe**, Gertrud H., kurator.

Styrelsen för Dalheimers donation.

Stadsfullmäktige beslöt den 21 mars 1927 med tacksamhet emottaga en av framlidne godsägaren F. P. Dalheimer till Stockholms stad gjord donation å ett belopp av 553,729.77 kr. Enligt de idonators testamenten gjorda bestämmelserna skall det donerade beloppet investas och förräntas under 40 år och därefter användas till beredande av »hem för blinda, vanföra eller eljest lytta människors vård, företrädesvis från lärare- eller lägre tjänstemannaklasserna». Donationen skall

**SF-
valda
led.
och
rev.**

SF-valda led. och rev. under benämningen »Dalheimers donation» förvaltas av en styrelse, utsedd av stadsfullmäktige och magistraten i Stockholm. Stadsfullmäktige beslöt den 21 mars 1927, under förutsättning av magistratens godkännande, att styrelsen för donationsfonden tills vidare skall utgöras av tre för fyra år valda personer, av vilka två skola utses av stadsfullmäktige och den tredje av magistraten. Donationens tillgångar omhänderhavas under styrelsens inseende av drätselnämndens kammarkontor. Den årliga granskningen av donationens förvaltning verkställles av drätselnämndens revisorer. Fonden uppgick vid 1932 års slut till 650,396: 52 kr.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter ägde rum den 1 dec. 1930 (för fyra år fr. o. m. den 21 mars 1931).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Sjöström, Chr., kontorschef; **Söderlund**, G., direktör, stadsfullm.

Av magistraten utsedd ledamot.

Ploman, E., rådmän.

Revisorer hos Stockholms erkända centralsjukkassa.

(Jfr sid. 387.)

Enligt § 2 i kassans den 31 dec. 1932 registrerade stadgar har Stockholms erkända centralsjukkassa till ändamål att åt sina medlemmar meddela sjukhjälp och moderskapshjälp enligt förordningen om erkända sjukkassar den 26 juni 1931. Kassan förmedlar vidare statligt moderskapsunderstöd enligt förordningen om moderskapsunderstöd den 26 juni 1931. Kassans verksamhetsområde omfattar Stockholms stad. Kassans angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av sju för två år valda ledamöter, varjämte socialstyrelsen utser en och medicinalstyrelsen en ledamot. Enligt § 61 i stadgarna skola styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper granskas av fyra revisorer, varav en utses av k. socialstyrelsen, varjämte Stockholms stad äger utse en revisor att deltaga i granskningen. Stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Andersson, J. Edvin, ombudsman, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Andersson, A. W., direktör; **Andersson**, E. O., kassör; **Ljung**, B. N. V., lagerchef.

Direktionen för Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa.

Rörande denna kassa se sid. 470.

Styrelsen för Oscar och Maria Wiklanders understödsfond.

Stiftelsen, som upprättades år 1913 enligt testamenten den 11 maj 1894 och 7 okt. 1911 av byrådirektören Oscar Mauritz Wiklander och hans maka Maria Sofia, f. Renius, förvaltas av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda personer. Ur densamma sker årligen utdelning till i behov av understöd varande, i Stockholms stad boende och mantalsskrivna änkor och oförsörjda döttrar efter avlidna delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa. Stiftelsens fond var vid 1913 års utgång 93,512 kr. och uppgick vid 1932 års utgång till 136,660: 18 kr.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande representanter ägde rum den 15 jan. 1923 och 21 nov. 1927 (för obestämd tid).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Engcrantz, S. G., järnvägstjänsteman; **Juhlin Dannfelt**, f. Gentele, Brita E., fru.

Övriga ledamöter.

Allander, A. P., sekreterare, kassadire.; **Eriksson**, E. G. E., förste kontorist; **Ruist**, G. F., byråchef; **Sjöholm**, J., förste kontorist; **Virgin**, I., f. d. överdirektör, ordf.

Revisorer hos stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Denna av änkedrottning Josephine år 1873 stiftade välgörenhetsanstalt har till ändamål att åt mindre bemedlade fruntimmer av ståndsklassen, som äro ogifta eller änkor, bereda ett gott och fridfullt hem. Stiftelsen äger fastigheten Björngårdsgatan 23. Enligt § 7 i de av kungl. maj:t den 16 febr. 1877 fastställda stadgarna skola stiftelsens räkenskaper och förvaltning årligen granskas av tre revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och en av stiftelsens styrelse.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Masreliez**, G. V., överdirektör, stadsfullm.

Övrig revisor.

Stiernstedt, N. F., frih., kammarherre (utsedd av stiftelsens styrelse).

Revisorer hos stiftelsen för gamla tjänarinnor.

Stiftelsen, som genom enskild ofervillighet upprättades år 1888, har till uppgift »att åt trogna kvinnliga tjänare, tillhörande Stockholms kommun, på deras ålderdom eller vid inträffad långvarig sjuklighet eller olycksfall dessförinnan antingen bereda fri bostad med värme och lyse ävensom tillfällig sjukvård samt i händelse av behov jämväl något årligt underhållsbidrag eller ock uteslutande penninghjälp såsom livstids pension». Stiftelsen äger fastigheten Vanadisvägen 26, varest stiftelsens hem är beläget. — Enligt § 8 i stiftelsens stadgar av den 25 maj 1915 äga stadsfullmäktige på grund av en till stiftelsen gjord donation årligen utse en revisor, jämte en suppleant, för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm. *Suppleant: Hedin, Alma I. S.*, fröken.

Övriga revisorer (utsedda av stiftelsen).

de Perre, A. E. G. F. C., kassör; **Åman, G.**, kamrerare.

Suppleanter: Berwald, F. R., fil. d:r; **Dryselius, V. A.**, revisionskommissarie.

Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens minne.

Stiftelsen, som tillkom år 1912 genom testamente av grosshandlaren Fredric Eén och hans maka, har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens fond var ursprungligen 241,404 kr. och utgjorde den 31 dec. 1932 610,676: 88 kr. Stiftelsen äger fastigheten Valhallavägen 38. Tillgångarna skola (enligt reglemente av den 13 mars 1912) förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många

suppleanter för en tid av tre år. För den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter. **SF. valda led. och rev.**

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot (för åren 1931—1933) förrättades den 1 dec. 1930 och av revisorer den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Lindhagen, Anna J. J.**, f. d. föreståndare.

*Suppleant: *Falk, Ingrid A. M.*, fröken.

Övriga ledamöter.

von Heideken, G. G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; **Nordfeldt, A. G.**, f. d. fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: Öhman, A., advokat (utsedd av överståthållarämbetet); **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Sekreterare och kassaförvaltare: **Engellau, I. L.**, advokat.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Billig, J. M. A., stadsrevisor; **Eén, O. B. L.**, föreståndare.

Suppleanter: Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.; **Lundberg, Bertha J.**, yrkeslärarinna.

Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

Stiftelsen, som tillkommit år 1903 genom testamente av bruksägaren Wilhelm Govenius och hans maka, har enligt av kungl. maj:t den 23 mars 1906 fastställt reglemente, till ändamål att inom Stockholms stads område uppföra sunda och tjänliga byggnader, vilka på billiga villkor skola uthyras till bostäder åt för arbetsamhet och ordentlighet kända, obemedlade personer med hemortsrätt i Stockholm och tillhörande arbetsklassen, med företräde för de mest behövande och därvid i främsta rummet änkor med deras barn. Stiftelsen äger numera fastigheterna Wollmar Yxkullsgatan 41, Hålsingegatan 14—16, Nybrogatan 75 och Lundagatan 48—52.

I stiftelsens styrelse välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 15 dec. 1930 (för tiden 1931—1935) och revisorer den 5 dec. 1932.

SF-valda led. och rev. *Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*
Hernlund, C. A. V., arbetschef, stadsfullm., ordf.
Övriga ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden); **Öhman**, G. A., ingenjör (utsedd av överståthållarämbetet); **Lundkvist**, F., järnsvarvare, **Österdahl**, H. M., direktör (utsedda av övriga ledamöter).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Björkman, N. G., kapten; **Johansson**, Axel R., assistent, stadsfullm.

Suppleanter: **Ström**, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.; **Pettersson**, f. Löthman, H. M. (Greta), fru.

Styrelsen för föreningen Söderhem, u. p. a.

Föreningen Söderhem, som bildades i sept. 1914 har till ändamål att mot ersättning bereda tillfällig bostad och annan omvårdnad åt män.

Föreningen har inrättat och omhänderhar driften av ungarshotell i Stora Glasbruksgatan 25 och Köpmangatan 15. Antalet disponibla platser i dessa hotell uppgår tillsammans till 516 (jfr även nedan).

Efter framställning från ungarshotellkommittén (Bih. 1924: nr 9) godkände stadsfullmäktige den 30 juni och 15 sept. 1924 samt 23 jan. 1928 avtal angående försäljning till föreningen av två tomter, den ena i kv. Vale vid Hagagatan och den andra i kv. Pelikanten i hörnet av Östgöta- och Bondegatorna. I enlighet med avtalen har föreningen å det förra området uppfört ett ungarshotell och å det senare ett ungarshotell, varjämte föreningen åtagit sig att handhava driften av dessa företag. För byggnadernas uppförande har staden tillhandahållit byggnadskreditiv och sekundärkredit i form av amorteringslån. Ungkarlshemmet vid Hagagatan, som erhållit namnet »Hotell Vale» (adress: Hagagatan 32), öppnades den 16 mars 1927. Å hemmet finnes plats för 108 personer. Ensamta möblerat rum kan där erhållas för 65 kr. per månad och delat möblerat rum för 50 kr. per månad. I priset ingår värme, lyse, städning, sänglinne, bad och dusch m. m. Ungkarlshotellet i kv. Pelikanten (adress: Östgötagatan 38) togs i bruk den 1 april 1929. Det inrymmer 424 platser, varav 62 i enkelrum. Logi kan där erhållas för 1,50 kr. per plats och dygn i rum för 1—2 personer, för 1,25 kr. i rum för 3—4 personer samt för 1,10 kr. i rum för 5—7 personer.

Genom ovannämnda avtal och § 10 i föreningens stadgar av den 28 april 1924 hava stadsfullmäktige

berättigats att utse dels en ledamot och en suppleant i föreningens styrelse, dels en revisor jämte suppleant för granskning av styrelsens förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för tiden till 1934 års ordinarie sammanträde) ägde rum den 7 dec. 1931 (suppleantval den 19 sept. 1932) och senaste val av revisor den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm. *Suppleant:* **Ljung**, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Alfvén, K. A., prakt. läkare; **Birch-Lindgren**, G. M., arkitekt; **Gard**, A. F., advokat, verkst. direktör, kassaförvaltare och hotellföreståndare; **Schmidt**, E., föreståndare; **Svedelius**, C., f. d. rektor, ordf.

Suppleanter: **Malm**, P. L., f. d. stadskamrerare; **Aspmann**, Maria E., f. d. rektor; **Dahlström**, R., ingenjör.

Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1932 års till 1933 års sammanträde.

Wandland, f. Hopp, Anna, fru, stadsfullm.

Suppleant: **Ahlström**, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Gustafsson, C. A., vaktmästare; **Holmström**, J., aukt. revisor.

Suppleanter: **Sehardt**, C., prakt. läkare; **Andersson**, C., arbetare.

Revisorer hos aktiebolaget Stockholms arbetarehem.

I sammanhang med försäljning av vissa områden i kv. Storken till uppförande av bostadshus åt mindre bemedlade förbehöll sig stadsfullmäktige den 18 dec. 1891 och 18 nov. 1895 rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av ifrågavarande byggnadsföretags — det år 1892 bildade aktiebolaget Stockholms arbetarehem — räkenskaper och förvaltning. Bolaget äger numera elva av detsamma uppförda bostadshus på Norrmalm, Östermalm, Kungsholmen och Södermalm (angående bostadshusen å Södermalm se nedan). Bolaget har för sina hyresgäster vidtagit åtskilliga åtgärder av social omvårdnad.

Stadsfullmäktige hava genom beslut den 17 mars 1930 kostnadsfritt (mot räntefri revers å köpeskillingen) ställt till ab. Stockholms arbetarehems förfogande två tomter i kv. Masken å

Södermalm, varest genom bolagets försorg uppförts två bostadshus med smålägenheter. Bostadshusen blevo färdiga till inflyttning den 1 okt. 1931. Bostadslägenheterna skola under 30 år uthyras på av fastighetsnämnden godkända villkor och hyresgästerna skola utses efter samråd med staden.

Stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnberg, A. O. O:son, förste reparatör.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Cederström, R. S. C. T., frih., hovmarskalk;
Lindroth, C. A., vice konsul.

Revisorer hos aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 febr. 1906 bemyndiga drätselnämndens första avdelning att försälja vissa områden i kv. Rapphönan (numera kv. Orren) till uppförande av bostadshus för självförsörjande bildade kvinnor, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige medgäves rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av byggnadsföretagets räkenskaper och förvaltning. För förvaltningen av fastigheten — Östermalmsgatan 84 — bildades s. å. aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Hansen, H. F., grosshandlare; **Myrin, Edith**, kassör.

Revisorer hos bostadsaktiebolaget Vanadislunden.

I ett av stadsfullmäktige den 22 juni 1903 godkänt kontrakt ang. försäljning till bostadsaktiebolaget Vanadislunden av en tomt i kv. Geten stadgades bl. a. rätt för stadsfullmäktige att utse en revisor att deltaga i granskningen av det ifrågakvarande byggnadsföretagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Eriksson, J. E. Martin, chaufför, stadsfullm.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Barnekow, F. C., frih., kammarherre; **Thorell, A. G.**, överstelöjtnant.

Styrelsen m. m. för Stockholms kooperativa bostadsförening, u. p. a.

Med godkännande av stadgar för föreningen beslöt stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att iklåda staden viss garanti för lån mot inteckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot jämte suppleant i föreningens förtroenderåd och en ledamot jämte suppleant i dess styrelse ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer utses å föreningssammanträde. Ordinarie föreningssammanträde hålles årligen före maj månads utgång.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter (för tiden från 1932 års till 1934 års årsmöte) ägde rum den 7 och 17 dec. 1931 (fyllnadsval den 17 okt. 1932) och av revisor den 7 dec. 1931.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm.

Suppleant: **Nyström, C. O. A.**, överstelöjtnant.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.

Arnemark, G. E., järnvägstjänsteman, stadsfullm.

Suppleant: **Carlsson, f.** Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.

Övriga styrelseledamöter.

Bergvall, A. O., kassör; **Eriksson, E. G. E.**, järnvägstjänsteman; **Ferm, A. V.**, snickare, stadsfullm., ordf.; **Karlsson, T. L.**, stationsförmän; **Persson, M. E.**, verkmästare; **Sjöholm, J. I.**, järnvägstjänsteman.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 och 1933 års förvaltning och räkenskaper utsedd revisor.

***Almström, O. H.**, disponent.

Övriga revisorer.

Blomqvist, C. J., förman; **Falk, C. J.**, försäkringsman.

SE- Styrelsen m. m. för bostadsföreningen valda Framtiden, u. p. a.

led. och rev. Den 7 maj 1917 beslöt stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden, u. p. a., ikläda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågavarande lån uppförda byggnader jämte förvärfvad tomt rätt (i Enske). Enligt föreningens stadgar äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer äro utsedda av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter (för tiden från 1933 års till 1935 års årsmöte) ägde rum den 5 dec. 1932. Senaste val av revisor skedde samma dag.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.

Löfgren, A., sekreterare, ordf.

Suppleant: **Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E.**, fru.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.

Kilbom, K., redaktör, stadsfullm.

Suppleant: **Nyström, B. A. E.**, tf. byråchef, stadsfullm.

Övriga styrelseledamöter.

Ahlsén, G., bergsprängare, vice ordf.; **Andersson, K.**, typograf; **Dahlquist, G. L.**, målarmästare, kassör; **Jernberg, Chr.**, skrädderiarbetare, sekr.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1933 och 1934 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Billing, J. M. A., stadsrevisor.

Övriga revisorer.

Persson, K. A., verkmästare; **Sidh, J. F.**, plåtslagare.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholmssystemet.

Enligt kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handeln med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, två styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två

av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Ordföranden i Stockholms stads nykterhetsnämnd (se sid. 191) eller annan av nämnden utsedd ledamot äger närvara vid styrelsens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Enligt överståthållarämbetets resolution den 1 juni 1932 utövar ab. Stockholmssystemet under åren 1933—1935 rätten till utskänkning och utmintering av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har jämväl tidigare, under åren 1919—1932, innehaft ifrågavarande koncession samt, under åren 1914—1918, koncession å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i styrelsen för åren 1933—1935 skedde den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.; **Kinmanson, H. S.**, byrådirektör.

Suppleanter: **Magnusson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.; **Nyqvist, S. G. B.**, metallarbetare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Forssner, T., advokat, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); **Ljungholm, C. A.**, hovauditor; **Peyron, A. E.**, kanslisekreterare, jourhavande dir. (utsedda av bolagsstämman).

Suppleanter: **Hagman, E. O.**, kanslichef, vice ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); **Bergvall, J. H.**, verkst. dir., stadsfullm.; **Rosenborg, O. E.**, skriftställare (utsedda av bolagsstämman).

Börsstyrelsen.

Expedition: *börshuset, St.; t. 11 06 56 (börschefen), 10 15 68, 10 56 38, 11 06 50, 11 77 76; expeditionstid: 10—16 (börschefen träffas säkrast 10,30—11 samt 14—15).*

Enligt lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet den 16 maj 1919 samt börsordningen för Stockholms fondbörs den 6 dec. 1929 skall för ledningen och förvaltningen av fondbörsens verksamhet finnas en särskild börsstyrelse. Styrelsens ordförande jämte suppleant för honom utses av kungl. maj:t. Övriga ledamöter väljas till en fjärdedel av de bankaktiebolag och solidariska bankbolag, som äro medlemmar av fondbörsen, till en fjärdedel av övriga börsmedlemmar, till en fjärdedel av stadsfullmäktige och till den återstående fjärdedelen av handelskammaren. Suppleanter till lika antal utses av envar av de fyra valkorporationerna. Valperioden är högst två år. Börsstyrelsen tillsätter för utövande av den dagliga ledningen och förvaltningen av fondbörsen en börschef.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter och suppleanter (för åren 1932 och 1933) ägde rum den 17 dec. 1931.

Ordförande

(förordnad av kungl. maj:t).

Fehr, M. N., professor.

Suppleant: Bergendal, K., statssekreterare.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Andrée, K. A., kassör; *Stendahl, S., grosshandlare. Suppleanter: *Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör; stadsfullm.; *Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Stén, O. K. H., bankdirektör, Wallenberg, M. L., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Indebetou, C. D. G., direktör, Kugelberg, C. O., kapten (utsedda av övriga börsmedlemmar); Falkman, O. C. A., ingenjör, Sachs, J. E., generalkonsul (utsedda av handelskammaren).

Suppleanter: Brundell, P., bankdirektör, Söderberg, G. W., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Hägglöf, K., bankir, Thiel, A., direktör (utsedda av övriga börsmedlemmar); Bergholm, A. D. P., direktör, Waldenström, M. E., direktör (utsedda av handelskammaren).

Börschef: Belfrage, J. K. E.; börschefens ställföreträdare: Fredin, G. E.; bitr. fondbörsledare: vakant, t.f. Åkesson, A.

Styrelsen för bron Värtan—Lidingö.

(Lidingöbrostyrelsen.)

Se sid. 331.

Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämväl rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 30 juni 1932 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud för hushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handelskammarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företrädare norrlandsintressen), en av Sveriges köpmannaförbund, en av Sveriges allmänna exportförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans, två av fullmäktige i jernkontoret, en av svenska trävaruexportföreningen, en av svenska trämasse- och svenska cellulosaföreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representerats av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverks-

organisation. Valen skola avse en tid av tre år (senaste val enligt kungl. brev den 30 juni 1932 dock till utgången av år 1934).

Senaste val av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 19 sept. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga ledamöter

Antal: 21 (jfr ovan och statskalendern).

Revisorer hos Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

Stadsfullmäktige beslöt den 26 febr. 1898 ikläda sig rättegärd för ett obligationslån å högst 1,7 milj. kr., som skulle upptagas av Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att insätta en ledamot i bolagets styrelse och utse en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

Förvaltningen av och trafiken å bolagets järnväg ombesörjes sedan år 1905 av trafikaktiebolaget Stockholm—Nynäs, i vars ledning staden icke är representerad. Sistnämnda bolag, som innehar aktiemajoriteten i järnvägsaktiebolaget, har jämväl iklätt sig betalningsansvaret för ränta och amortering å ovannämnda av staden garanterade obligationslån. Trafikaktiebolaget har vidare iklätt sig betalningsansvaret för en reversskuld till staden, vilken senare skuld uppkommit därigenom att staden såsom garant fått verkställa vissa räntebetalningar å obligationslånet, vilka icke kunnat fullgöras av järnvägsbolaget, resp. trafikbolaget. Den 22 febr. 1932 beslöt stadsfullmäktige att efterskänka denna senare fordran hos järnvägsaktiebolaget (247,386: 92 kr.) under förutsättning att ab. svenska handelsbanken ersatte staden alla de utlägg, som staden på grund av nämnda rättegärd kan bli nödsakad att utgiva för räntor, som förfalla till betalning efter den 1 jan. 1932. Den 23 maj 1932 beslöt stadsfullmäktige att under den tid, ab. Svenska handelsbankens underborgen för av staden ingången rättegärd är gällande, avstå från sin rätt att utse ledamot i järnvägsbolagets styrelse.

Stadsfullmäktiges senaste val av revisor skedde den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Kleman, C. F., civilingenjör, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Lysholm, M., revisor; Holmberg, K. E., bankkamrerare.

SE-
valda
led.
och
rev.

SF-Styrelsen för Stockholm—Västerås— valda Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

led. och rev. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 febr. 1898 har Stockholms stad iklätt sig garanti för ett obligationslån å 5 milj. kr. åt Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att tillsätta en styrelseledamot och en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 1 dec. 1930 för tiden från 1931 års till 1934 års bolagsstämma. Senaste val av revisor förrättades den 5 dec. 1932.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga ledamöter.

Beskow, E. A., landshövding (utsedd av kungl. maj:t); **Boman, G.**, grosshandlare, **Johansson, K.**,

arbetsförmedlingsföreståndare, **Kamph, A. O. L.**, verkst. dir., **Lindén, A. W.**, direktör, **Lundkvist, A. R.**, måleriföreståndare, **Murray, W.**, landshövding, ordf., **Sundström, A.**, bankdirektör, vice ordf., **Wallenberg, J.**, bankdirektör, **Öberg, T.**, drätselldirektör (utsedda av bolagsstämman).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1932 års räkenskaper och för- valtning utsedd revisor.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Beckius, A. M., landssekreterare (utsedd av kungl. maj:t); **Jonsson, M.**, veterinär, **Keijser, V. E.**, sjukbesökare, **Richnau, K.**, trafikdirektör (utsedda av bolagsstämman).

Institutioner, vilka av staden understödjas.

Anm. I nedanstående förteckning äro bl. a. upptagna samtliga de anslag, vilka i 1933 års utgiftsstat äro uppförda under stattiteln »Stadens bidrag till främmande inrättningar», ävensom andra i utgiftsstaten uppförda specificerade anslag till främmande institutioner. Av stadsfullmäktige i början av år 1933 (t. o. m. den 1 april) beviljade dylika anslag hava även medtagits. Beträffande senare beviljade anslag för år 1933 hänvisas till stadsfullmäktiges protokoll och kommunalberättelsen för år 1933.

Beträffande vissa av Stockholms territoriella församlingar beviljade bidrag till enskilda institutioner se sid. 445.

Anstalter för undervisning och allmän kulturell verksamhet.

Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1933: 1,198,940 kr.

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 29,100 kr. Denna hyresersättning utgår med 3,700 kr. vid de högre allmänna läroverken och 3,450 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid nya elementarskolan: 1,000 kr. Därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer, adjunkter och ämneslärarinnor vid allmänna läroverken: 138,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie teckningslärare vid allmänna läroverken: 4,500 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid allmänna läroverken: 2,400 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 25,000 kr.

Tillfällig hyreshjälp åt lärare vid allmänna läroverken: 42,000 kr.

Beräknad hyra för skollokalerna: 240,350 kr.

Läroverkshusens underhåll: 100,000 kr.

Reinventariers inköp och underhåll: 8,500 kr. Renta och amortering å för läroverksbyggnad upptaget lån: 588,850 kr.

Pensioner och understöd: 240 kr.

Ovan angivna anslagsposter äro uppförda å folkskoleledktionens stat.

Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1933: 103,000 kr. Andel i tillfällig löneförbättring åt lärarinnepersonalen: 100,000 kr. Bidrag till lönetillägg åt lärarinnepersonalen: 47,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnepersonalen: 20,000 kr. Kommunal dyrtidshjälp m. m. åt lärarinnepersonalen för år 1933.¹⁾

Det förstnämnda bidraget är beviljat för år 1933 och utgår till Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan, Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor, Lyceum för flickor, Lychouska skolan, Margaretaskolan, Nya elementarskolan för flickor, Oskarsskolan, Anna Sandströms skola, Anna Schuldhelms skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska skolan, Vasa högre flickskola samt Ahlinska skolan med enahanda belopp, som statsverket tillerkänner dessa skolor för samma tid, samt under villkor, att redogörelser för sålunda understödda skolors verksamhet under ifrågakvarande tid, avfattade enligt av kungl. maj:t meddelade föreskrifter, avlämnas till stadskollegiet samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens.

För år 1933 utgår vidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 19 dec. 1932, till verksamheten vid ovannämnda högre flickskolor ett ytterligare kommunalt bidrag å 100,000 kr.²⁾, motsvarande 20 % av det sammanlagda belopp, som, jämlikt kungl. kungörelsen den 22 juni 1920, skall av statsmedel utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid ifrågakvarande skolor.

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 115,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühliska samskolan (se nedan).

²⁾ Ur detta anslag utgår även bidrag för samma ändamål (med c:a 4,000 kr.) till Grevesmühliska samskolan (se nedan).

Understödda institutioner.

Anslaget till lönetillägg är beviljat för år 1933 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; stadens bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är likaledes beviljat för år 1933 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som innefattas i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 (med ändringar den 20 maj 1927) angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. 1921 och 19 dec. 1932 utgår för år 1933 till lärarinnorna i klasserna över de förberedande vid de ovan nämnda högre flickskolorna, samt idigt med utbetalningen av enligt gällande kungl. kungörelse angående dyrtidstillägg åt lärare vid privatläroverk av statsmedel utgående dyrtidstillägg, kommunal dyrtidshjälp till sådant belopp, att det kommunala tillägget tillhoppa med det statliga uppgår till vad som skulle hava tillkommit vederbörande jämlikt ovan nämnda kungl. kungörelse, för så vitt hänsyn icke toges till den däri gjorda inskränkningen, att dyrtidstillägg allenast utgår på $\frac{2}{3}$ av lön och tillfällig löneförbättring.

Högre goss- och samskolor.

Kommunal dyrtidshjälp m. m. åt lärarinnepersonalen för år 1933¹⁾.

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. 1921 och 19 dec. 1932 till lärarinnorna vid följande statsunderstödda högre goss- och samskolor, nämligen Beskowska skolan, Sofi Almqvists samskola, Palmgrenska samskolan, Whitlockska samskolan och Stockholms sam-gymnasium, samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 350.)

Stadens bidrag år 1933: högst 19,800 kr.; dessutom extra bidrag c:a 4,000 kr. (jfr not 2 å föregående sida). Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1933¹⁾.

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folk-

skola, avsedd för obemedlade barn från Jakobs och Johannes församlingar. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningsskola, som 1905 ombildades till 3-klassig realskola. Skolans rektor erhö11 1908 rätt att anställa realskoleexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass med anknytning till folkskolans sätte klass. Antalet elever utgjorde höstterminen 1932 276. Skolan förhryr lokaler i Stockholms borgarskolas nybyggnad, Kungstensgatan 4.

Stadens ordinarie bidrag utgår dels med högst 15,000 kr. att användas till stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes, som förfoga över särskilda donationsfonder — åt vilken beredes fri-plats vid skolan, dels med enahanda belopp, som av statsverket för året beviljats till skolans allmänna verksamhet, dock högst 4,800 kr., under villkor att sistnämnda belopp skall utbetalas å samma tider som statens motsvarande bidrag samt att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer.

Vidare utgår för år 1933, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 19 dec. 1932, till skolan i dess egenskap av enskild mellanskola ett ytterligare kommunalt bidrag (beräknat till c:a 4,000 kr.), motsvarande 20 % av det belopp, som av statsmedel skall utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid skolan (jfr ovan under Högre flickskolor).

Slutligen utgår jämväl till lärarinnepersonalen vid Grevesmühlska samskolan (enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. 1921 och 19 dec. 1932) kommunal dyrtidshjälp för år 1933 efter enahanda grunder, som gälla beträffande högre flickskolor (se ovan), dock med den begränsningen, att dyrtidshjälp skall utgå med endast $\frac{4}{5}$ av det belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande vid tillämpning av dessa grunder.

Skolan åtnjuter statsbidrag som enskild mellanskola enligt 1918 års lagstiftning.

Första dövstumskoldistriktet.

Stadens bidrag år 1933: 73,762 kr.

Lagen den 31 maj 1889 ang. dövstumundervisningen (med ändringar den 14 juni 1918, 15 juni 1923 och 28 sept. 1928) indelar riket för dövstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 351). § 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för undervisning, lärares avlöning, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i övrigt för skolan erfordras skola bestridas av skoldistriktet. Stadens bidrag utgår för år 1933 efter 14,52 öre per invånare. Från föräldrar, som icke äro medellösa, äger staden rätt

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 115,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan (se ovan).

att uppbära ersättning, beräknad efter 150 kr. per barn och år.

Första distriktets skola är belägen vid Manilla å Djurgården. Manilla dövstumskola leder sitt ursprung från allmänna institutet för dövstamma och blinda, som inrättades år 1809 och 1812 förlades till Manilla. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes år 1864. Sedan år 1879, då avdelningen för blinda utskildes från institutet, har detsamma uteslutande varit avsett för dövstamma. År 1894 omorganiserades dövstumminstitutet, som dittills mottagit dövstamma från hela landet, i enlighet med 1889 års lagstiftning till dövstumskola för första skoldistriktet. Skolan är skyldig att bereda plats för samtliga dövstamma skolbarn från första distriktet. F. n. finnas därstädes 136 elever. Statsbidrag utgår med 250 kr. per år för varje elev, som åtnjuter underhåll vid skolan. För annan elev utgår statsbidraget med 125 kr. per år.

Blinda barns underhåll och uppfostran.

Stadens bidrag år 1933: 4,500 kr.

Enligt lagen den 29 maj 1896 ang. blindundervisningen (med ändringar den 14 juni 1918 och 22 juni 1920) åligger det staden att för varje blint barn, som på grund av lagens bestämmelser är intaget i på statens bekostnad upprättad läroanstalt för blinda, erlägga en årlig avgift av 400 kr. Till denna avgift äger staden att av resp. föräldrar och målsmän uttaga bidrag med belopp, som av stadsfullmäktige bestämmes. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 dec. 1922 skall sistnämnda bidrag utgå med ett belopp av 160 kr. per barn och år.

Stockholms högskola.

(Jfr sid. 346.)

Stadens bidrag år 1933: till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan); till avlöning åt professorerna vid Stockholms högskola: 89,930 kr.; till dyrtidstillägg åt högskolans professorer: 14,870 kr.; till avlöning av laboratorer vid högskolan: 14,000 kr.; till upprätthållande av undervisning i astronomi: 4,500 kr.; till upprätthållande av en personlig professur i historia: 13,050 kr.; till av högskolans lärarrådanordnade universitetscirkular: 1,280 kr.; till driften av högskolans nybyggnad, Norrtullsgatan 2: 25,000 kr.; till driften av nybyggnaden för det socialvetenskapliga institutet: 10,000 kr. (Ang. tomtupplåtelser samt upplåtelse av observatoriebyggnaden för högskolan jfr nedan.)

Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1933: 4,920 kr. (jfr nedan).

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan

föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 inskrevos de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina). Högskolan är inrymd i egna byggnader, Drottninggatan 116 och 118, Norrtullsgatan 2, Odengatan 61 och 63. Antalet studerande vid högskolan utgjorde höstterminen 1932 1,567.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1924 under tioårsperioden 1925—1934 med det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras för avdelningens vidmakthållande, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämnden granskat statförslag; att med avseende å beräkandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola arses för nyssnämnda avdelning; att, därest vid avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall till drätselnämnden redovisas, dock att därest brist något år under tioårsperioden uppkommer å avdelningens av drätselnämnden vederbörligen godkända stat, till täckande av denna brist må tagas i anspråk de under samma tioårsperiod redovisade överskott, samt att, ehuru anslaget beviljas f. n. allenast för åren 1925—1934, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlöning och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1932 utgår vidare av kommunala medel för år 1933, utöver vad högskolan av egna medel kan disponera härför, dels ett bidrag av 89,930 kr. för beredande åt högskolans professorer av avlönings-

Understödda institutioner

Understödda institutioner

förmåner i huvudsak motsvarande dem, som tillkomma professorer vid statsuniversiteten, dels ett bidrag av 14,870 kr. för beredande åt högskolans professorer av dyrtidstillägg efter enhanda grunder, som äro eller kunna bliva fastställda i sådant avseende för motsvarande befattningshavare vid statsuniversiteten, dels ett bidrag av 14,000 kr. till avlönande av fyra laboratorsbefattningar vid högskolan, dels ock ett bidrag av 4,500 kr. till bestridande av vissa kostnader för undervisning i astronomi åt högskolans elever vid vetenskapsakademiens observatorium i Saltsjöbaden.

På förslag av borgarrådet för undervisningsärenden beslöt stadsfullmäktige den 29 okt. 1928 på vissa villkor (se Utl. 1928: nr 338) åtaga sig att bestrida kostnaderna för upprättande vid Stockholms högskola av en personlig professor i historia, med särskild uppgift för innehavaren att i sin vetenskapliga forskning, författareverksamhet och undervisning ägna uppmärksamhet åt studiet av Stockholms stads historia. För ändamålet har för år 1933 anvisats dels 12,550 kr. till avlönning och dyrtidstillägg åt innehavaren av ifrågasatt professor, dels ock 500 kr. till institutionsbibliotek i anslutning till professuren. — Till förste innehavare av professuren har kallats fil. dr N. Ahnlund.

I samarbete med arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning har Stockholms högskolas lärarråd sedan år 1930 med bidrag av statsmedel (budgetåret 1932/1933 2,860 kr.) årligen anordnat tre s. k. universitetscirklar, för vilkas anordnande stadsfullmäktige åvenledes lämnat bidrag sedan år 1931 (år 1933 1,280 kr.).

Den 15 dec. 1924 beslöt stadsfullmäktige utfästa sig att för tioårsperioden 1925—1934 bevilja högskolan ett bidrag å 25,000 kr. om året till täckande av de årliga merutgifter för högskolan, som beräknades bliva en följd av inflyttningen i den nya byggnaden, Norrtullsgatan 2, att utgå från och med det år, under vilket högskolans stats- och rättsvetenskapliga samt humanistiska avdelningar inflyttat i densamma. Byggnaden togs i bruk i början av november 1926.

Sedan stadsfullmäktige den 29 juni 1931 upplåtit tomt vid Odentorget för en byggnad inrymmande ett högskolans socialvetenskapliga institut, hava fullmäktige den 21 dec. 1931 beslutat att fr. o. m. den 1 okt. 1932 lämna ett årligt bidrag av 10,000 kr. till driften av nämnda byggnad.

Den 20 febr. 1933 bemyndigade stadsfullmäktige fastighetsnämnden att till högskolan kostnadsfritt upplåta den å observatoriekullen belägena observatoriebyggnaden att användas för högskolans vetenskapliga verksamhet. Upplåtelsen sker i form av arrende utan ersättning och tills vidare med en uppsägningstid av ett år, samt på villkor att högskolan åtager sig att bestrida kostnaderna för byggnadens inre underhåll. Byggnaden skall efter restaurering, för vilken

stadsfullmäktiga anvisat 50,000 kr., användas för högskolans geografiska institut.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: anslag för år 1933 4,920 kr. De av Stockholms högskola upprättade meteorologiska stationerna äro f. n. fyra till antalet och belägna i Vanadislundén, vid Slussen och Skanstull samt vid Stockholms flyghamn.

Anslag för ifrågavarande ändamål har sedan år 1907 ställts till högskolans förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt injusteras och därefter korrekt skötas så, att fullgod och oavbruten observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterialet; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

Härjämte påföras högskolan i stadens stat årliga anslag å tillsammans 21,400 kr. (likvidanslag), som anses utgöra ersättning till fastighetsnämnden för kostnadsfria *tomtupplåtelser* (jfr sid. 407) för högskolans nybyggnad (12,000 kr.), till biokemiska institutet (4,500 kr.) och för socialvetenskapliga institutet (4,900 kr.).

Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Socialinstitutet.)

(Jfr sid. 346.)

Stadens bidrag år 1933: 18,000 kr.

Till stipendier för studier vid institutet: 3,500 kr.

På grund av det alltmer framträdande behovet av en läroanstalt för fackmässig utbildning å det socialpolitiska och det kommunala livets områden, där ordnade utbildningsmöjligheter förut saknats, samt för främjande av systematisk vetenskaplig verksamhet inom dessa områden, tog centralförbundet för socialt arbete år 1920 initiativ till inrättande av ett socialpolitiskt och kommunalt institut i Stockholm. Stockholms stadsfullmäktige beslöt den 18 okt. 1920 understödja institutets igångsättande och verksamhet (se nedan). Sedan kungl. maj:t den 3 dec. 1920 fastställt institutets grundstadgar, kunde verksamheten börja i januari 1921. Nya grundstadgar fastställdes av kungl. maj:t den 4 mars 1932. Institutets adress är Odengatan 61.

Undervisningen vid institutet är av högskolenatur samt består av föreläsningar och seminarieövningar. Arbetet är uppdelat på tre linjer,

en socialpolitisk, en kommunal och en samhälls-
vetenskaplig. Utbildningstiden är å den först-
nämnda linjen minst 1½ läsår eller fyra ter-
miner och å övriga linjer minst 1 läsår eller tre
terminer. Inom var och en av dessa linjer
kan examen avläggas. För inträde som elev äro
inga särskilda kvalifikationsvillkor stipulerade
utöver den allmänna mognad, som erfordras för
att tillgodogöra sig undervisningen vid institutet.
Eleavgiften utgår f. n. med 100 kr. per termin.
Elevantalet uppgår vinterterminen 1933 till 141.
Instituts lärarkår består dels av vetenskapligt
kvalificerade lärarkrafter från universitet och
högskolor, dels och av teoretiskt kompetenta,
praktiskt erfarna personer inom den socialpolitiska
och kommunala förvaltningens skilda områden.

Stadens anslag för år 1933 utgår med 18,000
kr. såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande
av institutets verksamhet. Vidare har staden anslagt
3,500 kr. till stipendier för studier vid institutet.
Fördelningen av dessa stipendier handhaves av
särskilda av stadskollegiet utsedda delegerade (se
sid. 330). Stadens befattningshavare skola äga
företrädesrätt intill halva det till stipendiet anslagna
beloppet och övriga i Stockholm mantals-
skrivna intill andra hälften av anslagssumman.

Förutom från Stockholms stad åtnjuta insti-
tutet understöd jämväl från andra städer samt
från enskilda institutioner.

Tekniska skolan.

(Jfr sid. 352.)

Stadens bidrag år 1933: 7,500 kr.; tillfälligt bidrag till löneförbättring m. m.: 33,000 kr.; bidrag till vikariatsersättningar vid sjukdom 200 kr.; bidrag till dyrtidshjälp: 26,000 kr. (jfr nedan).

Tekniska skolan leder sitt ursprung från en
år 1844 inrättad enskild söndagsritskola för hant-
verkare, vilken året därefter övertogs av den
för ändamålet särskilt stiftade svenska slöjdföre-
ningen. Åren 1878—79 undergick skolan en
genomgripande ombildning, varigenom dess verk-
samhet begränsades till den rent tekniska un-
dervisningens område; samtidigt fick skolan sitt
nuvarande namn. F. n. omfattar tekniska skolan
en teknisk afton- och söndagsskola, en teknisk
skola för kvinnliga lärjungar, en högre konstin-
dustriell och en byggnadsyrkesskola samt en
maskinyrkesskola. Sedan 1863—1864 års riks-
dag upplåtit fri tomt och såväl staten som sta-
den lämnat byggnadsbidrag, uppfördes för skolans
räkning en byggnad, Mästersamuelsgatan 44,
varest skolan ännu är inrymd. Antalet elever,
som inskrivits under läsåret 1932/1933 uppgår
till omkring 1,125.

En omorganisation av tekniska skolan är av-
sedd att äga rum i en nära framtid. Enligt
förslaget skola byggnadsyrkes- och maskinyrkes-
skolorna utbrytas och ombildas till en självstän-
dig läroanstalt av statlig karaktär. Staden har
åtagit sig att på vissa villkor tillhandahålla er-
forderliga undervisningslokaler åt denna anstalt.

(Jfr även av stadskollegiet igångsatt utredning rörande den lägre tekniska undervisningens ordnande; sid. 327.)

Det ovannämnda bidraget å 7,500 kr. utgår
tills vidare, dock endast så länge statens årsanslag
till skolan utgår med minst det nuvarande be-
loppet. Det tillfälliga anslaget, som är avsett att
utgå till uppehållande av skolans verksamhet och
till provisorisk lönereglering m. m., motsvaras
av statsanslag till enahanda belopp och ändamål
(jfr nedan).

Stadsfullmäktige förklarade den 30 okt. 1916
sig villiga att med halva beloppet bidraga till
täckande av kostnader för vissa vikariatsersätt-
ningar vid tekniska skolan, under förutsättning
att motsvarande belopp tillsköttes av statsverket.
Kungl. maj:t lämnade sitt bifall härtill den 22
dec. 1916. För ändamålet har i stadens stat
för år 1933 uppförts ett rörligt anslag på 200 kr.

Den 23 dec. 1921 beslöt stadsfullmäktige att
med halva kostnaden bidraga till beredande åt
befattningshavare vid tekniska skolan av dyr-
tidshjälp enligt de grunder, som i sådant av-
seende gälla för statens befattningshavare. För
ändamålet har för år 1933 anvisats 26,000 kr.

För senare halvåret 1933 avsedda tillfälliga
anslag till uppehållande av skolans verksamhet
och till dyrtidshjälp, sammanlagt 23,500 kr.,
skola utgå allenast om och i den mån stadsfull-
mäktige härom sedermera fatta beslut.

Beträffande samtliga ovan nämnda anslag gäl-
ler det förbehållet, att, därest den planerade om-
organisationen av tekniska skolan kommer att
träda i kraft under år 1933, anslagen skola utgå
allenast för den tid, skolans verksamhet bedrivits
i dess nuvarande organisationsform.

För budgetåret 1932/1933 åtnjuta skolan
statsbidrag med 135,575 kr. (dessutom anslag
till dyrtidstillägg).

Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 352.)

Stadens bidrag år 1933: 70,000 kr. (Ang. tomtupplåtelse och underhåll av byggnad se nedan.)

Stockholms borgarskola grundades år 1836
av sällskapet Redliga förbundet. Sedan denna
förening år 1841 blivit upplöst, övertogs skolan
av det år 1842 stiftade sällskapet till befrämjan-
de av Stockholms borgarskola. År 1882 er-
höll borgarskolan för första gången kommunalt
anslag. I samband härmed omlades undervis-
ningen efter en ny och utvidgad plan, varvid
främmande språk och handelsämnen erhöles en
dominerande ställning. Föreläsning sinstitutets
tillvaro daterar sig även från denna tid. Fr. o. m.
den 1 juli 1924 övertogs borgarskolans handelslinje
av staden och förlades under lärings- och yrkes-
skolestyrelsens förvaltning (jfr sid. 232 och 235).

Borgarskolans ändamål och verkningssätt äro
folkhögskolans, dock lämpade efter huvudsta-
dens förhållanden och avseende såväl teoretiskt

Understödda in-stitutioner som praktiskt bildningsarbete. Skolan avser främst att bereda tillfälle till fortsatt utbildning dels för i arbete anställda personer (aftonkurserna), dels för ungdom, som avslutat sina studier vid allmänna undervisningsanstalter men ännu ej erhållit någon anställning (förmiddagskurserna). Undervisningen är fördelad på tre linjer: språklinjen, folkhögskolan och föreläsningslinjen.

Skolans expedition, undervisning, konsert- och föreläsningsverksamhet äro numera inrymda i skolans nya byggnad, Kungstensgatan 2 och 4. En filial för Södermalm är belägen Adolf Fredriks torg 5. Antalet inskrivna elever utgjorde läsåret 1931/1932 3,608. Föreläsningar, konserter och kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag hållas huvudsakligen i den nya byggnaden. Vissa föreläsningar, i filosofi och etnografi, hållas i karolinska institutets fysiologiska institution, Hantverkargatan 3, samt i etnografiska museets utställningslokal, Västra Trädgårdsgatan 10.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 febr. 1923 tilldela borgarskolan den tillgängliga avkastningen (600,000 kr.) av Forsgrénsska fonden (jfr sid. 93) som bidrag till uppförande av en skolbyggnad å av staden upplåten tomt. Sedan av kungl. maj:t till byggnadens uppförande av lotterimedel anvisats 200,000 kr., under förutsättning att minst lika stort belopp tillsköttes från annat håll, beslöt stadsfullmäktige den 29 okt. 1928 lämna borgarskolan ett ytterligare bidrag av 200,000 kr. för ändamålet. Vid samma tillfälle beslöt stadsfullmäktige att för skolbyggnaden utan ersättning upplåta tomt i kv. Träskfloden vid Jarlapan (jfr sid. 407), ävensom att övertaga ansvaret och kostnaden för byggnadens framtida underhåll och vård. Den nya byggnaden, som med full äganderätt överlämnats till staden, fullbordades och togs i bruk hösten 1931. För byggnadens underhåll har i 1933 års stat uppförts ett anslag av 3,000 kr.

Stadens bidrag för år 1933 utgår med 70,000 kr. till täckande av utgifter för borgarskolans verksamhet, under villkor dels att avgifterna vid språklinjen bestämmas till 100 kr. per läsår för de tre lägre klasserna och 125 kr. per läsår för de högre klasserna,¹⁾ dels att arvodet till rektor utgår med av stadsfullmäktige godkänt belopp, dels att dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare och pensionärer må utgå endast om och i den mån tjänstenämnden så kan finna skäligt, dels ock att, därest överskott å borgarskolans verksamhet under året skulle uppkomma, detsamma skall tagas i beräkning vid närmast efter räkenskapernas granskning följande framställning om kommunalt anslag för nästkommande år.

Härjämte påföres borgarskolan i stadens stat årligen ett anslag å 18,000 kr. (likvidanslag), som anses utgöra ersättning till fastighetsnämnden för kostnadsfri *tomtupplåtelse* (jfr sid. 407).

¹⁾ Avgiften är fr. o. m. år 1933 100 kr. för alla klasser.

Borgarskolan åtnjuter statsbidrag för sin föreläsningsverksamhet (kursföreläsningarna) och för skolans kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag.

Studiestipendier.

(Jfr sid. 203.)

Stadens anslag år 1933: 25,000 kr.

I anledning av inom fullmäktige väckt motion beslöt stadsfullmäktige den 18 jan. 1926 anvisa medel att i enlighet med vid samma tillfälle godkänt »reglemente för Stockholms stads studiestipendier» av folkskoledirektionen användas till beredande av studiestipendier åt synnerligen begåvade, mindre bemedlade ynglingar och flickor, som äro mantalsskrivna i Stockholm och antingen äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller avse att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Stipendierna utdelas av folkskoledirektionen, som för uppgörande av förslag till tillsättande av stipendiat utsett en särskild kommitté (se sid. 205).

Antalet stipendiat utgör för läsåret 1932/1933 62, varav 22 nya för året och 40 förut antagna, vilka erhållit stipendier för fortsatt utbildning.

Folkhögskolor.

Stadens anslag år 1933 (till stipendier): 6,500 kr.

På därom gjord hemställan beslöt stadsfullmäktige den 28 maj 1923 ställa medel till folkskoledirektionens förfogande, att av direktionen användas till beviljande av stipendier åt i Stockholm mantalsskrivna elever vid folkhögskolor. Fr. o. m. år 1925 har anslag för ändamålet beviljats varje år. Stipendierna utgå till elever, som bevisat statsunderstödda kurser vid folkhögskolor, med 100 kr. åt obemedlad och 50 kr. åt mindre bemedlad elev vid huvudkurs (5½ månader) och med motsvarande mindre belopp vid andra kurser.

Elever vid folkhögskolor kunna jämväl erhålla stipendier av statsmedel. Dessa utgå f. n. med lägst 15 kr. och högst 45 kr. i månaden. Elever vid Birkagårdens folkhögskola (se nedan) kunna därjämte erhålla bidrag från denna skolas stipendiefond.

Birkagårdens folkhögskola.

Stadens bidrag år 1933: 12,000 kr.

Birkagården i Stockholm är en år 1912 upprättad institution för folkbildningsarbete och social verksamhet. Birkagårdens folkhögskola, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna därigenom, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongyrken under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Redan förut hade i Birkagården samlats ett avsevärt antal

arbetare — män och kvinnor — i studiecirklar. Denna verksamhet har anslutits till folkhögskolan, som alltså består av två avdelningar: dag-skolan (med ettårig kurs) och aftonskolan. Genom samarbetet mellan de båda avdelningarna söker skolan göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med utövandet av sitt yrke förskaffa sig en bildning, motsvarande den, som kan erhållas vid en verklig folkhögskola. Skolan är belägen Karlbergsvägen 86 A och B. Fr. o. m. år 1926 har skolan även anordnat en med semestervistelse kombinerad sommarkurs för kvinnliga arbeterskor, förlagd till Marholmen i närheten av Norrtälje.

Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av stiftelsen Birkagården och arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (se sid. 378), vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Vid vårterminens början 1933 räknade dag-skolan 43 elever och aftonskolan omkring 400, fördelade i ämnesgrupper med omkring 20 elever i varje grupp.

Stadens bidrag utgår under villkor, att folkhögskolan skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning samt berättelse över folkhögskolans verksamhet avlämnas till folkskoledirektionen.

Beträffande Birkagårdens verksamhet bland barn se sid. 400.

Svenska föreningen för dövas väl. (Jfr sid. 390.)

Stadens bidrag år 1933 (till föreningens skola för döva småbarn): 5,000 kr.

Svenska föreningen för dövas väl, som bildades år 1921, har till ändamål att på olika sätt söka minska de lomhörda och dövas svårigheter och göra dem så vitt möjligt oberoende av sin ned-satta hörsel.

I syfte att bereda döva barn under skolåldern och under första skolåret den särskilda handledning, varav de för sin uppfostran äro i behov, har föreningen fr. o. m. hösten 1925 i Stockholm inrättat en skola för döva småbarn. (För hörselsvaga barn i skolåldern finnas sedan en del år tillbaka vid stadens folkskolor särskilda klass-avdelningar; jfr sid. 214.)

Skolan för döva småbarn har numera c:a 18 elever i åldern 4—8 år uppdelade i mindre avdelningar. Alla eleverna erhålla artikulationsundervisning m. m., varjämte de äldre få lära sig läsa och skriva. Undervisningen pågår 4 timmar alla dagar med undantag av lördagar. Från skolan avgå de lomhörda barnen till folkskolans klasser för hörselsvaga och de dövstumma barnen till dövstumskola. Skolans adress är Östermalmsgatan 33.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skolan ställes under av folkskoledirektionen anord-

nad inspektion samt att, sedan verksamheten för året avslutats, redovisning och berättelse över densamma avlämnas till folkskoledirektionen.

Skolan åtnjuter även statsanslag (med 125 kr. per år för varje vid höstterminens början i skolan inskrivet barn) samt anslag från första dövtums-koldistriktet.

Beträffande stadens bidrag till den av svenska föreningen för dövas väl upprättade »Dövas väls lappcentral och syateljé» se sid. 390.

Stockholms enskilda hantverks-skola.

Stadens bidrag år 1933: 7,200 kr. (jfr nedan).

Denna skola, före år 1920 benämnd Stockholms norra yrkesskola, är tillkommen på enskilt initiativ medelst på privat väg hop-samlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 30 à 33 elever samtidigt. Kursen är fyraårig och anskaffas om möjligt åt de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade lärlingar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, ritning, bokhålleri, maskin-lära, materiallära, uppsatsskrivning och affärs-korrespondens vid stadens lärlings- och yrkes-skolor. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelngatan 38 och dess skrädderiavdelning Regeringsgatan 93.

Stadens bidrag utgår, därest antalet elever vid skolan utgör minst 34, med 7,200 kr. per år och därest relevantat år mindre, med ett i förhållande härtill nedsatt belopp, samt i övrigt under villkor, att lärlingar, som vid skolan in-skrivas, bevista stadens lärlingsskola i resp. yrke och att skolan ställes under inspektion av lär-lings- och yrkesskolestyrelsen. Skolan åtnju-ter även statsbidrag (för budgetåret 1932/33 9,800 kr.) samt understöd från Johannes för-samling (för år 1933 2,500 kr.).

Skolan för bokhantverk.

Stadens bidrag år 1933: 4,500 kr.

Skolan, ursprungligen benämnd yrkesskola för bokhantverk, började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och omfatta-de därefter t. o. m. vårterminen 1913 två-åriga aftonkurser. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Skolan står sedan år 1920 under skolöverstyrelsens överin-seende och åtnjuter statsbidrag för sin verksam-het. Samma år ändrades skolans namn till »Sko-lan för bokhantverk». Undervisning meddelas i skolans lokaler, Herkulesgatan 24, åt ett hundrat- tal elever årligen.

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner**

Understödda in-stitutioner Stadens bidrag utgår under förutsättning, att skolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som tillämpas för stadens skolor med motsvarande uppgift, samt i övrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och att i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp, som de på enskild väg anskaffade; att skolans styrelse till lärlings- och yrkesskolestyrelsen avgiver redovisning för skolans medel, samt att styrelsen må äga tillsätta en inspektor över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Skolan åtnjuter vidare, förutom statsbidrag, årliga understöd från stadens boktryckare och svenska boktryckareföreningen samt från svenska typograförbundet.

Stockholms frisörskola.

Stadens bidrag år 1933: 7,300 kr.

Denna skola inrättades år 1899 med uppgift att utbilda hos frisörmästareföreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen. I undervisningen, som omfattar utbildning i såväl herr- som damfrisöryrkena, deltaga f. n. omkring 80 lärlingar samt i en särskild yrkesskolavdelning 35 mestare och biträden. Skolans praktiska undervisning är förlagd till Rosenlunds älderdomshem och Fatburgsgatan 12. Skolans adress är Hornsgatan 66 A.

Stadens bidrag utgår under villkor, att undervisningen anordnas i huvudsak efter en av lärlings- och yrkesskolestyrelsen godkänd plan (innebärande bl. a. att undervisningen utsträcker att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan hålles öppen för lärlingar även hos mestare, som icke tillhöra frisörmästareföreningen, att antalet elever utgör minst 20, att på annan väg anskaffas medel till minst samma belopp som stadens bidrag, samt att skolan underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen anser lämplig, varjämte årlig redogörelse för verksamheten skall tillställas styrelsen.

Skolan åtnjuter även bidrag av staten (för budgetåret 1932/1933 7,300 kr.) och av enskilda.

Johanna Brunssons vävskola.

Stadens bidrag år 1933: högst 5,000 kr.

Johanna Brunssons vävskola, som år 1873 grundades i Dalsland och år 1889 överflyttades till Stockholm, har till huvudsyfte att utbilda vävnadslärarinnor och yrkesutövare. I skolans uppgift ingår därjämte att meddela undervisning åt ungdom å lärlings- och yrkesskolestadiet. Verksamheten omfattar dels praktisk undervisning i form av lärlings- och yrkeskurser av 13

veckors längd med 7 timmars daglig undervisning ävensom kortare kurser i hemvävning, dels ock teoretiska vävkurser, mönsterritningskurser, växtfärgningskurser och föreläsningsskurser. Antalet inskrivna elever utgjorde under år 1932 208 samt antalet till början av vårterminen 1933 anmälda elever 98. Skolans adress är Kungsgatan 70, 2 tr.

Med hänsyn till att motsvarande undervisning icke förekommer vid stadens anstalter för yrkesundervisning, har skolan fr. o. m. år 1926 erhållit kommunalt bidrag till sin verksamhet. Bidraget, högst 5,000 kr., utgår för varje i Stockholm mantalsskriven elev, med 100 kr. för den som genomgått lärlings- eller yrkeskurs (13 veckor), med 50 kr. för den som genomgått 8 veckors ämneskurs i vävnad, med 25 kr. för den som genomgått dylik kurs i 4 veckor, med 60 kr. för den som genomgått 8 veckors hemvävnadskurs, med 30 kr. för den som genomgått dylik kurs i 4 veckor, med 80 kr. för den som genomgått 10 veckors teoretisk vävkurs, med 75 kr. för den som genomgått 4 veckors mönsterritningskurs, med 50 kr. för den som genomgått 2 veckors växtfärgningskurs samt med 15 kr. för den som genomgått 12 veckors föreläsningsskurs. För stadens bidrag gäller som villkor, att skolan underkastar sig den kontroll, som lärlings- och yrkesskolestyrelsen finner lämplig.

Skolan åtnjuter jämväl statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 13,950 kr.).

Fredrika-Bremer-förbundets kvinnliga högre yrkesskola.

Stadens bidrag år 1933: 5,000 kr. (jfr även sid. 376).

Detta förbund, som stiftades år 1884, vill samla svenska kvinnor till gemensamt samhällsarbete, befordra deras duglighet och känsla av ansvar såsom medborgare, uppfostrare och arbetare inom olika områden samt verka för förbättrande av kvinnans ställning i hem, samhälle och stat. Förbundet har bl. a. inrättat en skola för kvinnlig yrkesutbildning i beklädnadsbranschen (Norrländsgatan 20) för danande av yrkesskolelärarinnor och arbetsledare. Antalet elever i skolan utgör innevarande läsår 46.

Stadens bidrag utgår till nämnda skola för kvinnlig yrkesutbildning under villkor, att vid skolan beredas två friplatser och två elevplatser med halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande, i Stockholm mantalsskrivna elever och till vilka företrädare bör givas åt lärjungar, som genomgått någon av Stockholms stads sömnadsskolor, att skolan skall vara underkastad lärlings- och yrkesskolestyrelsens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till styrelsen.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter skolan för år 1933 ett anslag av 540 kr. av det till

lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställ-
da anslaget för upplysningsverksamhet bland hus-
mödrar (se sid. 376).

Till skolan utgår dessutom statsbidrag (för
budgetåret 1932/1933 5,550 kr.).

Södra kristliga föreningen av unga kvinnor.

*Stadens bidrag år 1933: 13,585 kr. (jfr
även sid. 376).*

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland
industriarbeterskor samt andra unga kvinnor å
Södermalm och sedan 1891 varit ansluten till
Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor,
bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och
praktiskt föreningsarbete, omfattande studiekurser
i språk, undervisning i handarbete, sömnad av
olika slag, sjukvård och barnavård samt säng,
gymnastikövningar, bibelstudier, allmänbildande
och religiösa föredrag, samkväm, barn- och ung-
domsarbete, bl. a. två scoutkårer och fem kin-
dergartenavdelningar (Götgatan 71 och Häger-
stensvägen 131, Aspudden), dels även genom di-
rekt sociala företag, såsom en skola för hus-
ligt arbete, matlagningskurser, privat matserve-
ring (Kocksgatan 47, Götgatan 71, Rosenlunds-
gatan 17, Duvnäsgratan 1 och Stora Nygatan
38), vil- och rekreationshem (Skarpö, nära Vax-
holm, tel. Skarpö 114), sommarkoloni för barn
i Furusund etc. Föreningens adress är Göt-
gatan 71.

Av stadens anslag utgår 9,000 kr. till »*Södra
K. F. U. K:s skola för husligt arbete*»,
vilken är anordnad som enskild lärlings- och
yrkesskola i enlighet med av kungl. maj:t me-
delade bestämmelser. Den omfattar tre olika
slag av kurser: 1) *lärlingskurser*, med två
kurser per år, vardera omfattande 30 veckor,
2) *hushållsskola*, med två kurser per år,
vardera omfattande 18 à 20 veckor, 3) *special-
kurser i husligt arbete*, omfattande 1, 2
eller högst 3 månader, med valfria ämnen.
Praktisk undervisning meddelas i allt vad till ett
hems skötsel hör, såsom matlagning, bakning, tvätt
och sömnad m. m., samt teoretisk undervisning
i födoämneslära, hälsovård och medborgarkunskap
m. fl. ämnen. Avgiften för lärlingskursen, däri in-
beräknade fria måltider under arbetstiden, utgår
med 250 kr. I hushållsskolan upptages en kurs-
avgift av 100 kr. och i specialkurserna i
husligt arbete en kursavgift av 50 à 100 kr.,
vartill kommer avgift för kosten. Mindre bemed-
lade och medellösa elever kunna erhålla nedsätt-
ning i eller befrielse från dessa kursavgifter. För
elever i lärlingsskolan kan statsbidrag erhållas.
I skolhemmet mottagas, så långt utrymmet med-
giver, sådana elever, som under skoltiden ej
kunna bo i sina hem. Hushållsskolan, som är
belägen Kocksgatan 47, är avsedd för 40 elever.

Av stadens bidrag äro vidare anvisade dels
högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje
kurs i matlagning och bakning för industriarbetar-

skor och eventuellt andra kvinnliga yrkesgrupper, Under-
stödda
in-
stitu-
tioner
som av föreningen anordnas i huvudsaklig överens-
stämmelse med en i föreningens skrivelse till
fullmäktige den 30 dec. 1913 angiven plan, dels
högst 585 kr., att utgå med 117 kr. till var
och en av 5 kurser i klädningsömnad, som av
föreningen anordnas i huvudsaklig överensstäm-
melse med i föreningens skrivelse den 21 juni
1926 angiven plan. Återstående 2,000 kr. utgå
till föreningens ovannämnda allmänna verksam-
het. För samtliga stadens anslag är föreskrivet
som villkor, att lärlings- och yrkesskolestyrelsen
äger över den avsedda verksamheten utöva den
kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att
föreningen årligen till styrelsen avlämnar eko-
nomisk och annan redogörelse över den av fö-
reningen bedrivna verksamheten.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter före-
ningen för år 1933 bidrag av det till lär-
lings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda
anslaget för upplysningsverksamhet bland hus-
mödrar (se sid. 376).

Till föreningens skola för husligt arbete ut-
går även statsbidrag (för budgetåret 1932/1933
8,760 kr.).

Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

Stadens bidrag år 1933: 23,000 kr.

Föreningens ändamål är att upprätta och
underhålla eller på annat sätt främja tillkomsten
av husmodersskolor i Stockholm, avsedda för
unga flickor, som genomgått fullständig folk-
skolekurs och fortsättningskola. Husmoders-
skolorna avse att, i överensstämmelse med av
kungl. maj:t fastställt reglemente, under tio
månaders kurs bibringa eleverna grunderna i
husligt arbete och barnavård. Föreningen äger nu-
mera endast en skola: *Maria husmodersskola*,
Långholmsgatan 24, avsedd för 140 elever samt
med barnkrubbor för 60 barn och barnavårn för
intill 50 i skolåldern varande barn. Skolan mot-
tager även ett antal matgäster till lunch och mid-
dag. På skolans avdelning för spädbarnsvård
emottagas för dagvård 15 barn och på kin-
dergartenavdelningen 45 barn. För vart och ett
av barnen betalar fattigvårdsnämnden 40 öre
per dag.

Stadens bidrag utgår under villkor, att före-
ningen till lärlings- och yrkesskolestyrelsen av-
lämnar plan för undervisningen, att den av före-
ningen anordnade skolan är underkastad den
kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att
föreningen till lärlings- och yrkesskolestyrelsen,
sedan räkenskaperna för året avslutats, avläm-
nar redovisning för användningen av förenin-
gens medel och en berättelse över föreningens
verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte anslag från
Högalids församling (9,000 kr. för år 1933)
samt från centralföreningen för barnkrubbor,
barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 399).

**Understödda in-
stitutioner** Skolan, som även åtnjuter statsbidrag (för budgetåret 1932/33 18,620 kr.), står under kontroll av skolöverstyrelsen, som tillsatt inspektis.

Stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta.

(Jfr sid. 390.)

Stadens bidrag år 1933: högst 5,000 kr.

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km från Mölbo station. Dess uppgift är »att till kristlig uppfostran och vård samt utbildning i husliga sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och andra lantliga göromål från fattiga hem i Stockholm mottaga — företrädesvis efter slutad skolgång — flickor, som antingen fått sin uppfostran vanvårdad eller äro värnlösa och stå i fara att gå under, om de ej omhändertagas». Antalet platser utgör f. n. 25—27.

Stadens bidrag utgår efter lärlings- och yrkesskolestyrelsens prövning under villkor: att antalet medellösa, i Stockholm mantalsskrivna elever i den med lanthemmet förenade husmodersskolan under året utgör minst 15, att fattigvårds- och barnavårdsnämnderna äga vid hemmet disponera resp. 4 och 5 platser, att hemmets verksamhet underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att revisions- och årsberättelser för hemmet skola avlämnas till lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Föreningen Engelbrekts barnavårds- och husmodersskola.

Stadens bidrag år 1933: 10,000 kr.; särskilt bidrag, 5,770 kr., till ränta och amortering å lån (jfr även sid. 406).

År 1900 tillkom på enskilt initiativ en förening med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora församlings västra del upprätta och vidmakthålla en barnkrubba. År 1909 erhöi krubbans lokaler i egen byggnad, uppförd å staden tillhörig tomt, Valhallavägen 9. År 1914 började vid krubbans anordnas kurser i husliga sysslor och barnavård. Fr. o. m. höstterminen 1920 är husmodersskolan ombildad till enskild lärlingsskola i husligt arbete och barnavård i enlighet med 1918 års lagstiftning samt åtnjuter statsunderstöd enligt k. kung. den 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning. Skolan mottager f. n. intill 80 elever. Med skolan äro förenade en spädbarnskrubba, en barnkrubba, en kindergartensavdelning samt en avdelning för helinackorderade späda barn. Å dessa institutioner erhålla omkring 25 barn under 3 år, 25 barn i åldern 3—7 år samt 50 barn i leksskolas vård och tillsyn. Föreningen samarbetar med Östermalms lokalavdelning av föreningen Mjölkdroppen, vilken har sina lokaler inrymda i föreningens byggnad.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till styrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och berättelse öfver föreningens verksamhet.

Bidraget till ränta och amortering å lån utgår under villkor, att den del av detsamma, som utgör amortering å lån mot stadens borgen, skall avräknas från lösensumman vid stadens eventuella inlösende av föreningens byggnad i kv. Ruddammen.

Den av föreningen disponerade tomten är av staden upplåten med tomträtt mot en formell årlig avgäld av 10 kr. Som ersättning för upplåtelsen uppföres årligen å lärlings- och yrkesskolestyrelsens stat ett anslag av 4,000 kr., att gottgöras fastighetsnämnden (jfr sid. 406).

För husmodersskolan åtnjuter föreningen statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 14,050 kr.) samt för barnkrubbans bidrag dels från Engelbrekts församling (6,000 kr.), dels från centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 399).

Upplysningsverksamhet bland husmödrar.

Stadens bidrag år 1933: 13,500 kr.

Fr. o. m. år 1920 hava stadsfullmäktige beviljat lärlings- och yrkesskolestyrelsen ett årligt anslag, f. n. uppgående till 13,500 kr., avsett för »*upplysningsverksamhet bland husmödrar*», vilket anslag lärlings- och yrkesskolestyrelsen äger att fördela mellan de organisationer, som äro kompetenta och villiga att utöva sådan verksamhet, i den mån detta befinnes lämpligt efter prövning av planer och kostnadsförslag, som före varje termins början ingivas till styrelsen.

Av innevarande års anslag har lärlings- och yrkesskolestyrelsen beviljat följande bidrag:

<i>Stockholms stads skolor för husligt arbete</i> (se sid. 235) kr.	5,690:—
<i>Föreningen för rationell hushållning</i> (se nedan):	
till dess allmänna verksamhet	> 3,600:—
särskilt bidrag	> 2,250:—
<i>Fredrika-Bremer-förbundets kvinnliga högre yrkesskola</i> (se sid. 374)	> 540:—
<i>Fröken Ingeborg Schager</i>	> 450:—
<i>Södra kristliga föreningen av unga kvinnor</i> (se sid. 375)	> 320:—
<i>Svenska ungdomsringen för bygdekultur</i> (Stockholmsdistriktet)	> 450:—
<i>Maria och Högalids socialdemokratiska kvinnoklubb</i>	> 200:—

Summa kr. 13,500:—

Föreningen för rationell hushållning.

Stadens bidrag år 1933: 5,850 kr. (jfr ovan).

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka för rationell hushållning i stockholmshemmen genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behövliga och användbara förbrukningsartiklar, befördra tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådförfrågningsbyrå, Västmannagatan 4, vilken hålles öppen alla dagar kl. 12—13. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsgörömmål. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmödrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap. Å rådförfrågningsbyrån anordnas 1 å 2 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering samt hjälp med sömnad med fritt tillträde för föreningsmedlemmarna. Vissa praktiska kurser i matlagning m. m. hava även varit förlagda till skolkök i stadens folkskolor. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar kortare kurser i sömnad, strykning och andra hemarbeten, vidare i praktisk och överskådlig bokföring av hushållens inkomster och utgifter samt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor. Tillsammans med kooperativa förbundet utger föreningen en årsbok »Hem och hushåll». Årsavgiften för föreningsmedlemmar är 3 kronor (för vilken avgift även förenings årsbok erhålles). Ständig ledamotsavgift är minst 50 kronor.

Stadens bidrag till föreningens verksamhet utgår av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmödrar (se ovan).

Till av föreningen anordnad yrkeskurs i konststoppning utgår statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 2,170 kr.).

Yrkeskurser för kökspersonal vid större anstalter i Stockholm.

Stadens bidrag år 1933: 1,200 kr.

Dessa kurser, som anordnats sedan år 1916 och förestås av f. d. skolköksinspektorn vid stadens folkskolor, fröken Gertrud Bergström, avse att tillgodose behovet av yrkestränad arbetskraft vid utspisning i större skala vid inrättningar och anstalter. Kurserna omfatta 4 månader (för kokerskor), 6½ månader (för hushållerskor) och 8½ månader (för ekonomiföreståndarinnor). Denna senare kurs börjar första dagarna av augusti. Nya kurser i övrigt börja den 15 febr. och 15 aug.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje

4 månaders kurs under villkor, att avgiften för elev och kurs utgör högst 200 kr., att lärlings- och yrkesskolestyrelsen äger att utse tre frielever vid vardera kursen, att kurserna äro underkastade den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsens bestämmer, samt att sammandrag av kursernas räkenskaper årligen lämnas till samma styrelse.

Till verksamheten utgår även statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 5,050 kr.).

Restaurantskolan.

Stadens bidrag år 1933: högst 2,000 kr.

Restaurantskolan i Stockholm, som inrättades år 1926, har två avdelningar, en för servitörer och en för kökspersonal (kockar). Vissa är utbildade även kallskänkor. Undervisningen omfattar såväl teoretisk som praktisk utbildning. Undervisningen i teoretiska ämnen är förlagd till särskilt förhyrd lokal, under det att den praktiska utbildningen meddelas på stadens restauranter och hotell. Utbildningstiden är ett läsår (15 sept.—30 april), för kallskänkskursen fem månader. Såväl manliga som kvinnliga elever mottagas. Eleventalet utgör innevarande läsår ca 70, varav i kallskänkskursen 19. Eleverna erlägga 500 kr. i kursavgift (kallskänkskorna 200 kr.), varvid de erhålla fri kost å den restaurang, där den praktiska utbildningen meddelas. Skolans styrelse består av representanter för de bidragsgivande arbetsgivarorganisationerna, varjämte med styrelsens adjungerats en av lärlings- och yrkesskolestyrelsens förordnad kontrollant (jfr nedan). Ordförande i skolans styrelse är direktör A. Mild och studieledare fil. d:r M. Marcus (adress: Centralpalatset).

Stadens bidrag utgår för år 1933 med 500 kr. för vardera av 4 frielever, som äro mantalskrivna i Stockholm, samt under villkor, att skolans verksamhet skall vara underkastad lärlings- och yrkesskolestyrelsens kontroll.

Stockholms arbetareinstitut.

(Jfr sid. 353.)

Stadens bidrag år 1933: 22,175 kr.

Stockholms arbetareinstitut, som stiftades år 1880 av med. d:r Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom populärvetenskapliga föreläsningsskurser meddela kunskaper och bibringa en tidsenlig bildning åt män och kvinnor av alla samhällsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppväxtåren». Stadgar för arbetareinstitutets förening, av föreningen antagna den 11 april 1915, godkändes av stadsfullmäktige den 17 maj 1915. Institutet söker nå sitt syfte genom föreläsningsskurser, fördelade på varje veckodag (utom lördagar) under månaderna september—april. Ett bibliotek, omfattande 17,500 band, jämte läsrum finnes i institutets lokaler, Klara Norra Kyrkogata 8. Institutet har därjämte sedan år 1911 en filial vid Värtan.

Understödda institutioner Av stadens bidrag utgår 14,000 kr. till föreläsningsverksamheten och 8,175 kr. till institutets bibliotek.
Institutet åtnjuter jämväl statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 2,100 kr.).

Södermalms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1933: 2,300 kr.

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorgs-gatan 28, stiftades år 1895 och har i likhet med Stockholms arbetareinstitut till uppgift att anordna populärvetenskapliga föreläsningar; det anordnar därjämte musikaftnar.

Institutet åtnjuter även statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 850 kr.).

Stockholms arbetareförening.

Stadens bidrag år 1933: 2,700 kr.

Denna förening, som bildades år 1866, har till ändamål att »åstadkomma förståelse och samband mellan samhällsklasserna i och för endråk-tig samverkan till en lagbunden samhällsutveckling». Förverkligandet av detta syfte vill föreningen söka nå genom anordnandet av lämpliga föreläsningar, kurser, samkväm, upprättandet av lärum och bibliotek ävensom genom framställningar till myndigheter och sociala sammanslutningar.

Föreningen anordnar föreläsningskurser och samkväm, håller lärum och bibliotek (med 2,400 band) i föreningens lokal, Teknologgatan 5, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt har en understödsförening för sina medlemmar, understöder en avdelning för beklädnad av fattiga barn och utdelar premier för hemslöjd.

Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar, under villkor att föreningen själv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av föreläsningslokaler.

Föreningen åtnjuter även statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 1,450 kr.).

Pedagogiska lärokursen.

Stadens bidrag år 1933: 1,500 kr.: dessutom extra bidrag 1,000 kr.

Denna kurs, som inrättades år 1890, består av en styrelse, som varje lästermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm. Sekreterare i lärokursens styrelse är överlärare F. Lindvall (Jakobs och Johannes folkskola).

Utöver stadens ordinarie bidrag till ifrågasvarande verksamhet, som utgått sedan år 1905 (fr. o. m. år 1919 med 1,500 kr. årligen), utgår för år 1933 ett särskilt anslag å 1,000 kr. för anordnande av demonstrationer för lärare av de i Stockholm befintliga museernas samlingar.

Arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning.

Stadens bidrag år 1933: högst 41,900 kr.

I syfte att centralisera och fördjupa den bildningsverksamhet, som under den svenska arbetarrörelsens tidigare år vuxit fram på skilda håll inom densamma, bildades år 1912 »Arbetarnes bildningsförbund (A. B. F.), riksförbund för biblioteks- och föreläsningsverksamhet».

Nämnda organisation, som utgör en sammanslutning av numera 20 fackliga, politiska, kooperativa och kulturella riksorganisationer inom den svenska arbetarrörelsen med tillsammans omkring 1,000,000 medlemmar, har till uppgift att organisera biblioteks- och föreläsningsverksamhet inom arbetarrörelsen, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningskurser. A. B. F:s centralbyrå är förlagd till Barnhusgatan 16, Stockholm.

Till Stockholmsavdelningen äro kollektivt anslutna fackföreningar, kvinnoklubbar, ungdomsklubbar och Verdandiloger, för närvarande inalles 140 till antalet. Var och en av dessa sammanslutningar lämnar ett årligt bidrag till avdelningen, beräknat efter 25 öre per medlem, dock med en maximigräns av 175 kr. för politisk och 1,000 kr. för annan organisation.

I överensstämmelse med A. B. F:s stadgar för lokala avdelningar har Stockholmsavdelningen till uppgift:

- 1) att bereda sina medlemmar tillfälle till förvärvande av kunskaper i sådana ämnen, som främja arbetarorganisationernas strävanden, först och främst arbetarrörelsens medel och mål;

- 2) att genom föreningsstudieledarna och studiesällskapen samla anslutna föreningsstudieintresserade medlemmar till cirklar och kurser samt bistå dessa med att anskaffa studieplaner, lärare och lokaler etc.;

- 3) att anordna föreläsningar samt förmedla föreläsare och medverkande till de anslutna föreningarna;

- 4) att verka för museibesök, sång-, musik- och gymnastikövningar samt i övrigt stödja arbetarnas bildningssträvanden.

Den 1 jan. 1933 hade Stockholmsavdelningen 427 studiecirklar i arbete, med tillsammans över 8,909 deltagare. Studiecirklar och kurser inom avdelningen äga tillgodose sitt bokbehov genom kollektivlån från stadsbiblioteket.

En studiecirkel inom Stockholmsavdelningen utger Studiekamraten, tidning för det fria och frivilliga bildningsarbetet.

Avdelningen är delaktig i Birkagårdens folkhögskola (se sid. 373).

Stockholmsavdelningens expedition är inrymd i »Studiehmetet», Vasagatan 38 B, 1 tr., varefter för verksamheten disponeras 18 större och mindre föreläsningssalar samt studierum. Lokalerna disponeras under sommarmånaderna delvis som semesterhem för resande från landsorten. Lokaler för studiecirkelarna hava dessutom erhållits i

stadsbibliotekets huvudbyggnad, Sveavägen 73, och i dess filial, Götgatan 64—70.

Avdelningen har därjämte 8 sektioner i förstäderna (Enskede-, Älvsjö-, Orby-, södra förstädernas, Bromma-, Bällsta-, Mälarhöjdens och Värtasektionerna). Dessa sektioner äro avsedda att utgöra centraler för bildningsverksamheten bland arbetarna i förstäderna med i huvudsak samma arbetsuppgifter, som avdelningens centrala ledning har för staden i dess helhet.

Stadens bidrag utgår med 37,500 kr. till avdelningens allmänna verksamhet och med högst 4,400 kr. till avdelningens sektioner i förstäderna. Sistnämnda anslag utgår efter redovisning allt efter omfattningen av den verksamhet, som utföres av vederbörande sektion, med 3 kr. per studie-cirkeldeltagare och med 5 kr. per offentlig föreläsning, dock tillsammans högst 550 kr. per sektion.

Till sektionerna i Brännkyrka, Enskede och Bromma utgår även bidrag från resp. församlingar (tillsammans 2,000 kr.).

Arbetarnes bildningsförbund åtnjuter jämväl statsbidrag.

Bromma föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1933: 600 kr.

Bidrag från staden har utgått alltsedan församlingens inkorporering år 1916. Föreningen erhåller även statsbidrag (för budgetåret 1932/1933 500 kr.) samt bidrag från Bromma församling (800 kr.).

Dövstumsföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1933: 500 kr.

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstumma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppföstrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga (Hollandargatan 1, 3 tr.). Biblioteket omfattar f. n. 757 band.

För anordnande av lärokurser och föreläsningar erhåller föreningen bidrag från staten och från första dövstumskoldistriktets styrelse. Föreningen åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (tillsammans 1,400 kr.).

Svenska dövstumläraresällskapet.

Stadens bidrag år 1933: 200 kr.

Svenska dövstumläraresällskapet, som stiftades år 1877 av lärare vid Manilla dövstum-

stitut, har till ändamål att främja dövstumundervisningen i Sverige, att arbeta för enhet och god anda inom lärarkåren samt för förbättring av lärarens och den dövstummes ställning i allmänhet. Sällskapet har kretsavdelningar inom sex av landets sju dövstumskoldistrikt. I spetsen för sällskapet står en centralstyrelse av sex medlemmar, en för varje krets. Av sällskapet utgives under samarbete med Norges och Danmarks dövstumslärare »Nordisk tidskrift för dövstumskolan», som utkommer en gång i månaden, samt av sällskapet ensamt »Nyttidning för Sveriges dövstummor», med i regel 20 nummer årligen.

Stadens bidrag, som är avsett att ställas under skolöverstyrelsens förvaltning och användas till anskaffande av för dövstumma fattbar litteratur, utgår under förutsättning, att sällskapet härför jämväl erhåller statsbidrag för budgetåret 1933/34.

För budgetåret 1932/33 utgår statsbidrag med 1,000 kr., varjämte sällskapet åtnjuter bidrag från vissa landsting och städer, som ej deltaga i landsting.

Pedagogiska biblioteket i Stockholm.

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr.

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som t. o. m. år 1918 utsåg bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. maj:t fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket under inseeende av skolöverstyrelsen, som även utser bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar vid innevarande års ingång 52,085 nummer, arbeten rörande uppföstran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m., och är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället. Det är inrymt i statens nya ämbetsverksbyggnad, Hantverkargatan 29, och hålles öppet 1 september—15 juni helgfria dagar kl. 11—12,30 samt måndagar—fredagar 18,30—20,30. Antalet besök uppgick år 1932 till 1,308 och antalet hemlån till 3,302.

Stadens bidrag utgår under villkor, att bibliotekets verksamhet skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer, samt att årsberättelse över dess verksamhet och ekonomi skall till direktionen överlämnas.

Biblioteket åtnjuter även statsbidrag (7,000 kr.).

Svenska skolmuseet.

Stadens bidrag år 1933: 1,000 kr.

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, vilken förening alltjämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisnings-

Understödda institutioner

Understödda in-stitutioner materiell, genom förmedling av sådan materiell och genom upplysningsverksamhet på hithörande område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran inom olika skolformer.

Museets permanenta utställning innehåller omfattande samlingar av kartor och väggtaflor, naturalier, fysikaliska apparater, materiell för undervisning i teckning och slöjd m. m. samt skolinventarier av olika slag. Tid efter annan anordnas specialutställningar och demonstrationer, avsedda att belysa undervisningsområden av särskilt intresse. Efter anmodan anordnar museet jämväl utställningar av undervisningsmedel i samband med lärarmöten i landets skilda delar. Sedan år 1917 har skolmuseet en särskild avdelning för upplysningsfilm. Under år 1929 ökades museet med en skolhistorisk avdelning, omfattande möbler och andra inventarier samt undervisningsmedel, läro- och läseböcker jämte lärjungearbeten från skolor i forna tider.

För museet hava lokaler upplåtits i statens nya ämbetsverksbyggnad, Hantverkargatan 29. Museets avdelning för upplysningsfilm är inrymd i förhyrd lokal, Idungatan 1 A. Museet hålles öppet alla helgfria måndagar, onsdagar och fredagar kl. 18—20 samt torsdagar och lördagar 11—12,30 med undantag för tiden 1 juni —1 sept., då besöks tiden är begränsad. Tillträdet till museet är kostnadsfritt.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoledirektionen äger utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoledirektionen.

Svenska skolmuseet åtnjuter dessutom bidrag av staten (4,000 kr.), av Sveriges allmänna folkskollärareförening samt av flick- och samskoleföreningen.

Kungl. teatern.

Stadens bidrag år 1933: 100,000 kr.

Genom kungl. förordningar den 21 dec. 1923 stadgades, att nöjesskatteförordningen icke skulle äga tillämpning å nöjestillställningar, anordnade av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokaler, som för resp. teatrars verksamhet stadigvarande begagnas, samt att vid sådana nöjestillställningar i stället skulle uttagas en nöjesskatten motsvarande avgift, vilken skulle av statsverket användas till främjande av de kungliga teatrarnas verksamhet. Vid 1924 års riksdag väcktes förslag om ytterligare bidrag av Stockholms stads nöjesskattemedel till kungl. teatern; dessa blevo emellertid av riksdagen avslagna bl. a. med hänsyn till en från staden uttryckt önskan, att, om kommunalt bidrag till kungl. teaterns verksamhet vore önskvärt, en direkt framställning härom borde göras till staden och staden lämnas möjlighet att i vanlig ordning pröva densamma.

Sedan kungl. teaterns styrelse därefter hos stadsfullmäktige hemställt om ett årligt understöd, beslöt stadsfullmäktige den 19 jan. 1925

att lämna kungl. teatern ett årligt bidrag av 100,000 kr., under villkor att det ordinarie statsanslaget utgår med minst 150,000 kr.

Till verksamheten utgår därjämte bidrag av lotterimedel.

Andelsföreningen Skådebanan, u. p. a.

Stadens bidrag år 1933: 18,000 kr.

Andelsföreningen Skådebanan bildades i maj 1910 med ändamål att bereda den mindre bemedlade publiken rikligare tillfällen att mot ringa kostnad komma i åtnjutande av god teaterkonst. Ändamålet har sedermera utvidgats till att även omfatta anordnande av föreläsningar över dramatiska verk och författare. Sitt syfte söker Skådebanan förverkliga i landsorten genom teater- och föreläsningsturnéer av egna sällskap (till denna verksamhet utgår bidrag av lotterimedel) samt i Stockholm dels genom drivande under sommarmånaderna av vissa friluftsteatrar med folklivsskildringar o. d. på programmet (f. n. Skansens friluftsteater), dels och framför allt genom Skådebanans publikorganisation. Denna organisation, som f. n. omfattar omkring 5,000 medlemmar, har till uppgift att förmedla huvudstadens främsta teaterkonst till de mindre bemedlade samhällsklasserna. Medlemskap i organisationen kan vinnas av alla personer, som hava en årsinkomst understigande 7,000 kr., mot en årsavgift av 2,50 kr. för första året och 2 kr. för följande år. På varje årskort erhållas två biljetter till nedsatt pris — i regel hälften av det vanliga priset — till de teatrar, med vilka Skådebanan underhåller förbindelse. Dessa äro f. n. Kungl. teatern, Dramatiska teatern, Oscarsteatern, Komediteatern, Vasateatern, Blancheteatern och Folkteatern. Verksamheten bedrivs så, att Skådebanan för en bestämd summa inköper samtliga platser till vissa föreställningar och därefter försäljer biljetterna till publikorganisationens medlemmar och dessas anhängiga. Förbindelsen med medlemmarna upprätthålles dels genom föreningens årsbok och dels genom teateridskriften »Skådebanan», som varje medlem kostnadsfritt erhåller och som innehåller uppgift om resp. föreställningar, illustrerade, orienterande artiklar rörande desamma ävensom andra uppsatser av bildande art. Genom Skådebanans förmedling kunna medlemmarna även erhålla biljetter till nedsatt pris till konsertföreningens och folkkonserterförbundets konserter.

Skådebanans expedition är belägen Vasagatan 38, uppg. B.

Stadens bidrag utgår med 18,000 kr. till understödjande av andelsföreningen Skådebanans publikorganisation samt till utgivande av föreningens tidskrift och årsbok. Som villkor för stadens bidrag gäller, att kostnaderna för publikorganisationen i redovisningshänseende noga skiljes från den av föreningen i övrigt bedrivna verksamheten.

Konsertföreningen.

Stadens bidrag år 1933: 135,000 kr.; dessutom 10,000 kr. såsom engångsanslag av nöjesskattemedel.

(Jfr sid. 354.)

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913, 1921 och 1924 kompletterade stadgar till ändamål att giva konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret omkring 20 sept.—1 maj (med uppehåll under julhelgen) två ordinarie konserter i veckan, därav en på söndag. Dessutom anordnas särskilda konserter för skolgång. Föreningens verksamhet bedrivs sedan april 1926 i det nya konserthuset (jfr sid. 353).

Stadens bidrag avser år 1933 och utbetalas med 81,000 kr. efter vårterminens slut, sedan räkenskaperna för det gångna arbetsåret avslutats, samt med 54,000 kr. efter höstterminens slut. Stadens bidrag utgår under förutsättning, dels att konsertföreningen för året erhåller ett motsvarande belopp av lotterimedel eller andra bidrag (här dock ej inräknade från konserthusstiftelsen härflytande medel), dels att överskottet av konserthusstiftelsens verksamhet i dess helhet kommer konsertföreningen till godo, dels ock att staden skall äga rätt att i konsertföreningens styrelse insätta två ledamöter ävensom utse en revisor av föreningens räkenskaper och förvaltning samt en suppleant för denne. För stadens bidrag gälla i övrigt följande villkor:

a) att föreningens verksamhet, inberäknat anordnandet av populära aftonkonserter och konserter för skolgång, bedrivs efter i huvudsak samma plan och samma omfattning som under verksamhetsåret 1932/33;

b) att vid verksamhetens finansiering vidtagas sådana åtgärder, att de till föreningens förfogande ställda lotterimedlen icke förbrukas förr, än enligt vad föreningen i sin ansökan om kommunalt bidrag hade beräknat;

c) att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig;

d) att föreningen till kollegiet avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tillämplig arbetsår;

e) att biljettpiserna icke må sättas högre än: vid symfonimatiné resp. kr. 0: 90, 1: 35, 1: 80, 2: 25 och 2: 70 samt vid symfonikoncert resp. kr. 1: 50, 2: 25, 3: —, 3: 50 och 4: —; samt

f) att förutnämnda biljettpis nedsätts med femtio procent, då för elever och lärare vid högskola och skola i Stockholm, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekriveras samtidigt minst femtio biljetter för varje högskola, skola, regemente eller korporation.

Härunder utgår till konsertföreningen för år 1933 av reserverade nöjesskattemedel ett en-

gångsbidrag på 10,000 kr. att utbetalas med 6,000 kr. efter vårterminens slut och 4,000 kr. vid 1934 års början.

Konsertföreningen erhöi för spelåret 1932/1933 bidrag av lotterimedel med 145,000 kr., av stiftelsen Stockholms konserthus 15,000 kr. och av musikaliska akademien 3,500 kr.

Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1933: högst 10,000 kr.

Förbundet, som bildades år 1905, har till uppgift att genom anordnande av goda och prisbilliga musikaftnar med — när sig göra låter — även i litterärt avseende värdefulla program, söka i sin mån väcka och underhålla intresse för musik och litteratur företrädesvis hos de bredare lagren av huvudstadens befolkning.

Stadens bidrag utgår till anordnande under år 1933 i konserthusets lilla sal eller möjligen till viss del i Stockholms borgarskolas större hörsal av 25 musikaftnar under villkor: att biljettpriset icke sättes högre än 1 kr., och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för att dessa konserter och musikaftnar få den publik, för vilken de äro avsedda, dock med rättighet för styrelsen att vid de musikaftnar, vilkas anordnande kräver större omkostnader, få belägga vissa platser med inträdesavgifter å 1,50 eller 2 kr., under förutsättning dels att även vid dessa konserter ett större antal billigare biljetter tillhandahålles allmänheten, dels att vid de musikaftnar, som ej medföra så kännbara utgifter, priset å ett antal platser i salen sänkes från 1 kr. till 50 öre samt å de minst gynnsamma platserna å läktarens övre parti från 50 till 25 öre.

Friluftsmusik m. m.

Stadens anslag år 1933: 44,000 kr.

Ifrågavarande anslag utgår till anordnande av friluftskonserter i stadens parker m. fl. ställen ävensom till anordnande av vissa orgelkonserter i Blå hallen i stadshuset med fritt tillträde för allmänheten. Verksamheten handhaves av drätselnämnden (se vidare sid. 90).

Skansen.

Stadens bidrag år 1933: 55,000 kr.; dessutom för år 1933 extra bidrag 25,000 kr.

Skansens friluftsmuseum, som grundades av Artur Hazelius och öppnades den 11 okt. 1891, har till uppgift att giva en bild av svensk bostads- och hemkultur och vissa sidor av svenskt folkliv under äldre tider, samt såsom komplement härtill i levande gestalt åskådliggöra väsentliga delar av den nordiska faunan. Skansen utgör en avdelning av Nordiska museet, vars övriga samlingar äro utställda i den å Djurgårdsslätten belägna museibyggnaden. Museets samtliga avdelningar lyda närmast under en styresman, vilken tillika är medlem av Nordiska

Understödda in-stitutioner museets nämnd, som består av sju personer, av vilka en utses av kungl. maj:t.
Stadens ordinarie bidrag utgår under villkor: 1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelsen över Nordiska museets förvaltning insändas till stadskollegiet; 2) att lärjungar vid Stockholms allmänna läroverk samt folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor ävensom de av Stockholms stad understödda högre flickskolorna i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoleledningen årligen 4,700 frikort, gällande för besök i Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till värlatade lärjungar till ett antal av 2,550 inom folkskolans högre klasser samt 700 inom högre folkskolorna och kommunala mellanskolorna, 250 inom verkstads-, lärlings- och yrkesskolorna samt 1,200 inom Stockholms allmänna läroverk och de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad; 4) att Skansen under året, helst i lördagar, anordnar tio billighetsdagar med en inträdesavgift av högst 25 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 5) att i Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot den avgift, som under vanliga dagar är gällande för vuxen person.

Utöver stadens ordinarie bidrag å 55,000 kr. utgår för år 1933 av stadens medel ett tillfälligt bidrag å 25,000 kr., eller tillsammans 80,000 kr., att användas till Skansens förkovran och utveckling, Skansenledningen obetaget att disponera anslaget jämväl till fortsatt arbete med flyttning och uppförande inom Skansens s. k. Stockholmskvarter av vissa äldre, kulturhistoriskt värdefulla stockholmsbyggnader i enlighet med en år 1928 framlagd plan (för sistnämnda ändamål har tidigare anvisats 33,000 kr.).

Svenska trafikförbundet.

Stadens bidrag år 1933: 10,000 kr.

Förbundet, som inrättades år 1902 under namn av turisttrafikförbundet, erhöi år 1921 sitt nuvarande namn och omorganiserades år 1924. Svenska trafikförbundet, som icke driver någon resebyrå, hotell- eller annan affärsverksamhet, har uteslutande till uppgift att i landets och sina medlemmars intresse arbeta för utveckling av resandetrafiken inom Sverige med arbetet huvudsakligen inriktat på turisttrafik från utlandet. I detta syfte driver förbundet särskilt i utlandet en omfattande upplysningsverksamhet samt söker att genom utgivande av

publikationer och genom anordnande av föreläsningar om Sverige ävensom genom annonsering och spridande i utlandet i betydande omfattning av broschyrer, biografier, skioptikonbilder, fotografier samt tidningsartiklar verka för resor till och i Sverige. Förbundets ekonomi är i huvudsak grundad på inkomster av medlemsavgifter och frivilliga bidrag. Svenska trafikförbundets expedition är belägen Vasagatan 12.

Stadens bidrag utgår under villkor, att det samma, efter samråd med stadens vederbörande myndigheter, uteslutande användes till publikationer och filmer, som beröra Stockholm, samt att redovisning härfor årligen lämnas.

Anstalter för sjukvård m. m.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 357.)

Stadens bidrag år 1933: 7,500 kr.; dessutom extra bidrag: 50,000 kr.

Stadens extra bidrag utgår för täckande av kostnaden för sjukhusets drift, att av sjukhuset disponeras i mån av behov.

Dessutom disponeras för bestridande av sjukhusets utgifter för år 1933 den allmänna sjukvårdsavgiften, som enligt stadsfullmäktiges beslut för år 1932 utgår med 50 öre för man och 25 öre för kvinna, som i Stockholm erlägger mantalspenning (beräknad behållning härav c:a 108,600 kr.).

Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Stadens ordinarie bidrag år 1933: högst 26,400 kr.; dessutom extra bidrag: 161,700 kr. (förslagsanslag).

Vårdanstalten, som inrättades år 1854 och sedan år 1899 är belägen å en av staden kostnadsfritt upplåten tomt, Polhemsgatan 30, har 134 ordinarie platser, fördelade på en medicinsk och en kirurgisk avdelning. Dessutom finnes en röntgenavdelning ävensom medicinsk och kirurgisk poliklinik (den medicinska polikliniken tjänar jämväl sedan år 1922 som pediatrik poliklinik för karolinska institutet; jfr nedan sid. 385). Den polikliniska verksamheten vid sjukhuset är mycket omfattande. Anstalten är Stockholms största barnsjukhus. Vårdavgiften per dag för betalande patienter är å allmän sal 2 kr. för stockholmsbor och 5 kr. för landsortsbor, å halvenskilt rum 6—10 kr. och å enskilt rum 10—12 kr. För åtföljande vårdarierna erlägges 5 kr. och för ammande moder 2 kr. per dag.

Stadens ordinarie bidrag till vårdanstalten samt till polikliniken därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under vill-

kor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplåtas för medellösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplåtas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlägges å kommunens egna sjukhus; att sjukhusdirektionen får insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämnar direktionen meddelande om beläggningen. Stadens extra bidrag för år 1933 utgår — i den mån sjukhusdirektionen så prövar erforderligt — till täckande av för år 1932 beräknad brist i anstaltens driftkostnader.

Vårdanstalten åtnjuter jämväl bidrag av Stockholms läns landsting för å anstalten vårdade medellösa barn med hemortsrätt inom Stockholms län.

Barnsjukhuset Samariten.

Stadens ordinarie bidrag år 1933: högst 25,000 kr.; dessutom extra bidrag: 19,900 kr.

Barnsjukhuset Samariten tillhör en år 1887 bildad stiftelse, vilken år 1890 började sin verksamhet i en i Maria församling förhyrd lokal och sedan år 1909 disponerar egen byggnad, Ringvägen 21, å staden tillhörig tomt (jfr nedan och sid. 406). Sjukhuset har, sedan om- och tillbyggnaden blivit utförd, 70 platser, avsedda för invärtes kirurgiskt eller ögonsjuka barn i åldern 6 månader till 12 år. Dessutom finnes vid sjukhuset sedan år 1923 en poliklinik för invärtes sjuka. Vårdavgiften per dag för betalande patienter är 2 kr. för stockholmsbor och 5 kr. för landsortsbor. Vid polikliniken upptages en avgift av 2 kr. per besök (därest icke medellöshet föreligger).

Staden har kostnadsfritt upplåtit tomt för sjukhuset, under villkor bl. a. att minst tre fjärdedelar av platserna å allmän sal skola vara tillgängliga för fattiga barn, tillhörande Stockholms kommun. Vidare har staden för vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid sjukhuset år 1931 ställt till sjukhusets förfogande dels ett ränte- och amorteringsfritt lån å 300,000 kr., dels ett 20-årigt amorteringslån å 126,000 kr.

Stadens ordinarie bidrag till sjukhuset utgår under villkor, att sjukhusdirektionen får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor för granskning av dess förvaltning. Stadens extra bidrag för år 1933 utgår — i den mån sjukhusdirektionen så prövar erforderligt — till täckande av för år 1932 beräknad brist i sjukhusets driftkostnader.

Föreningen S. de C.

Stadens bidrag år 1933: 5,000 kr.

Föreningen S. de C., som bildades år 1875, har till ändamål att lindra nöd och sjukdom bland barn.

Stadens bidrag utgår till föreningens *barn-sjukhem*, som ursprungligen inrättades år 1892 och år 1908 inflyttade i egen, för ändamålet uppförd byggnad å Stockholms stad upplåten tomt i Stadshagen (jfr sid. 406). Vid hemmet mottagas intill 25 fattiga barn från Stockholm med omnejd i åldern 2—6 år, vilka äro klena, vanvårdade eller lida av engelska sjukan e. d. Vården är i regel kostnadsfri.

Såsom villkor för stadens bidrag gäller, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi skall överlämnas till barnavårdsnämnden.

Kungl. sällskapet Pro Patria.

Stadens bidrag år 1933: 3,600 kr.

Kungl. sällskapet Pro Patria har enligt av kungl. maj:t år 1853 fastställda grundregler till ändamål, bl. a., att upprätthålla och utvidga sin barmhärtighetsstiftelse, *barnbördshuset Pro Patria*. Detta, som grundades år 1772 och av sällskapet övertogs år 1774, har under åren 1778—1930 varit inrymt i fastigheten Sveavägen 40.

Med hänsyn till önskvärdheten av att bereda barnbördshuset Pro Patria mera tidsenliga och ändamålsenliga lokaler beslöto stadsfullmäktige den 15 okt. 1928 på framställning av sällskapet Pro Patria uppdraga åt fastighetsnämnden att till sällskapet försälja tomten nr 1 i kv. Guldfasanen (Thorildsplan 5) å Kungsholmen mot räntefri revers å köpeskillingen. Å sjukhusdirektionens stat uppföres årligen ett anslag, motsvarande räntan å köpeskillingen, att gottgöras fastighetsnämnden. Å nämnda tomt har av sällskapet uppförts ett nytt, modernt inrett och utrustat barnbördshus, vilket togs i bruk den 1 nov. 1930.

Å barnbördshuset, som innehåller 32 vårdplatser, mottagas gifta eller ogifta barnsängskvinnor antingen kostnadsfritt å s. k. friplats eller mot förlösningsavgift (för närvarande 25 kr.) samt dagavgift (6—18 kr. per dag), innefattande ersättning såväl för bostad och kost som för fullständig vård. I ömmande fall sörjer stiftelsen för värlösa, inom anstalten födda barn genom att inackordera dem hos fosterföräldrar, där de på sällskapets bekostnad få vistas till femton års ålder.

Som villkor för stadens kostnadsfria tomtupplåtelse har bl. a. föreskrivits dels att 15 av barnbördshusets vårdplatser skola stå till förfogande för vård av i Stockholm hemortsberättigade personer, 2 av dessa kostnadsfritt och de övriga mot av sällskapets direktions fastställda sjukvårdsavgifter (understigande självkostnaden), dels att sjukhusdirektionen skall beredas tillfälle att följa sällskapets sjukvårdande verksamhet samt få del av sällskapets förvaltningsberättelse.

Understödda in- stitutioner

Föreningen Margarethahemmet.

Stadens bidrag år 1933: 7,000 kr.

Föreningen bildades år 1890 för vård av fallandesjuka sinnesslöa barn. För detta ändamål inrättades år 1892 en anstalt vid Mariehäll, vilken sedermera flyttades först till Åkeshov och därefter, år 1915, till Knivsta. Anstalten, som numera kan mottaga omkring 90 fallandesjuka sinnesslöa barn, varav i regel mera än tredjedelen är från Stockholm, omfattar dels en vårdanstalt för obildbara, dels en skolavdelning, dels ock ett arbetshem för bildbara.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stockholms registrerade sjukassors centralförsamlings konvalescenthem vid Tobo.

Stadens bidrag år 1933: 13,000 kr. (förslagsanslag).

Centralförsamlingen, utgör en år 1906 stiftad sammanslutning av i Stockholm verkamma registrerade sjukassor (jfr sid. 387), som har till ändamål att söka åstadkomma ett gagnande samarbete mellan sjukkassorna såväl till ömse-sidig hjälp, som till sjukkasverksamhetens utveckling. I sådant syfte har centralförsamlingen jämväl till uppgift att inrätta konvalescenthem och där meddela konvalescentvård åt de anslutna kassornas medlemmar.

Centralförsamlingen inköpte år 1931 egendomen Tobo nya herrgård i Tegelsmora socken i norra Uppland, vilken efter vissa ombyggnader och reparationer år 1932 togs i bruk som konvalescenthem med cirka 50 vårdplatser.

Stadsfullmäktige hava den 22 febr. 1932 till konvalescenthemmets upprättande beviljat ett engångsanslag av 30,000 kr. i form av ett räntefritt lån mot säkerhet av inteckning i fastig-
keten, vilket lån icke behöver återbetalas, så länge fastigheten användes såsom konvalescenthem samt i övrigt under villkor att hälsovårds-nämnden skall äga företrädesrätt att belägga 10 platser å hemmet. Vidare hava stadsfullmäktige beslutat bidraga till bestridande av driftkostnaderna för hemmet med 1 krona per vård-
dag för i Stockholm mantalsskrivna sjukkasmedlemmar, att utgå tills vidare under en tid av två år från dagen för hemmets öppnande, under villkor 1) att vård å hemmet i första hand beredes i Stockholm bosatta sjukkasmedlemmar, som från något stadens sjukhus dit hänvisas; 2) att i den mån platser ej belagts av sådana sjuka, som nyss nämnts, företräde skall givas sådana sjukkasmedlemmar, vars ekono-

miska förhållanden icke medgiva för dem att själva ordna sin konvalescentvård; 3) att vid platstillgång utöver vad ovan sagts sjukhusdirektionen skall äga att mot självkostnad till hemmet remittera andra vårdbehövande än sjukkasmedlemmar; samt 4) att sjukhusdirektionen skall äga utse en representant att deltaga i den årliga granskningen av hemmets förvaltning och räkenskaper. Driftkostnadsbidraget har för år 1933 beräknats till 13,000 kr., vilket belopp av stadsfullmäktige för ändamålet anvisats.

Stadsmissionens konvalescenthem å Ribbingebäck.

Stadens bidrag år 1933: 5,000 kr.

Konvalescenthemmet var ursprungligen förlagt till Viby gård, Norrviken, men sedan det år 1917 övertagits av Stockholms centrala diakoniråd, förflyttades hemmet till den för ändamålet inköpta egendomen Ribbingebäck i Uppland (postadress: Järlåsa). År 1932 blev diakonirådet upplöst, varvid konvalescenthemmet övertogs av Stockholms stadsmission (jfr sid. 389).

Hemmet är avsett för obemedlade män, som utskrivits från sjukhus men äro i behov av ytterligare vård och vila för att bliva fullt arbetsföra. De tillgängliga platserna å hemmet äro omkring 40, av vilka platser staden äger rätt att mot avgift belägga 20.

Stadens bidrag utgår för täckande av den merkostnad, varmed vårdkostnaderna överstiga vårdavgifterna. Hemmet åtnjuter dessutom anslag från staden såsom ersättning för underhåll och vård av på stadens bekostnad å hemmet intagna personer (se sid. 407).

Hemmet åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1933 med sammanlagt 1,800 kr.).

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

(Vanföoreanstalten i Stockholm.)

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr. (jfr även nedan under polikliniker).

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål »att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder». Föreningens arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till »Vanföoreanstalten i Stockholm», som inrymmer i föreningens för ändamålet ombyggda fastigheter Grev Turegatan 59—63. Anstalten omfattar poliklinik (jfr nedan), klinik med ortopedisk bandageverkstad (sedan 1921 karolinska institutets ortope-

diska klinik), arbetsskola (med intill 3- å 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närbelägen fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen avgiftsfritt tre gånger i veckan (tisdagar, torsdagar och lördagar kl. 10—11). Sjukavdelningen är beräknad för högst 88 patienter och arbetsskolan för 135 elever, av vilka 106 kunna erhålla bostad i elevhemmet. År 1923 inköpte föreningen fastigheten Grev Turegatan 63, i vilken är inrymd anstaltens nya bandage- och protesverkstad m. m. År 1926 inköpte föreningen ytterligare en fastighet, Brahegatan 44, vilken sedan år 1929 användes som internat för de manliga eleverna. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett skol- och uppfostringshem i Lidingsö, avsett för 45 barn i skolåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning.

Anstaltens ortopediska klinik har (genom donation av professor P. Haglund) år 1929 erhållit ett värdefullt bibliotek av ortopedisk speciallitteratur (ca 2,000 band förutom en stor samling småtryck).

Stadens bidrag utgår genom sjukhusdirektionen. Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

Sedan 1931 års riksdag beviljat medel här för uppföres för närvarande en ny byggnad för vanförestalten å det s. k. Norrbackaområdet i anslutning till det blivande karolinska sjukhuset.

Polikliniker.

Stadens bidrag år 1933: 40,000 kr.

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt: 1,200 kr.

Stadens bidrag till vanförestaltens i Stockholm poliklinik: 10,000 kr. (se ovan).

Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poliklinik: 4,000 kr.

Av å hälsovårdsnämndens stat anvisade medel utgår därjämte bidrag med högst 7,500 kr. per år till gymnastiska centralinstitutets poliklinik (för kostnadsfri sjukgymnastisk behandling åt medellösa patienter).

Dessutom underhåller staden fullständig poliklinikerna vid Kornhamnstorg, Döbelns-gatan och Jungfrugatan samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 127).

Vård av fattiga sjuka i hemmen. Understödda in-stitutioner

Stadens bidrag år 1933: 25,000 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skole, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (8,100 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Bromma församling» (8,100 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling» (7,400 kr.) och »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Kungsholms och St Görans församling» (1,400 kr.).

Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar. Bidrag från vissa församlingar utgå jämväl till övriga, icke av staden understödda sjukvårdsföreningar, nämligen »Föreningen för sjukvård i fattiga hem» (inom Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Johannes församlingar), »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Östermalms församlingar», »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Maria och Högalids församlingar» samt »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Katarina församling». Bidragen från församlingarna utgå dels med kontanta belopp, dels genom avlönande av föreningarnas sjuksköterskor. Församlingarnas sammanlagda bidrag till sjukvårdsföreningarnas verksamhet uppgå för år 1933 till 25,750 kr.

Till största delen uppehålls emellertid sjukvårdsföreningarnas verksamhet genom räntor å donationer och kontanta bidrag av enskilda.

Anstalter för socialt arbete, understöds- och hjälpverksamhet m. m.

Stockholms läns arbetsförmedling.

Stadens bidrag år 1933: 5,000 kr.

Stockholms läns arbetsförmedling inrättades år 1914, med huvudkontor förlagt till Stockholm (adress: Rödbodtorget 2). Till undvikande av dubbelanmälningar av sökande och lediga platser träffades samma år mellan stadens och länets arbetsförmedlingar överenskommelse om viss arbetsfördelning, avseende i huvudsak att länsanstaltens huvudkontor i Stockholm skulle förmedla anställning uteslutande inom jordbruk och skogshushållning med binärningar (åt arbets-sökande från såväl länet som staden), under det att förmedlingen inom övriga näringsgrenar skulle handhavas av stadens anstalt (jfr sid. 300). Då den av länsanstalten i enlighet med denna överenskommelse bedrivna förmedlingsverksamheten sålunda genom beredande av arbete i lands-orten ått i huvudstaden mantalsskrivna arbetslösa bidrag till att förbättra förhållandena på arbetsmarknaden i Stockholm, beslöt stadsfullmäktige den 2 april 1929 att lämna Stockholms läns arbetsförmedling ett årligt bidrag av 5,000 kr.

**Understödda in-
stitutioner** Som villkor för stadens bidrag gäller, att lä-
nets arbetsförmedlingsanstalt skall vara skyldig
att årligen till stadskollegiet afgiva redogörelse
angående resultatet av dess förmedling av arbete
åt i Stockholm mantalsskrivna personer.

Diakonistyrelsens sociala råd- och hjälpbyrå.

(Jfr sid. 415.)

Stadens bidrag år 1933: 3,000 kr.

Till den av svenska kyrkans diakonistyrelse
år 1927 inrättade råd- och hjälpbyrån vid Stock-
holms centralstation (se sid. 415) utgår fr. o. m.
år 1930 ett årligt bidrag från Stockholms stad
å 3,000 kr. Byrån erhåller även bidrag från
fattigvårdsnämnden (till bestridande av kostnader
för fattigas hemsändande till resp. hemorter).

Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1933: 500 kr.

Föreningen, som bildades år 1905, har sedan
maj månad 1906 haft anordnad en för allmän-
heten tillgänglig utställning av en mångfald
olikartade skyddsanordningar mot såväl olycks-
fall som ohälsa i arbete. I samband med ut-
ställningen anordnar föreningen föredrag för
arbetare och förmän samt föreläsningar av ar-
betarskyddsfilmerna, varjämte föreningen utger en
publikation »Arbetarskyddet». Utställningen,
som är inrymd i huset Birger Jarlsgatan 32, är
fritt tillgänglig för allmänheten måndagar, ons-
dagar och fredagar kl. 12—13, tisdagar och tors-
dagar kl. 19—20, lördagar kl. 17—20 och sön-
dagar kl. 13—15.

Stadens bidrag utgår till föreningens utställ-
ning. Föreningen åtnjuter därjämte statsbidrag
(5,000 kr.).

Centralförbundets för nykterhets- undervisning permanenta nykter- hetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

Stadens bidrag år 1933: 500 kr.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning,
som stiftades år 1901, är en för samtliga större
nykterhetssällskap gemensam institution, vilken
ledes av en utav de anslutna sällskapen vald
representantförsamling, bestående av ett ombud
för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbun-
dets syftemål är att befrämja upplysningsarbetet
i nykterhetsfrågan och därmed sammanhän-
gande etiska, socialekonomiska och hygieniska
spörsmål. Detta sker dels genom anordnande
av mera populära, för alla tillgängliga
s. k. allmänna upplysningskurser (intill år
1933 inalles 181), dels genom förmedling av
statsunderstödda föreläsningar i alkoholfrågan samt

därmed sammanhängande etiska, hygieniska och
sociala spörsmål, dels genom anordnande av so-
ciala och hygieniska fortbildningskurser för lä-
rare m. fl., dels och genom anordnande av all-
männa utbildningskurser för präster och predi-
kanter, studie- och ungdomsledare m. fl. Vidare
utgives centralförbundets organ Tifring, tid-
skrift för nykterhetsfrågans studium,
litteratur m. m., anordnas utställningar vid kur-
ser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade
förbundet i förening med en del andra kor-
porationer (centralförbundet för socialt arbete,
föreningarna för arbetarskydd och för tuberku-
losens bekämpande etc.) en social utställning
med en nykterhetsavdelning. Den senare av-
skildes sedermera såsom en självständig nykter-
hetsutställning och gjordes permanent. Den
avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst
och utveckling ävensom att demonstrera till-
gänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med
utställningen är förenat ett centralbibliotek i
alkoholfrågan, omfattande f. n. cirka 8,000 band
och innehållande den viktigaste in- och ut-
ländska litteraturen. Såväl utställningen som
biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande.

Stadens bidrag utgår till den av förbundet
anordnade nykterhetsutställningen.

Från staten åtnjuter centralförbundet bi-
drag till förbundets allmänna verksamhet, till
föreläsningarna, till utgivande av tidskriften, till
centralbiblioteket samt dessutom tillfälliga anslag
för utgivande av undervisningsmateriel.

Från landsting och kommuner erhållas anslag
till de allmänna upplysningskurserna.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tun-
nelgatan 19 A och B, 1 tr., och öppna kl. 9—17
alla vardagar; utställningen dessutom även andra
tider efter särskild överenskommelse.

Stockholmsavdelningen av motor- förarnas helnykterhetsförbund.

Stadens bidrag år 1933: 1,500 kr.

Stockholmsavdelningen av motorförarnas hel-
nykterhetsförbund, som bildades år 1928 och f. n.
har ca 225 medlemmar, utgör en lokalavdelning
av riksorganisationen med samma namn, vilken
är »en frivillig sammanslutning av motorför-
donsförare, vilka i rusdrycksbruket se en allvar-
lig fara för trafiksäkerheten och ett hinder för
en förbättrad trafikultur, och därför vill verka
för skapandet av en helnykter motorförarkår».

Förbundets huvudändamål är att främja tra-
fiksäkerheten genom att söka vinna alla körkorts-
innehavare för helnykterhetsprincipen, att verka
för nykterhetskravets konsekventa beaktande som
villkor för erhållande och innehav av körkort,
samt att jämväl i andra avseenden medverka
till åtgärder för en förbättrad allmän trafikkul-
tur i samverkan med därför intresserade motor-
sammanslutningar inom och utom Sverige (bl. a.

genom utgivandet av förbundets tidsningsorgan »Motorföreläsnings»).

Medlemskap i förbundet kan beviljas varje välfredad körkortsinnehavare, som skriftligen för binder sig: att så länge medlemskapet varar icke förtära, tillverka, bjuda andra eller försälja drycker, vilka innehålla mer än $2\frac{1}{4}$ volymprocent alkohol (således även pilsnerdricka klass II), att icke inneha motbok med systembolag, att i övrigt ställa sig till efterrättelse förbundets stadgar samt att efter bästa förmåga främja förbundets principer.

Stockholmsavdelningen söker befrämja organisationens syfte bl. a. genom anordnande av föreläsning- och annan upplysningsverksamhet, spridande av litteratur och broschyrer i hithörande spörsmål, hållande av parkeringsvakter i vissa större parkeringsplatser m. m. Avdelningens expedition är belägen Gamla Brogatan 32.

Stadens bidrag till Stockholmsavdelningen utgår för år 1933 under villkor att anslaget endast användes för propagandaverksamhet bland motorföreläsare i Stockholm samt att redogörelse för avdelningens verksamhet samt revisionsberättelse för året överlämnas till stadskollegiet.

Till riksorganisationen av motorföreläsarnas helnykterhetsförbund utgår även statsbidrag (för budgetåret 1932/33 med 15,000 kr.).

Sjukkassor.

(Jfr sid. 360.)

Stadens bidrag år 1933: till Stockholms erkända centralsjukkassa: 145,000 kr.; till övriga registrerade sjukkassor: 60,000 kr.

Vid 1932 års ingång funnos i Stockholm inalles 50 lokala registrerade sjukkassor samt 62 avdelningar tillhörande 23 rikssjukkassor, med tillsammans c:a 150,000 medlemmar. Av dessa sjukkassor äro 34 med omkring 125,000 medlemmar sammanslutna till Stockholms registrerade sjukkassors centralförsamling (expedition: Kornhamnstorg 4). Ang. bidrag från staden till ett av centralförsamlingen upprättat konvalescenthem vid Tobo se sid. 384.

Stockholms registrerade sjukkassor hava sedan år 1909 förutom statsbidrag jämväl åtnjutit kommunalt bidrag till sina förvaltningskostnader. Då emellertid den starka decentralisationen medförde oproportionerligt höga förvaltningskostnader, beslöt stadsfullmäktige den 28 april 1924 en visentlig omläggning av grunderna för stadens bidrag till sjukkassorna, att gälla under förut sättning att en sammanslagning av dessa till en centralkassa med minst 50,000 medlemmar komme till stånd. I anledning härav sammanslöt sig den 1 mars 1926 sjukkassan Vänfast och 14 andra registrerade sjukkassor till en kassa, benämnd *centralsjukkassan Vänfast-Stockholm*, vilken kassa den 31 dec. 1932 under namnet *Stockholms erkända central-*

sjukkassa antagits som erkänd centralsjukkassa för staden enligt 1931 års sjukkasseförordning. Nämda kassa hade vid senaste årsskifte omkring 52,000 medlemmar (därav c:a 43,000 mantalsskrivna i Stockholm).

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 nov. 1925 och 20 dec. 1927 utgår kommunalt bidrag till i huvudstaden registrerad sjukkassa, som åtnjuter statsbidrag och som uppfyller nedanstående villkor, enligt följande grunder:

Det kommunala bidraget utgår dels med högst 3 kronor årligen för varje i Stockholm mantalsskriven medlem, som sjukkassan äger vid årets början, dels ock i form av nedsättning med 20 % av den gällande avgiften för vård å allmänt rum för i Stockholm mantalsskriven medlem av sjukkassan, som å sådant rum vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad plats å staden icke tillhörig vårdanstalt, och som icke i annan ordning erhållit nedsättning av avgiften, under följande villkor.

1. Sjukkassan skall stadseenligt vara förpliktad att till medlem, som varit sjuk minst sex dagar, utbetala sjukhjälp, för ett och samma sjukdomsfall dock längst under en tid av tre år. Sjukhjälpens skall utgå *dels* till vuxna medlemmar med lägst 1 krona 50 öre och högst 8 kronor per dag under sammanlagt högst 180 dagar under loppet av fem år; i övrigt med lägst 1 krona och högst 4 kronor per dag, *dels ock* till barn, som icke uppnått 16 års ålder, med lägst 90 öre per dag.

2. Sjukkassans förvaltningskostnader under föregående år må ej hava överstigit 4 kronor per medlem.

3. Av medlem, som är mantalsskriven i annan kommun än Stockholm, skall sjukkassan uttaga en särskild förvaltningsavgift, motsvarande stadens bidrag per medlem.

4. Staden äger rätt att genom en av stadsfullmäktige utsedd revisor deltaga i granskningen av sjukkassans räkenskaper och förvaltning (jfr sid. 360).

5. Efter anmodan tillhandagår drätselnämnden vid förvaltningen av sjukkassans fonder.

6. Sjukkassan skall för sjuk medlem, som vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad vårdplats å staden icke tillhörig sjukvårdsanstalt, av den å värdtiden belöpnade sjukhjälpens innehålla och till stadens vederbörande myndighet inbetala så stor del, som motsvarar den sjukhusavgift, den sjuke kan vara skyldig att erlägga.

7. Kassa, som vid ansökan om kommunalt bidrag uppsättligen eller av världsloshet meddelar oriktiga uppgifter, skall efter sjukhusdirektionens prövning varda det kommunala bidraget förlustigt för det år, ansökningen avser. I övrigt skola i fråga om understödd kassas organisation, stadens kontroll över dess verksamhet samt sättet för det kommunala bidragets utbetalande gälla de särskilda föreskrifter, som av stadsfullmäktige eller

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner**

Under-av vederbörande förvaltningsmyndighet efter stads-
stödda fullmäktiges bemyndigande utfärdas.

in-8. För övrigt skola i tillämpliga delar iakt-
stitu-tagas de föreskrifter, som angivas i kungl.
tionerkungörelse den 11 oktober 1920 angående statsbidrag till sjukkassor.

Därjämte har staden den 16 nov. 1925 förbundet sig att under en övergångstid av 30 år lämna bidrag till täckande av eventuellt uppkommande brist inom de särklasser för medlemmar över 70 år, som inrättats inom central-sjukkassan Vänfäst-Stockholm.

Kommunalt bidrag enligt nu nämnda grunder utgår fr. o. m. år 1926 endast till central-sjukkassan, under det att de registrerade, statsunderstödda sjukkassor, som icke anslutit sig till nämnda kassa och som icke uppfyllde ovan angivna villkor, i fortsättningen icke ansågos böra erhålla bidrag av staden till sin verksamhet. De statsunderstödda sjukkassor i Stockholm, vilka icke i annan ordning åtnjuta kommunalt bidrag samt i övrigt uppfylla de fordringar, stadsfullmäktige uppställa, hava dock även sedermera övergångsvis erhållit kommunalt bidrag för sina i Stockholm mantalsskrivna medlemmar enligt i huvudsak samma grunder, som förut varit gällande för stadens bidrag till sjukkassor, ehuru med reducering av tidigare bestämda belopp. De av staden på detta sätt understödda fristående sjuk-kasseorganen voro vid senaste årsskifte till antalet 76 (varav 23 avdelningar av rikssjukkassor) med tillsammans c:a 100,000 medlemmar.

Kommunalt bidrag till dessa fristående sjuk-kassor utgår för år 1933 med 10 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under närmast föregående år kassan utbetalt kontant sjukhjälp till i Stockholm mantalsskriven medlem med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande av att bidrag för året till sjuk-kassa icke skall understiga 15 öre eller överstiga 80 öre, beräknat för varje i Stockholm mantalsskriven medlem. Förslag angående ändrade grunder för det kommunala bidragets utgående till statsunderstödda sjukkassor torde komma att föreläggas stadsfullmäktige under år 1933 (jfr sid. 329).

Vid 1931 års riksdag beslutades ny sjuk-kasselagstiftning för den frivilliga sjuk-kasseverksamheten. Denna lagstiftning avser införande av en enhetlig organisation av sjuk-kasseverksamheten, med den kommunala indelningen som grundval, ävensom en utvidgning och ett fördjupande av den av kassorna bedrivna verksamheten. I sistnämnda hänseende föreskrives bl. a. skyldighet att utgiva ersättning för av kassorna bekostad sjukvård (läkarvård och sjukhusvård). Åt de sjukkassor, som bli inordnade under de nya formerna, genom att bli antagna till erkända sjukkassor, kommer statens bidrag att utgå med väsentligt ökat belopp mot under hittills varande lagstiftning. Sjuk-kasereformen skall vara genomförd före 1934 års utgång; dock gäller beträffande sjukvårdsförsäkringen att

med införande härav får anstå till den 1 januari 1938.

Registerbyrån för understöd och pensioner.

Storkyrkobrinken 11, St.; expeditionstid: 9,30—15,30 (lördagar 9—14); t. 11 54 39.
Stadens bidrag år 1933: 6,000 kr.

Registerbyrån, som inrättades år 1911 av föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.), har till ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt kortsystem upplagts ett för den kommunala fattigvården och enskilda understödsföreningar gemensamt register över understödstagare och pensionärer.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandagå med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämnden tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Efter allmänna pensionsförsäkringens ikraftträdande införs i registret även uppgifter över pensions- och understödstagare i Stockholm samt meddelas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder.

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas anerkände. Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1924 utgivna tredje upplagan av »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade» (supplement till denna utgivet 1929). En ny upplaga, för vars utgivning stadsfullmäktige lämnat ett bidrag av 6,000 kr., är avsedd att utkomma våren 1933.

Sedan år 1923 står registerbyrån under ledning av en särskild styrelse av fem personer, av vilka två utses av F. V. O. och två av fattigvårdsnämnden, som skall bereda ordförandena i stadens pensionsnämnder tillfälle att föreslå den ene av dessa sistnämnda; den femte utses av de sålunda utsedda fyra ledamöterna.

Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1933: 5,000 kr.

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börda för den

mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden, i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd av sjukdom, olycks-händelse eller andra orsaker råkat i tillfälligt fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Föreningens verksamhet utövas, under ledning av en centralkommitté som överstyrelse, genom 18 skyddsföreningar och 17 arbetsföreningar i de olika församlingarna. Föreningens sekretärarexpedition är belägen Narvavägen 30, 3 tr.

Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen av föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag är avsett för arbetsföreningarnas verksamhet. Vissa skyddsföreningar och arbetsföreningar åtnjuta även bidrag från resp. församlingar (för år 1933 sammanlagt 8,025 kr.).

Föreningen Skyddsvärnet.

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr.

Föreningen Skyddsvärnet i Stockholm, som bildades år 1910, har till uppgift att verka för främjande av det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland nödställda, värnlösa och vilsekomna, företrädesvis frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, samt liknande hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom beredande av arbete, ekonomiskt understöd och annan hjälp åt nämnda kategorier, utförande efter domstols förordnande av förundersökningar i brottmål samt tillsyn och övervakning av villkorligt frigivna och villkorligt dömda, därvid samarbete äger rum med fängvärdstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna, olika kommunala myndigheter m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat en skrivbyrå. Vid föreningens upptagningshem, Björka i Hässelby villastad, beredes arbete och inackordering åt huvudsakligen yngre skyddslingar. Föreningens byrå, Tegnérsgatan 35, är öppen kl. 9—16 (föreståndare: B. Forssell).

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostnaderna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till stadskollegiet avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

Föreningen, som är ansluten till svenska skyddsförbundet, åtnjuter även statsbidrag (för budgetåret 1932/33 30,000 kr.).

Sällskapet Stockholms stadsmission.

(Jfr sid. 376 och 384.)

Stadens bidrag år 1933: till mottagningsbyrån 4,000 kr., till arbetshemmet 1,200 kr., till inackorderingshemmet 1,000 kr.

Sällskapet Stockholms stadsmission, som bildades år 1853, har till ändamål att på krist-

lig grund bedriva social hjälpverksamhet bland de lager av Stockholms befolkning, där den andliga och sociala nöden är störst. I stort sett är denna verksamhet fördelad på följande huvudgrenar:

1) omhändertagande av och beredande av hjälp åt hemlösa och nödställda män, 2) omhändertagande av värnlösa gossar och sedligt försummade ynglingar (barnhemmet Boxtorp i Södermanland) (jfr nedan), 3) beredande av uppfostran åt sedligt försummade flickor (lanthemmet och husmodersskolan för flickor å Edesta i Södermanland; jfr sid. 376), 4) beredande av vård och uppfostran åt psykiskt efterblivna eller kroppsligt sjuka, vanartade flickor (Skarviks två hem, Mölnbo, med sammanlagt 50 platser), 5) beredande av vila åt obemedlade, klena arbetarhustrur och ensamstående kvinnor (å trenne stadsmissionens tillhöriga vilohem vid Edesta och Stenfasta), 6) beredande av vård åt obemedlade män, vilka på grund av arbetslöshet eller andra svårigheter blivit psykiskt klena (konvalescenthemmet Skytteholm å Ekerö, med 40 platser samt konvalescenthemmet å Ribbingebäck, jfr sid. 384).

Stadsmissionens verksamhet för omhändertagande av och beredande av hjälp åt hemlösa och nödställda män är sedan år 1913 centraliserad till stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, belägen i stadsmissionens centralbyggnad, Stortorget 3—5 och Svartmangatan 7. Byrån hålles öppen vardagar kl. 10—12 och 19—20. Byråns syfte är att bedriva hjälpverksamhet bland nödställda och hemlösa män på ett sådant sätt, att tiggeri och lättgliv motarbetas och arbetsvilligheten väckes och befrämjas. I detta syfte för byrån alltsedan år 1914 ett register över hjälp-sökande, vilka anlita densamma samt ombesörjer platsförmedling för mindre väl rekommenderad arbetskraft. Verksamheten omfattar vidare bl. a. beredande av tillfälliga nödhjulsarbeten åt arbetslösa i avvaktan å varaktigare arbetsanställning dels i centralbyggnadens källare, dels å arbetshemmet å Kungsholmen (se nedan), beredande av bostad åt yngre män å inackorderingshemmet (se nedan), billig eller kostnadsfri utspisning å stadsmissionens nykterhetsrestaurang m. m.

I stadsmissionens arbetshem, som inrättades år 1888 och är beläget Kungsholmsgatan 70, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts med vedhuggning och dylikt. Vistelsen å hemmet är avsedd att endast vara tillfällig under väntan på fast arbete. Arbetslösa, vilka till följd av nedsatt arbetsförmåga ej hava utsikt att erhålla arbete, intagas ej å hemmet utan hänvisas till värnhemmet Högalid. Jämte viss kontant avlönning erhålles å arbetshemmet kost, logi och underkläder. Högst 40 män kunna samtidigt mottagas å hemmet.

Genom sin uppsamlingscentral »Små smulor» söker stadsmissionen bereda arbete åt nödställda genom hämtning från familjer av av-

Understödda institutioner

Underfallsartiklar, vilka sedan sorteras, lagas, försäljas eller bortskänkas. Uppsamlingcentralen med verkstäder är förlagd till Kungsholmsgatan 70. Försäljningslokalerna äro inrymda i stadsmissionens fastighet Stora Nygatan 18.

institutions

Stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, vars verksamhet påbörjades år 1910, har till uppgift att bereda god och billig bostad åt ogifta, företrädesvis yngre arbetare, vilka eljest skulle vara hänvisade att bo på s. k. härbärgen eller innebo i familjer. Hemmet, som är inrymt i stadsmissionens centralbyggnad vid Stortorget, har plats för 37 personer. Hyresavgifterna, inberäknat värme, lyse, städning och sängkläder, äro för enkelrum 50 kr. och för delat rum 25—30 kr. i månaden.

Stadsmissionens barnhem för gossar vid Boxtorp (i Södermanland) har 50 platser, av vilka flertalet disponeras av Stockholms stads barnavårdsnämnd. Undervisningen vid barnhemmet står enligt kungl. maj:ts beslut den 16 april 1920 under Stockholms folkskoledirektions uppsikt och ledning. En ordinarie lärarbefattning vid Stockholms folkskolor har alltsedan år 1920 enligt stadsfullmäktiges medgivande disponerats för undervisning av de i barnhemmet intagna gossarna. Denna lärarbefattning ävensom en för samma ändamål fr. o. m. år 1929 inrättad extra folkskollärarbefattning vid barnhemmet äro numera uppförda å barnavårdsnämndens stat (se sid. 242).

Stadens bidrag utgår *dels* med 4,000 kr. att efter fattigvårdsnämndens beprövande användas till understöd åt stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, *dels* med 1,200 kr. till stadsmissionens arbetshem, under villkor att å hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övervakas på sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer, *dels* med 1,000 kr. till stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, under villkor att stadskollegiet äger över verksamheten utöva den kontroll, som finnes lämplig.

Beträffande stadens bidrag till stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta se sid. 376. Stadsmissionen åtnjuter även ränteavkastningen från en under fattigvårdsnämndens förvaltning ställd donationsfond, »Fru Dagmar Bergstens fond» (å 100,000 kr.), ävensom bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1933 sammanlagt 7,100 kr.) samt från enskilda.

De blindas förening u. p. a.

Stadens bidrag år 1933: högst 13,200 kr.; dessutom 500 kr. till De blindas veckoblad.

De blindas förening, som bildades år 1889, har till uppgift att stödja blinda i deras strävan till själförsörjning. I sina fastigheter, Majorsgatan 11 och 12, har föreningen inrättat en borstbinderiverkstad, en borsträfabrik och en

korgmakeriverkstad samt en försäljningsbod. Vid verkstäderna äga ett 60-tal blinda fast anställning. Därför upprätthåller föreningen ett hantverkshem för blinda kvinnor, Klara Östra Kyrkogata 3, där 15 blinda arbeterskor äro anställda för korgmakeri och rottingflätning, och en skrivbyrå, Grev Turegatan 14, med 4 blinda maskinskriverskor. De blindas förening har även ett bibliotek i blindskrift, f. n. omfattande över 12,000 band, varur blinda kunna erhålla boklån gratis och fraktfritt. Föreningen utger vidare den i blindskrift tryckta tidningen *De blindas veckoblad*, vilken lämnas gratis till läskunniga blinda. Slutligen har föreningen en sjukkasessfond för beredande av sjukhjälp åt blinda, som genom eget arbete bidraga till sitt uppehälle. Flertalet av föreningens medlemmar äro blinda och av dess elva styrelseledamöter skola minst sex vara blinda. En styrelseledamot tillsättes av kungl. maj:it.

Av stadens bidrag utgår högst 13,200 kr. till de av föreningen anordnade borstbinderi- och korgmakeriverkstäderna samt till hantverkshemmet för blinda kvinnor och 500 kr. till *De blindas veckoblad*. Det förstnämnda anslaget utgår, under villkor att driften vid verkstäderna och hantverkshemmet upprätthålles utan avbrott hela året, med 300 kr. för varje i Stockholm hemortsberättigad, manlig eller kvinnlig arbetare, därest arbetaren sysselsatts hela året och med proportionellt minskat belopp, därest vederbörande varit sysselsatt endast en del av året. Anslaget utbetalas genom fattigvårdsnämnden vid årets slut, sedan redogörelse över verksamhetens omfattning till nämnden ingivits.

De blindas förening åtnjuter vidare ett årligt statsbidrag av 100,000 kr. samt dessutom för *De blindas veckoblad* bidrag med omkring 5,700 kr. från landsting och städer, som ej deltaga i landsting. Föreningen åtnjuter även bidrag till sin biblioteksverksamhet från huvudstadens församlingar (för år 1933 sammanlagt 2,700 kr.).

Svenska föreningen för dövas väl.

(Jfr sid. 373.)

Stadens bidrag¹⁾ år 1933 (till »Dövas väls syateljé»): 1,800 kr.

Föreningen, som bildades år 1921, har till ändamål att på olika sätt söka minska de lönhördas och dövas svårigheter och göra dem så vitt möjligt oberoende av sin nedsatta hörsel.

Då det visat sig mycket svårt att förskaffa arbete åt döva kvinnor, öppnade föreningen hösten 1925 en ateljé för sömnad samt stoppning och lagning av kläder, linne m. m. Under led-

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

ning av en föreståndariinna lämnas här arbete åt döva kvinnor, alla medellösa och flera sjukliga. Verksamheten bedrivs i föreningens lokaler, Östermalmsgatan 33.

Beträffande stadens bidrag till den av föreningen upprättade skolan för döva småbarn se sid. 373.

Stiftelsen »Hemmet Vård och arbete».

Stadens bidrag¹⁾ år 1933: 1,900 kr.

Stiftelsen, som grundades år 1878, har till uppgift att bereda vård och arbete åt »från fängelse frigivna eller eljest avsigkomna, nödställda manspersoner, på det att de därigenom må om möjligt räddas från andlig och lekamlig undergång och återgivas åt samhället såsom förbättrade och arbetsamma människor». Å stiftelsens hem, Krukmakargatan 34—36, finnes plats för 22 skyddslingar. Flertalet av dessa remitteras till hemmet från rikets straffanstalter samt från platsanskaffningsbyråer för frigivna i Stockholm. De intagna sysselsätts i hemmets vedgård med sågning och huggning av ved m. m. För arbetet erhålla de ersättning efter 55 öre per timme men skola för kost och logi å hemmet betala 2 kr. per dag.

Hemmet åtnjuter även statsbidrag (500 kr.).

Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

Stadens bidrag år 1933: 1,000 kr.

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lungsjuka arbetande kvinnor (f. n. till ett antal av 12), de flesta i smittsam stadium av sjukdomen. Sedan år 1908, då hemmet inrättades, har det haft till uppgift att bereda de sjuka en hygieniskt tillfredsställande bostad och förhindra smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall som regel måst taga sin tillflykt till att innebo hos andra. Dessutom har hemmet av stadens utberkulosbyrå flitigt använts för dess understödstagare, medan dessa väntat på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster i regel icke äro fullt arbetsföra, hava hyresbeloppen satts så lågt som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken summa erhålles möblerad bostad, värme, lyse och sänglinne samt rättighet att i det gemensamma köket med hemmets bränsle laga mat vissa bestämda timmar dagligen.

Stadens bidrag utgår genom sjukhusdirektionen. Dessutom erhåller hemmet bidrag från Första majblommekommittén.

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Föreningen Hem och hjälp åt en-Understödda samstående kvinnor. in-stitutioner

Stadens bidrag år 1933: 8,000 kr.; dessutom tillfälligt bidrag för år 1933: 2,500 kr.

Denna förening, som bildades år 1930, har enligt sina stadgar till ändamål »att mot minsta möjliga kostnad bereda tillfällig bostad åt arbetssökande eller andra ensamstående, hjälpbehövande kvinnor samt i övrigt bistå dem med råd och hjälp».

Ifrågavarande förening har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige den 23 febr. 1931 i april 1931 upprättat ett hem för bostadslösa arbetssökande kvinnor i en staden tillhörig och för ändamålet iordningställd fastighet, Brunnsgatan 28. Hemmet har 42 platser, fördelade å rum med 4 platser, rum med 2 platser samt rum avsedda för en person. Dagavgiften per person är 1,25 å 1 kr., för vilken avgift jämväl erhålles bad.

Stadens anslag utgår som bidrag till hemmets driftkostnader, under villkor att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som fattigvårdsnämnden kan finna lämplig. För hemmets utrustning har föreningen därjämte av staden erhållit ett lån å 12,000 kr., att förräntas och amorteras på 10 år.

Det tillfälliga bidraget utgår under villkor att det belopp, som härav kan komma att anvisas åt föreningen i första hand skall användas till betalande av ränta och amortering å det ovannämnda lånet å 12,000 kr.

Hemmet för arbetssökande kvinnor.

Stadens bidrag¹⁾ år 1933: 1,900 kr.

Hemmet, vars ändamål är att bereda tillfällig billig bostad åt arbetssökande kvinnor samt i möjligaste mån bistå dessa med råd, hjälp och anvisningar, är beläget Artillerigatan 31 och har 18 platser. Där mottagas arbetssökande, helst unga, kvinnor mot en avgift av 1,25 kr. per natt, för vilken avgift även erhålles morgonkaffe med bröd samt kvällsmat. Hemmet hålles öppet under tiden 1 sept.—1 juli. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

Hemmet åtnjuter även bidrag från Hedvig Eleonora och Oscars församlingar (med tillsammans 600 kr.).

Frälsningsarméns kvinnohärbarge.

Stadens bidrag år 1933: 8,000 kr.

Frälsningsarmén har alltsedan år 1901 i stadens fastighet, Rensgatan 30, haft ett härbarge,

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Understödda in-stitutioner med uppgift att mottaga arbetsökande, husvilla kvinnor för tillfällig vistelse. På grund av den disponerade fastighetens rinvning har verksamheten fr. o. m. år 1927 förflyttats till nya lokaler i en av frälsningsarmén för ändamålet inköpt fastighet, Luntmakargatan 61, varäst ett 50-tal platser stå till härbärgets förfogande.

För att möjliggöra för kvinnohärbärgets att efter flyttningen i oförändrad omfattning fortsätta sin verksamhet har staden fr. o. m. år 1927 beviljat bidrag till verksamheten med 8,000 kr. per år, under villkor 1) att härbärget anordnas för minst 45 platser och i överensstämmelse med hälsovårdsnämndens föreskrifter; 2) att minst 10 platser upplåtas utan kostnad, samt att fattigvårdsnämnden, polisen och stadens arbetsförmedling äga att företrädesvis anvisa klientelet till dessa platser; 3) att av övriga platser minst 10 tillhandahållas mot en avgift, som inklusive en första frukost icke överstiger 1 kr. per dygn, samt att avgiften för övriga platser inklusive en första frukost i regel icke överstiger 1,25 kr. per dygn; samt 4) att härbärgets ställes under fattigvårdsnämndens inspektion.

Stiftelsen Drottninghuset.

Stadens bidrag år 1933: 6,750 kr.

Stiftelsen Drottninghuset har till uppgift att i sin fastighet i kv. Drottninghuset vid Johannes kyrkogård underhålla ett hem för älderstigna kvinnor. Det nuvarande Drottninghuset uppfördes i slutet av 1600-talet av magistratens politiekollegium. Kostnaderna bestredes dels av kommunala medel, dels av medel, som för ändamålet donerats av olika personer, i främsta rummet Karl XI:s gemål Ulrika Eleonora. Inrättningen, som till en början mottog ett hundratal pensionärer, rymmer f. n. högst 43 platser. Enligt nu gällande reglemente för Drottninghuset, fastställt av kungl. maj:t den 11 maj 1883, handhaves inrättningens ledning av en direktion, utsedd av kungl. maj:t.

Med hänsyn till stiftelsens svaga ekonomi och till nödvändigheten att företaga en genomgripande reparation och inre omgestaltning av den gamla, kulturhistoriskt värdefulla byggnaden beslöt stadsfullmäktige den 19 maj 1924 dels att mottaga en erbjuden donation å 75,000 kr. till förmån för Drottninghuset samt uppdraga åt fattigvårdsnämnden att handhava donationens förvaltning, dels att förbinda sig att till stiftelsen lämna ett årligt bidrag av 6,000 kr. Anslaget har på hemställan av stiftelsens direktion sedermera höjts och utgör år 1933 6,750 kr. Stadens bidrag utgår, så länge räntevkastningen av donationen enligt donationsvillkoren tillfaller stiftelsen Drottninghuset, samt under förutsättning att minst 18 vårdplatser å Drottninghuset förbehållas personer med hemortsrätt i Stockholm.

Sällskapet »De gamlas vänner».

Stadens bidrag år 1933: 1,485 kr.

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för obemedlade eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede finnes plats för 95 pensionärer, dels halvpensionärer, dels betalande pensionärer och dels fripensionärer.

Stadsfullmäktige beslöt den 29 sept. 1909 att kostnadsfritt (med tomträtt på 100 år) upplåta tomt för hemmet å stadens egendom Enskede. I samband med viss utökning av tomtområdet förlängdes upplåtelseiden år 1927 till år 2020. Å fattigvårdsnämndens stat uppföres årligen ett anslag, motsvarande beräknad avgäld för den ursprungliga, kostnadsfria upplåtelsen, att gottgöras fastighetsnämnden. Som villkor för upplåtelsen har stadgats, att fattigvårdsnämnden eller annan vederbörande kommunal myndighet skall äga å hemmet disponera dels 4 helpensionärsplatser (utan kostnad), dels 2 halvpensionärsplatser mot en årlig avgift för vardera av 150 kr.

Föreningen Blomsterfonden.

Stadens bidrag år 1933: 8,295 kr. (jfr även nedan).

Föreningen Blomsterfonden, som bildades år 1921, har till ändamål att genom medel, som inflöta i form av gåvor till minne av avlidna personer i stället för blommor vid deras begravning, eller genom donationer bereda billiga bostäder åt behövande gamla (män, kvinnor eller äkta makar). Enligt stadgarna kan föreningen även tillhandahålla lägenheter till självkostnadspris på villkor, att lägenheten vid innehavarens död tillfaller fonden.

I anledning av framställningar från föreningen om kostnadsfri upplåtelse av tomter i kv. Sigrn å Norrmalm för uppförande därstädes av två bostadshus med smålägenheter beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1924 och 29 juni 1925 på så sätt bifalla framställningarna, att fastighetsnämnden bemyndigades att till föreningen försälja ifrågavarande tomter mot räntefri revers å köpeskillningarna. Å fattigvårdsnämndens stat skall årligen uppföras ett anslag, motsvarande räntan å de överenskomna köpeskillningarna, att gottgöras drätselnämnden.

Föreningen har överlämnat de förvärvade tomterna till ett för bostadshusens uppförande och förvaltning bildat bolag, aktiebolaget Blomstergårdar, i vilket föreningen är innehavare av så gott som alla aktier.

Blomsterfondens första bostadshus, Röda bergsgatan 1, invigdes den 22 sept. 1925. Det innehåller 69 lägenheter, därav 56 enrumsoch 13 tvårumslägenheter, samtliga med kök. Hyran varierar mellan 500 och 1,100 kr. per år.

Hyresgästerna äro alla äldre, mindre bemedlade personer. Det andra bostadshuset, Rödabergsgatan 3, rymmande 87 lägenheter, varav 15 tvårumss- och 72 enrumslägenheter, invigdes den 20 sept. 1926. Hyrorna variera mellan 500 och 1,150 kr. per år. Tack vare särskilda donationer kunna dock c:a 25 enrumslägenheter uthyras för 150 kr. per år, varjämte finnes en gratislägenhet.

Den 30 juni 1930 beslöt stadsfullmäktige att till ab. Blomstergården försälja ytterligare sex tomter, belägna i kv. Tjurberget vid Ringvägen, mot räntefri revers å köpeskillningarna. Enligt beslutet skall årligen å fastighetsnämndens stat (rubriken: »Åtgärder för bostadsbristens bekämpande») uppföras ett anslag å 41,000 kr., motsvarande räntan å de överenskomna köpeskillningarna, att gottgöras drätsel-nämnden¹⁾.

Å nyssnämnda tomter äro bostadshus uppförda, rymmande sammanlagt 560 lägenheter (med hyror varierande mellan 480 och 1,280 kr. per år).

Församlingshem för gamla.

Stadens bidrag år 1933: 61,920 kr., därav till föreningen Sofiagården 4,095 kr., till föreningen Hedvig Eleonoragården 5,175 kr., till föreningen Gustaf Vasagården 4,950 kr., till föreningen Hem för gamla i Katarina u. p. a. 11,750 kr., till föreningen Matteusgården 5,150 kr., till föreningen Brännkyrkagården 3,675 kr., till föreningen S:t Clarahemmet 3,300 kr., till föreningen Högalids hemgård 3,000 kr., till föreningen S:t Mariakemmet 5,250 kr., till föreningen Engelbrekts-hemmet 6,500 kr., till föreningen S:t Göransgården 4,125 kr., till stiftelsen S:t Nikolaihemmet 4,950 kr.

I enlighet med vissa riktlinjer, utarbetade av en centralkommitté, tillsatt vid en år 1925 avhållen sammankomst mellan representanter för olika socialt verkamma myndigheter och korporationer i huvudstaden, hava under de senaste åren i flertalet av huvudstadens församlingar bildats föreningar med uppgift att verka för inrättande av s. k. församlingshem, avsedda att bereda lämpliga och billiga bostäder åt sådana gamla församlingsbor, som — utan att direkt vara i behov av anstaltsvård — dock av ekonomiska eller andra skäl icke kunna på ett tillfredsställande sätt själva ordna sin bostadsfråga.

¹⁾ Då ifrågakommande anslagsbelopp icke är i staten specificerat utan ingår i ett å fastighets-nämndens stat uppfört anslag till täckande av vissa räntekostnader i samband med s. k. billiga tomtförsäljningar (jfr sid. 405) har detsamma icke ansetts böra här redovisas såsom direkt bidrag till här ifrågakommande institution.

Enligt ovannämnda riktlinjer för verksamheten, vilka i princip godkändes av stadsfullmäktige den 25 april 1927, skola församlingshemmen innehålla bostadslägenheter om ett rum med kök eller kokvrå, avsedda för en eller två personer, och försedda med centralvärme och övriga bekvämligheter.

För församlingshemmens åstadkommande förutsattes, att samverkan skulle äga rum mellan staden, resp. församling och enskilda givare. Stadens medverkan skall enligt de av stadsfullmäktige godtagna principerna avse omkring 15 % av de totala anläggningskostnaderna och utgöras antingen i form av kostnadsfri eller billig tomtupplåtelse (försäljning mot räntefri revers å köpeskillningen, resp. tomtträsupplåtelse mot nedsatt avgäld) eller också såsom däremot svarande ränte- och amorteringsfritt lån (varvid å fattigvårdsnämndens stat årligen skall uppföras ett anslag motsvarande räntan å markvärdet, resp. lånet). För byggnadernas uppförande har staden därjämte tillhandahållit byggnadskreditiv. Som villkor för stadens medverkan har i regel föreskrivits, att motsvarande insats göres av vederbörande förening eller församling och att denna insats göres på sådant sätt, att hyrorna för de gamlas bostäder i motsvarande mån nedbringas. Hyrorna skola alltså bestämmas med hänsyn allenast till de årliga kostnader, som betingas av en upplåning upp till 70 % av fastighetsvärdet, samt de årliga förvaltningskostnaderna för resp. fastigheter.

Som villkor för stadens åtaganden i fråga om församlingshemmen har vidare generellt föreskrivits dels att fattigvårdsnämnden skall äga rätt att utse en ledamot och en suppleant i resp. förenings styrelser (i vilka även resp. församlingars kyrkoråd och fattigvårdsstyrelser vanligen äro representerade) ävensom en revisor för granskning av föreningens räkenskaper, dels också att förslag till stadgeändringar skola underställas fattigvårdsnämnden för godkännande.

Jämlikt beslut av stadsfullmäktige sept. den 25 april 1927, 18 juni och 3 dec. 1928, 27 jan. och 17 nov. 1930 samt 30 mars och 7 dec. 1931 har hittills beslut fattats om medverkan i enlighet med ovan angivna principer till inrättande av tretton församlingshem i tolv av huvudstadens församlingar. Av dessa äro elva färdiga och tagna i bruk, under det att ett är under uppförande. Beträffande ifrågakommande församlingshem må här lämnas följande korta uppgifter.

Sofiagården, det första församlingshemmet, är beläget Erstagatan 32 och togs i bruk den 1 juli 1928. Det innehåller, förutom lokaler för Sofia fattigvårdsstyrelse m. m., 121 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 35 avsedda för två personer och 86 för en person.

För detta hems uppförande beviljade stadsfullmäktige, utöver kostnadsfri tomtupplåtelse m. m. enligt ovan angivna grunder, på grund av särskilda omständigheter ett sekundärlån till ett belopp av 160,000 kr., på villkor att vid uthyr-

Understödda institutioner

Understödda in-stitutioner ningen av lägenheterna visst företrädare skulle givas av fastighetsnämnden och fattigvårdsnämnden anvisade personer.

Föreningen Sofiagården planerar ytterligare ett församlingshem med ett 60-tal lägenheter. *Hedvig Eleonoragården* (adress: Jungfrugatan 40) togs i bruk i september 1929 och innehåller en lägenhet om 2 rum med kokvrå samt 102 enkelrum med kokvrå, därav 19 avsedda för två personer och 83 för en person.

S:ta Clarahemmet (adress: Apelbergsgatan 60) togs i bruk i oktober 1929 och innehåller, förutom samlingssal och gemensam matsal samt kök, 1 lägenhet om två rum med kokvrå samt 87 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 22 avsedda för två personer och 65 för en person.

Gustaf Vasagården (adress: Rensgatan 16) togs i bruk i början av år 1930 och innehåller 108 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 24 avsedda för två personer och 84 för en person.

Hem för gamla i Katarina. Det första hemmet för gamla i Katarina (adress: Skånegatan 75) togs i bruk i början av år 1930 och innehåller 130 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 25 avsedda för två personer och 105 för en person. Ett andra hem (adress: Bondegatan 40 och Nytorgsgatan 40) i anslutning till det redan förefintliga togs i bruk den 1 oktober 1932. Det innehåller 82 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 36 för två personer och 46 för en person samt därjämte en lägenhet om ett rum och kök.

Mattusgården (adress: Norrbackagatan 64—66) togs i bruk i början av år 1930 och innehåller 98 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 19 avsedda för två personer och 79 för en person.

Brännkyrkagården (adress: Jakobsdal, Aspudden) togs i bruk i oktober 1930 och innehåller 76 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 23 avsedda för två personer och 53 för en person.

Högalids hemgård (adress: Borgargatan 1) togs i bruk i september 1931 och innehåller 68 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 16 avsedda för två personer och 52 för en person. Tomtupplåtelsen har skett med tomträtt (på 100 år).

S:ta Mariahemmet (adress: Högbergsgatan 63—65) togs i bruk i oktober 1931 och innehåller 103 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 18 avsedda för två personer och 85 för en person.

Engelbrektshemmet (kv. Körsbärsblomman, söder om Epidemisjukhuset) togs i bruk i juni 1932. Hemmet innehåller, förutom en mindre samlingssal m. m., 98 lägenheter om ett rum med kokvrå, därav 9 avsedda för två personer och 89 avsedda för en person. Tomtupplåtelsen har skett med tomträtt (på 100 år).

S:t Göransgården. Stadsfullmäktige fattade den 23 maj 1932 beslut om medverkan till uppförande av ett församlingshem i S:t Gö-

rans församling å ett tomtområde vid korsningen av Mariebergsgatan och Igeldammsgatan. En i detta sammanhang antagen stadsplaneändring i syfte att bereda möjlighet för hemmets uppförande å denna plats blev emellertid icke fastställd av kungl. maj:t.

S:t Nikolaihemmet (adress: Sjalagårdsgatan 15) är under planering och beräknas kunna tagas i bruk i början av år 1934. Hemmet är avsett att innehålla 52 lägenheter om ett rum med kokvrå samt 1 lägenhet om två rum och kök. Tomtupplåtelsen har skett med tomträtt (på 100 år).

Hyrrorna i här ovan angivna församlingshem variera mellan 350 och 400 kr. per år för enkelrum avsedda för en person, och mellan 450 och 550 kr. per år för enkelrum, avsedda för två personer.

Föreningar för åstadkommande av församlingshem hava bildats även i Kungsholms, Adolf Fredriks, Oscars och Bromma församlingar. Beslut angående stadsfullmäktiges medverkan till uppförande av dessa hem har ännu ej fattats.

Utan stadens medverkan hava hem för gamla församlingsbor uppförts inom Jakobs och Johannes församlingar (jämväl innefattande lokaler för en del andra församlingsinstitutioner).

För de församlingshem, beträffande vilka beslut om stadsfullmäktiges medverkan fattats, uppföras årligen å fattigvårdsnämndens stat anslag, motsvarande räkntan å det beräknade värdet av den upplåtna tomtmarken, resp. å de beviljade ränte- och amorteringsfria lånen, att gottgöras drätselnämnden, resp. (betr. med tomträtt upplåten mark) fastighetsnämnden. Det i staten uppförda anslag, som avser föreningen S:ta Clarahemmet, innefattar ej blott ränta utan även amortering (på 20 år) av det föreningen beviljade lånet.

Föreningen Barnavärn.

(Inackorderingshem för mödrar och deras barn; jfr nedan.)

Stadens bidrag¹⁾ år 1933: 2,825 kr.

Föreningen Barnavärn upprätthöll under tiden 1896—1925 först i förhörda lokaler och sedermera i egen byggnad på av staden upplåten tomt, Ingemarsgatan 12 (jfr sid. 406), ett s. k. daghem för gossar. Sedan emellertid behovet av ett dylikt hem väsentligt minskats, beslöt föreningen år 1925 att omlägga verksamheten och ändra hemmet till ett inackorderingshem för mödrar och deras barn (vid intagningen i åldern 0—1 år).

Hemmet har till uppgift att möjliggöra för fattiga, ensamma kvinnor med späda barn att behålla dessa hos sig, samtidigt som mödrarna lämnas tillfälle att ägna sig åt förvärvsarbete.

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Under mödrarnas arbetstid erhålla barnen tillsyn och vård av hemmets personal. Plats finnes för 12 mödrar och 12 barn. Samtliga barn få kost i hemmets hushåll; de mödrar, som så önska, hava även tillfälle därtill. Avgifterna äro: hyra för möblerad bostad, ljus och värme etc. för moder och barn samt vård och kost åt barnet 10 kr. i veckan för delat rum och 12 kr. i veckan för ensamt rum. För kost åt modern tillkommer 1,50 kr. per dag. Ansökan om intagning å hemmet göres hos barnavårdsbyrån, Triewaldsgränd 3, som är öppen kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördag.

En av ledamöterna i föreningens styrelse utses av fattigvårdsnämnden.

Till föreningen utgår även bidrag från Jakobs församling (200 kr.).

Stiftelsen Unga kvinnors värn.

Stadens bidrag år 1933: 4,000 kr.

Stiftelsen, som bildades år 1914 och vars styrelse utses av Jakobs församlings kyrkoråd, har till ändamål att med råd och hjälp stödja unga kvinnor, som äro värlösa, arbetslösa eller eljest nödställda, ävensom att giva stöd och hjälp åt dem som kommit i nöd till följd av dåliga kamratinflytelser eller försummad uppfostran. Dessutom utövar stiftelsen i samarbete med barnavårdsnämnden tillsyn över minderåriga flickor. För sin uppgift söker stiftelsen verka bl. a. genom platsförmedling, hjälp till yrkesutbildning m. m. — Stiftelsen har ett inackorderingshem, Lästmakargatan 30, med 17 platser, värest oförvitliga unga flickor under kortare tid kunna få bostad samt erhålla undervisning i husligt arbete. — I stiftelsens tjänst äro bl. a. anställda tre diakonissor, av vilka en är föreståndarinna.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stiftelsen åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1933 sammanlagt 15,500 kr.).

Frälsningsarméns räddningshem, Grev Turegatan 66.

Stadens bidrag¹⁾ år 1933: 1,400 kr.

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager sedligt förkomna kvinnor. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet är ett år. Kvinnorna sysselsättas med husligt arbete, sömnad, vävnad m. m. Hemmet åtnjuter även statsbidrag.

Vita bandets upptagningshem. Under- Stadens bidrag¹⁾ år 1933: högst 4,500 kr. stödda in- stitu- tioner

Hemmet, som upprättades år 1908, är beläget Kungsholmsgatan 8, 3 tr. Det har till uppgift att omhändertaga vilsegångna kvinnor, som behöva skydd och hjälp, och bereda dem möjlighet att återgå till bättre förhållanden. Plats finnes för 8 å 10 personer samtidigt. Hemmet står i förbindelse med olika institutioner, däribland polisstyrkorna vid stadens poliskår, och har missionerande verksamhet å S:t Görans sjukhus och sjukhuset Eira. Upptagningshemmet sorterar under och äges av Vita bandets norra och södra föreningar, vilka föreningsars styrelser gemensamt utse hemmets styrelse.

Stadens bidrag utgår med 2 kr. per underhållsdag, dock högst 4,500 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, vari få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinna och husmoder.

Anstalter för barn- och ungdomsvård m. m.

Svenska fattigvårds- och barna- vårdsförbundets barnavårdsbyråer.

Stadens bidrag år 1933: till huvudbyrån i Stockholm 11,200 kr. (jfr nedan); till byrån i Brännkyrka 1,200 kr.

Byråerna hava till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmäna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte hava byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917 (jfr barnavårdsnämnden, sid. 242). I ett flertal fall hava byråerna även åtagit sig att utöva å barnavårdsnämnd ankommande tillsyn över barn. Huvudbyrån har dessutom Stockholms stads barnavårdsnämnds uppdrag att i dess ställe på framställning av barnavårdsnämnder eller barnavårdsmän å andra orter söka fastställa faderskap, upprätta avtal, efterhålla försumliga föräldrar samt undersöka i Stockholm föreslagna fosterhem.

Fr. o. m. år 1926 omfattar byråns verksamhet även s. k. hemhjälp i fattiga hem.

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Understödda institutioner. Denna hjälpverksamhet innebär, att byrån be-
träffande sådana hem, där modern på grund av
sjukdom eller barnsbörd ej kan ombesörja hem-
mets skötsel, ställer för ändamålet lämplig ar-
betskraft till förfogande. Där så befinnes er-
forderligt, är hjälpen kostnadsfri, i annat fall
erlägges viss låg avgift. F. n. har byrån fyra
personer fast anställda för detta arbete.

Huvudbyråns expedition är belägen Triewalds-
gränd 3 och byråns i Brännkyrka i församlings-
huset, Liljeholmen.

Av stadens bidrag utgår 4,200 kr. av fattig-
vårdsnämndens anslag till enskilda inrättningar,
att disponeras för huvudbyråns verksamhet för den
ovannämnda hemhjälpen i fattiga hem. Bidraget
i övrigt utgår genom barnavårdsnämnden, med
3,500 kr. såsom understöd till huvudbyråns egen
barnavårdsverksamhet, med 3,500 kr. såsom er-
sättning för biträde åt barnavårdsnämnden vid
fullgörandet av vissa uppgifter enligt lagen om
barn utom äktenskap samt med 1,200 kr. till
barnavårdsbyrån i Brännkyrka, allt under villkor
att verksamheten skall vara underkastad den kon-
troll, som barnavårdsnämnden må äga att be-
stämma, samt att, sedan räkenskaperna för året
avslutats, berättelse över verksamheten och dess
ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Till barnavårdsbyrån i Brännkyrka utgår
även bidrag från Brännkyrka församling med
1,000 kr.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet
åtnjuter statsbidrag med 16,500 kr.

Barnavårdsbyråns i Stockholm småbarnshem.

*Stadens bidrag år 1933: till småbarns-
hemmet Svedjevägen 24, Smedslätten 6,500
kr.; till småbarnshemmet Vasalund 2,500
kr.*

Sedan stiftelsen Småbarnshem år 1926 över-
lämnat sina tillgångar till svenska fattigvårds-
och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stock-
holm (se ovan), övertog byrån jämväl förvalt-
ningen av ett av stiftelsen år 1911 inrättat, med
bidrag av staden uppehållet småbarnshem, Bränn-
kyrkagatan 114.

Detta hem, som i september 1930 förflytta-
des till en av barnavårdsbyråns för ändamålet
inköpt fastighet, Svedjevägen 24, Smedslätten,
mottager unga ogifta mödrar, som där under nio
månader efter barnsbörden få amma och sköta
sina barn. En del mödrar mottagas redan före
förlossningen. Plats finnes för 10—11 mödrar
med barn och därjämte för ett par extra barn.
Avgiften för extra barn är 50 kr. per månad.

När stiftelsen Småbarnshem överlämnade
sina tillgångar till barnavårdsbyråns i Stockholm
(se ovan), fogades här till en föreskrift, att ar-
kastningen, sedan viss del därav tillagts kapita-
let, skulle användas i främsta rummet till in-

rättande av ett barnhem. I enlighet härmed
har barnavårdsbyråns styrelse beslutat återupp-
taga en tidigare av stiftelsen Småbarnshem med
bidrag av Stockholms stad bedrivna verksamhet
i ett småbarnshem i Djursholm, vilket år 1919
nedlagts. I detta syfte öppnade barnavårdsbyrån
den 1 dec. 1926 ett nytt småbarnshem i för-
hyrd lokal, Charlottenbergsvägen 20, Vasalund,
Hagalund. Å hemmet finnes plats för tio mödrar
med barn samt därjämte för tre extra barn.
Avgiften för extra barn är 50 kr. per månad.
Fr. o. m. år 1927 utgår kommunalt bidrag jäm-
väl till detta barnhem.

Stadens bidrag till ifrågavarande tvenne små-
barnshem utgår under villkor, att verksamheten
underkastas den kontroll, som barnavårdsnäm-
nden äger att bestämma, samt att, sedan räk-
skaperna för året avslutats, berättelse över verk-
samheten och dess ekonomi överlämnas till barna-
vårdsnämnden.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo (Sundbyberg).

Stadens bidrag år 1933: 3,300 kr.

Hemmet har plats för 20 mödrar med barn
samt för 10 blivande mödrar. Mödrarna få
stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa
ammas, men kunna, om de så önska, lämna
detsamma förr. De intagna, som icke erlägga
någon avgift, utföra inom hemmet förekomman-
de göromål samt deltaga i förfärdigande av ar-
beten, avsedda till försäljning.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verk-
samheten skall vara underkastad den kontroll,
som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att,
sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse
över verksamheten och dess ekonomi överlämnas
till barnavårdsnämnden.

Hemmet åtnjuter även bidrag från staten och
från Stockholms läns landsting (3,000 kr.).

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn, Ingemars- gatan 9.

Stadens bidrag år 1933: 2,300 kr.

Hemmet har plats för 17 mödrar med
barn samt 6 blivande mödrar och arbetar efter
samma grunder som hemmet vid Skogsbo (se
ovan).

Stadens bidrag utgår under villkor, att verk-
samheten underkastas den kontroll, som barna-
vårdsnämnden äger att bestämma, samt att,
sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse
över verksamheten och dess ekonomi överläm-
nas till barnavårdsnämnden. Hemmet åtnjuter
även statsbidrag.

Föreningen Mjölkdroppen.

Stadens bidrag (till digivande fattiga mödrar) år 1933: 60,000 kr.¹⁾

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksammande av digivningens bibehållande såvitt möjligt. Föreningen har åtta olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910), en för Brännkyrka (fr. 1914), en för Enskede (fr. 1932) samt en för Bromma (fr. 1932). Föreningens ordförande är med. dr. C. Sebardt, Regeringsgatan 111.

Stadens bidrag, som utgår genom hälsovårdsnämnden, är avsett till understödjande av digivande mödrar i syfte att mer än hitills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn (»ampremier»). Understödet får beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregående undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapport över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla även understöd av församlingarna med varierande belopp (för år 1933 tillsammans 16,400 kr.) samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Föreningen Maria mjölkdropp.

*Stadens bidrag²⁾ år 1933: 475 kr.
(jfr nedan).*

Mjölkdroppen, grundad år 1904 och belägen S:t Paulsgatan 37 (filial: Högalids församlingshus), har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgår genom fattigvårdsnämnden till en med anstalten förenad »morders- och spädbarnspoliklinik». Dessutom åtnjuter föreningen för hela sin verksamhet an-

¹⁾ Ur detta anslag utgår även bidrag till föreningen Maria mjölkdropp (se nedan).

²⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

slag till »ampremier» från hälsovårdsnämnden (jfr ovan under föreningen Mjölkdroppen) även som bidrag från Maria fattigvårdsstyrelse samt från Maria och Högalids församlingar (från de båda sistnämnda tillsammans 1,400 kr. för år 1933).

Understödda institutioner

Frälsningsarméns barnhärberge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.

Stadens bidrag år 1933: 2,500 kr.

Barnhärbergets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 2—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 30 barn. Avgiften utgör 25 kr. per månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Barnhärberget åtnjuter även bidrag från Stockholms läns landsting (med högst 1,000 kr.).

Tomta barnhem.

Stadens bidrag år 1933: 2,700 kr.

Barnhemmet, som grundades år 1891, äges av stiftelsen Tomta barnhem. År 1915 uppfördes den nuvarande barnhemsbyggnaden i Djursholm, Vasavägen 41, med plats för 15 barn. Hemmet, som är ett upptagningshem för barn i åldern 2—14 år, mottager barn efter remiss av barnavårdsbyrån i Stockholm och i mån av utrymme även av barnavårdsbyrån i Solna. Djursholms barnavårdsnämnd disponerar jämlikt särskild överenskommelse 3 platser. För avgiften, 30 kr. per månad, ansvarar vederbörande barnavårdsbyrå.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Hemmet åtnjuter även bidrag av Djursholms stad.

Diakonissanstaltens barnhem.

Stadens bidrag år 1933: 1,000 kr.

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första diakonissanstalt, grundad 1836 i Kaiserswerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor till församlings-, sjuk- och fattigvård. Den ägnar sig ock åt vården om barn och ungdom.

Understödda in-stitutioner Vid Ersta har anstalten grundat sjukhus, sjukhem och ålderdomshem för gamla diakonissor. Anstalten har därjämte ett *barnhem*, Stjärnvik, beläget i Gryts socken i Södermanland (adr. Stjärnhov) med c:a 15 platser.

Diakonissanstalten har vidare dels i Sjötorp (adr. Huddinge) i Stockholms län ett skyddshem för vanartade och i sedligt avseende försummade flickor med 30 platser, dels i Wiebäck i Almesåkra socken i Jönköpings län ytterligare ett skyddshem för äldre flickor (15—18 år vid inträdet) med 18 platser samt fyra skyddshem för minderåriga kvinnliga förbrytare med tillsammans 56 platser.

Stadens bidrag utgår till det ovannämnda barnhemmet, under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stiftelsen »Elsa Borgs hem».

Stadens bidrag år 1933: 5,000 kr.

Stiftelsen, som ursprungligen bildades för upprätthållande av ett år 1876 inrättat s. k. bibelkvinnohem, med uppgift att utbilda unga kvinnor till tjänst i kristligt socialt syfte, vilket hem emellertid år 1927 nedlagts, har f. n. fyra *barnhem*. Barnhemmet »Corona» är beläget i Nacka socken (adr. Storängen), barnhemmet »Furulid» i Frustuna socken (adr. Gnesta), barnhemmet »Alphyddan» i Vårdinge socken (adr. Mölnbo) samt barnhemmet »Lillgården» i Grödinge socken (adr. Uttran). Barnen skola vid intagning vara 3—10 år och få stanna till 17 å 18 år. Vid hemmen mottagas inalles 50—60 barn för fostran och vård. Stiftelsen har därjämte ett vilo- och ålderdomshem (»Vännebo», Mölnbo), avsett för i stiftelsens tjänst verksamma kvinnor jämte s. k. »Elsa Borgs systrar». För förvaltning av hemmens angelägenheter finnes en särskild expedition i Stockholm (adress: S:t Eriks-gatan 106).

Stadens bidrag utgår till stiftelsens barnhem under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Frimurarbarnhuset.

Stadens bidrag år 1933: 90 kr.

Frimurarbarnhuset grundades år 1753 till minne av prinsessan Sophia Albertinas födelse. År 1756 inrymdes anstalten i eget hus vid Malm-torgsgatan, där den kvarblev till år 1867, då den förflyttades till den för ändamålet inköpta egendomen Kristineberg å borte Kungsholmen. Sedan denna egendom försålts till Stockholms

stad, inköptes för frimurarbarnhusets räkning egendomen Blackeberg i Spånga socken. Efter det att erforderliga byggnader därstädes blivit uppförda, överflyttades verksamheten till denna egendom hösten 1930.

Frimurarbarnhuset är avsett för medellösa gossar och flickor. Barnen intagas i åldern 6—10 år och få kvarstanna till omkring 17 års ålder. Antalet platser å barnhuset är 168. De intagna barnen erhålla i viss utsträckning skolorundervisning i stadens folkskola vid Ängby.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätsel förvaltning till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året. Anslaget utgår numera från barnavårdsnämnden.

Till frimurarbarnhuset utgår även statsbidrag (2,750 kr.).

Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

Stadens bidrag år 1933: 4,750 kr.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början var inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gålön i Österhaninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 60 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till över ett 20-tal uppgående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn därstädes åtnjuta de undervisning i en av inrättningen upprättad folkskola med fortsättningskola och sysselsätts för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För barnen erlägges f. n. till inrättningen en årsavgift av i medeltal 200 kr. Inrättningens angelägenheter handhavas av en översynelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

Av stadens bidrag utgör 750 kr. ersättning enligt avtal den 2 aug. 1851 om upplåtelse till dåvarande stadsnämnden av egendomen nr 5 i kv. Hästen. Anslaget i övrigt leder sitt ursprung från ett från stadens kassa under äldre tid ut-

gående bidrag till korrektionsinrättningen å Långholmen å ett belopp av 1,500 kr., huvudsakligen avsett för underhåll av där intagna barn, som icke egentligen tillhörde korrektionsinrättningen och rätteligen icke bort där intagas. Genom kungl. brev den 8 mars 1834 medgavs, att detta bidrag fick uppbåras av Prins Carl:s ofpostringsinrättning för fattiga barn. Fr. o. m. år 1883 utgår bidraget med nuvarande belopp.

Barnkrubbor, barnavärn och småbarnsskolor.

Stadens bidrag år 1933: 116,000 kr.

Barnkrubba har i Sverige blivit benämningen på anstalter, vilka under den del av dagen, då föräldrarna äro upptagna av arbete utom hemmet, mottaga barn under skolåldern, vanligen från 2 till 6 år, till vård och tillsyn samt ofta även, ehuru ej på skolmässigt sätt, meddela barnen en efter åldern avpassad undervisning.

I Sverige inrättades den första barnkrubban år 1854 i Kungsholms församling i Stockholm. Under kristiden undergick barnkrubbeverksamheten en hastig utveckling och ett antal nya barnkrubbor tillkommo. För närvarande finnes i huvudstaden ett trettiotal.

Förutom bidrag från enskilda personer, församlingar och fattigvårdsstyrelser, har under senare tid kraftigt pekuniärt understöd lämnats även från stat och kommun för täckande av de av verksamheten föranledda kostnaderna. Barnkrubbeverksamheten skall dock i fortsättningen liksom hitintills bibehålla karaktären av att vara en församlingarnas och de enskilda institutionernas angelägenhet.

I syfte att ernå samarbete mellan de lokala institutionerna samt likartade bestämmelser rörande förvaltning o. d. bildades år 1920 en sammanslutning, benämnd »Centralföreningen för barnkrubbor, barnavärn och småbarnsskolor i Stockholm» (sekreterare: syssloman G. F. Valdén, Götgatan 61).

Enligt för centralföreningen gällande stadgar består dess styrelse av fem å ordinarie församlingssammanträde för ett år i sänder valda ledamöter och dessutom av en representant för varje ansluten lokalförenings styrelse samt, så länge stadsfullmäktige bevilja barnavårdsnämnden anslag till understödjande av föreningens verksamhet, en representant för barnavårdsnämnden.

Fördelningen av stadsfullmäktiges anslag till barnkrubbeverksamheten sker av barnavårdsnämnden efter förslag av centralföreningen. Innevarande år har för första halvåret följande fördelning skett:

Birkagårdens barnkrubba,
Karlbergsvägen 86 B (jfr sid. 400) kr. 3,000:—
Bromma västra barnkrubba,
Lilla Kratsboda 21, Sundbyberg > 1,500:—

Bromma östra barnkrubba,
Slottsvägen, Ulvsunda kr. 1,250:—
Brännkyrka barnkrubbor,
Tellusborg och Gröndal . . . > 4,000:—
Centralstyrelsens sommarbarnkrubbor, adress: Sabbatsbergs älderdomshem, Torsgatan 32 > 2,000:—
Engelbrekts barnkrubba, Valhallavägen 9 (jfr sid. 376) . . > 2,000:—
Hjorthagens barnkrubba,
Värtan > 1,000:—
Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsförening (för lekstugor m. m.) > 6,000:—
Högalids barnkrubba, Ansgariegatan 5 > 2,250:—
Johannes nya barnkrubba,
Frejgatan 39 > 1,250:—
Katarina norra barnavärn,
Kapellgränd 9 > 2,000:—
Katarina norra barnkrubba,
Kapellgränd 9 > 2,500:—
Katarina västra barnavärn,
Blekingegatan 22 > 2,000:—
Katarina västra barnkrubba,
Blekingegatan 22 > 2,500:—
Kungsholms östra barnkrubba,
Parhammätargatan 9 . . . > 1,250:—
Maria barnkrubba, Ragvaldsgatan 10 > 2,000:—
Maria husmodersskolas barnavärn, Långholmsgatan 24 (jfr sid. 375) > 2,250:—
Maria husmodersskolas barnkrubba, Långholmsgatan 24 (jfr sid. 375) > 3,500:—
Matteus barnkrubba, Karlbergsvägen 80 > 750:—
Nachmansonska stiftelsens barnkrubba, Götgatan 55 . . > 750:—
Sofia barnavärn, Åsögatan 201 > 1,500:—
Sofia barnkrubba, Skånegatan 116 > 1,000:—
Sofia småbarnsskola, Fjällgatan 31 > 2,250:—
Storkyrkoförsamlingens barnkrubba, Skomakargatan 30 . . > 1,000:—
Årstalundens barnkrubba,
Årstalunden 12 > 1,000:—
Administrationskostnader 500:—

Summa kr. 51,000:—

Återstående belopp, 65,000 kr., har ännu ej fördelats.

Förutom genom nu nämnda anslag av staden understödes barnkrubbeverksamheten genom anslag dels från församlingarna, dels ock från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser.

Bidragen från fattigvårdsstyrelserna äro avsedda för barnens bespising och utgå med belopp motsvarande kostnaden för genom fattigvårdsstyrelse utdelade matportioner.

Understödda
in-
stitu-
tioner

**Understödda in-
stitutioner** Från huvudstadens församlingar utgående bidrag till barnkrubbor, barnvårn och småbarnsskolor uppgå för år 1933 till ett sammanlagt belopp av 120,250 kr.

Birkagårdens kindergarten samt lek- och arbetsstuga.

Stadens bidrag år 1933: 9,000 kr. (jfr även sid. 372, 399).

I *Birkagårdens kindergarten*, fördelad på tre avdelningar, Karlbergsvägen 76 och 86 B, mottagas under förmiddagarna barn under skolåldern, f. n. till ett antal av omkring 100. Barnen sysselsätts med handarbeten, slöjd, ordnade lekar, rytmisk gymnastik och sångövningar, vistelse i fria luften och fri lek under uppsikt. De erhålla mjölk till medhavda smörgåsar. En särskild klass finnes för psykopatiska, nervklena eller eljest särskilt svårfostrade barn. I *lek- och arbetsstugan* (eller »skolbarnsringarna») mottagas barnen en eller två gånger i veckan och undervisas i slöjd, sömnad och sång. För dessa barn anordnas även s. k. biblioteksaftnar med teckning, sång, lek, utlåning av böcker m. m. I förbindelse med lek- och arbetsstugan är anordnat ett s. k. *eftermiddagshem*, där barn mottagas 2½ timmar varje dag, och där de erhålla en måltid samt sysselsätts med läsläsning, slöjd och olika slag av handarbeten. I lek- och arbetsstugan mottagas f. n. 182 gossar och flickor samt i eftermiddagshemmet 31 gossar och 22 flickor. För att bereda barnen i kindergarten och eftermiddagshemmet landsvistelse under sommaren hava även inrättats fem sommarkolonier. — Vid Birkagården har inrättats en *barnkrubba*, som kan mottaga högst 35 barn i åldern 1—7 år. Vidare har Birkagården år 1932 öppnat ett *ungdomshem* (Bastugatan 20) för arbetslösa och hemlösa ynglingar i åldern 16—21 år. Till hemmet, som har 27 platser, lämnas bidrag från fattigvårdsnämnden.

Stadens bidrag utgår efter prövning av barnavårdsnämnden under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger bestämma, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till nämnden.

Till Birkagårdens sommarkolonier utgår även bidrag från Matteus församling med 1,000 kr.

Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1933: 80,000 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden i Adolf Fredriks församling. För närvarande finnas tillsammans 23 sådana stugor. I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i åldern 7—14 år (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid

samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka till större delen försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgjorde vid 1933 års ingång ca 2,200. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i dess helhet bildad centralkommitté (exp.: Holländargatan 16). Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av centralkommitténs räkenskaper.

De under centralkommittén lydande arbetsstugorna äro följande:

Adolf Fredriks arbetsstuga, Holländargatan 16, *Bromma västra arbetsstuga*, kommunalhuset, Bällsta, Sundbyberg, *Bromma östra arbetsstuga*, Slottsvägen, Ulvsunda, filial: arbetsstugan i *Sandvik*, Tangen, *Engelbrekts arbetsstuga*, Valhallavägen 76, *Enskede arbetsstuga*, Källvägen, Enskede, *Gröndals arbetsstuga*, Pilvägen 4, Gröndal, *Gustav Vasa arbetsstuga*, Västmannagatan 63, *Jakobs arbetsstuga*, Lästmakargatan 30, *Johannes norra arbetsstuga*, Frejgatan 41 & 43, *Katarina arbetsstuga*, Katarinagården, *Klara arbetsstuga*, Klara Västra Kyrkogata 20, *S:t Görans arbetsstuga*, Arbetargatan 21, *Kungsholms arbetsstuga*, Parmmätargatan 9, *Liljeholmens arbetsstuga*, Manhemsgatan 6, *Aspudden, Maria och Högalids arbetsstuga*, Krukmakargatan 22, *Matteus arbetsstuga*, Västmannagatan 92, *Sofia arbetsstuga*, Skånegatan 116, *Storkyrkoförsamlingens arbetsstuga*, Skomakargatan 30, *Värtans arbetsstuga*, Hjorthagsgården, Värtan, *Örby arbetsstuga*, Engelbrektsvägen 153, *Östermalms arbetsstuga*, Tyskbagargatan 11.

Förutom ovannämnda arbetsstugor finnes ytterligare en, vilken åtnjuter kommunalt bidrag men i övrigt intager en viss särställning, nämligen *Sunnerdahlska stiftelsens arbetsstuga*, Klippgatan 24.

Stadens bidrag fördelas av barnavårdsnämnden bland ovannämnda arbetsstugor. Bidraget utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till nämnden överlämnas.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd från Stockholms församlingar (för år 1933 med ett sammanlagt belopp av 84,650 kr.) och från enskilda.

Sommarkolonier för barn m. m.

Stadens bidrag år 1933: 95,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.

Stadens ifrågavarande bidrag utgår dels till understödjande av åtgärder för beredande av sommarvistelse å landet åt mindre bemedlade, i Stockholm hemmahörande barn i och även under skolåldern, dels ock, i viss begränsad ut-

sträckning, till bestridande av kostnader för åtgärder till beredande av landsvistelse (i förening med skolundervisning) jämväl under pågående läsår åt sådana fysiskt kläna barn (hörselsvaga m. fl.), som befinnas vara i behov därav.

Bidraget till beredande av sommarvistelse fördelas efter folkskolektionsbestämmande företrädesvis mellan de till centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier anslutna koloniföreningarna och sommarkolonier, anordnade av i Stockholm och dess omgivelningar verkande nykterhetsföreningar.

Den nämnda centralstyrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier. Den består av representanter för de fjorton olika lokalföreningarnas och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens styrelser. Å Stockholms skollovskolonier mottagas årligen c:a 5,000 barn.

Stadens bidrag utgår under villkor, att koloni-verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskolektionsbestämmande, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till direktionsöverlämnas.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp (för år 1933 sammanlagt 274,050 kr.), anslag från föreningen »Barnens dag», även som räntemedel (uppgående till över 50,000 kr. årligen) av vissa donationsfonder till förmån för kolonierna m. m.

Bromma ungdomsråd.

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr.

Bromma ungdomsråd, som bildades år 1927, har till ändamål att, i samverkan med och under stödjande av inom församlingen befintliga institutioner och sammanslutningar med ideella och kulturella syften, på politiskt och religiöst neutral grund arbeta för ungdomens höjande samt skapande av sund livsglädje. Rådet består av representanter för församlingens kyrkoråd, skolråd, fattigvårdsstyrelse och skolor samt sammanslutningar, som gilla rådets syften (f. n. 86 till antalet). Sin uppgift vill rådet fylla genom att bringa de unga »hjälp till självhjälp» och söker genom tillhandahållande av för olika ändamål lämpliga lokaler och vidtagande av andra anordningar skapa förutsättningar för en de ungas egen verksamhet, inriktad på olika slag av högre intressen. Rådet lämnar sålunda bl. a. bidrag till kostnader för hyra m. m. till anslutna föreningar, till propaganda- och underhållningsaftnar, till hjälp åt arbetslös ungdom för deltagande i studiekurser m. m. Ungdomsrådets ordförande är överlärare L. Wallerius, Bergviksvägen 38, Smedslätten, Appelviken.

För stadens bidrag, som utgår av barnavårdsnämndens anslag till främjande av åtgärder för ungdoms välfärd, gäller som villkor,

att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Ungdomsrådet åtnjuter jämväl bidrag från Bromma församling med 1,300 kr.

Brännkyrka och Enskede förenade ungdomsråd.

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr.

Brännkyrka och Enskede förenade ungdomsråd, som bildades år 1927, har till ändamål att inom Brännkyrka och Enskede församlingar på politiskt och religiöst neutral grund främja de ungas utveckling till arbetsdugliga, vakna och goda medborgare. Detta ändamål söker rådet förverkliga medelst förebyggande ungdomsvård och hjälp till självhjälp m. m. Rådet arbetar efter i huvudsak samma riktlinjer, som Bromma ungdomsråd (se ovan). I likhet med detta består Brännkyrka ungdomsråd av representanter för Brännkyrka och Enskede församlingars kyrkoråd, skolråd, fattigvårdsstyrelse och skolor samt sammanslutningar, som gilla rådets syften (f. n. 62). Ungdomsrådets verksamhet är fördelad på tre sektioner, förlagda till Liljeholmen, Älvsjö och Enskede. Rådets ordförande är folkskollärare V. Helle, Riskvägen 11, Enskede.

För stadens bidrag, som utgår av barnavårdsnämndens anslag till främjande av åtgärder för ungdoms välfärd, gäller som villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Ungdomsrådet åtnjuter jämväl bidrag från Brännkyrka och Enskede församlingar med sammanlagt 1,200 kr.

Anstalter för gymnastik och idrott m. m.

Stockholms gymnastikförbund.

Stadens bidrag år 1933: högst 1,500 kr.

Stockholms gymnastikförbund, som bildades år 1919, är en sammanslutning av i Stockholm verkande föreningar för bedrivande av frivillig gymnastik. De anslutna föreningarna äro f. n. 120 till antalet med c:a 19,900 aktiva medlemmar. Förbundet söker främja den frivilliga gymnastiken genom att bl. a. anordna föredrag och instruktionskurser, organisera nya gymnastikföreningar, förmedla samverkan mellan de olika föreningarna, anskaffa ledare och lokaler, tillhandahålla arbetsplaner, gymnastiklitteratur och övningsprogram m. m. Vidare har förbundet

Understödda institutioner tagit initiativ till anordnande av friluftsgymnastik för allmänheten i vissa av stadens parker under sommarmånaderna i syfte att bereda parkbesökande en vederkvickande och allsidig motion utan någon som helst kostnad. Stadens bidrag utgår genom idrottsstyrelsen till anordnandet av friluftsgymnastik i parkerna.

Stockholms allmänna gymnastikavdelningar.

Stadens bidrag år 1933: 24,000 kr.

Denna organisation, bildad år 1911 och utvuxen ur »Kulturella ungdomsrörelsen» i Stockholm, strävar att göra den Lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna. Kurser anordnas även för barn, som nyss slutat folkskolan. Avdelningarnas expedition, Kungsgatan 65, 3 tr., är öppen alla vardagar kl. 14—17. Antalet gymnastikavdelningar uppgick höstterminen 1932 till 35 med tillsammans 3,803 deltagande gymnaster.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till avlönande av expeditionsföreståndare och med 21,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under en var av vår- och höstterminerna 1933 anordnar minst 54 gymnastikkurser med avdelningar för män, kvinnor, gossar och flickor samt att verksamheten bedrivs med minst 132 veckotimmar, ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till idrottsstyrelsen avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

Kristliga föreningen av unge män (centralföreningen).

Stadens bidrag år 1933: 1,500 kr.

Föreningen grundades år 1884 och har till uppgift att verka för unge mäns väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt avseende. I sina lokaler, Birger Jarlsgatan 35, anordnar föreningen gymnastik- och idrottsövningar, föredrag, diskussioner, studiecirklar, musikaftnar, samkväm och gudstjänster samt har därstädes tidsningsrum, bibliotek (med omkring 4,000 band), sjukkasse m. m. I förhyrda lägenheter Surbrunnsgatan 35, Markvardsgatan 10 och Döbelnsgatan 69 har föreningen anordnat »pojkhem», med plats för 45 ynglingar i åldern 14—19 år.

Stadens bidrag utgår till föreningen för upprätthållande av dess gymnastikverksamhet.

Svenska livräddningssällskapet.

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr.

Svenska livräddningssällskapet, stiftat 1898, har till ändamål att sprida kunskap i sätten att rädda drunknade och till livet återkalla skenbart drunknade samt att främja simkunskheten i

allmänhet inom landet. Sällskapet, som i första hand inriktat sin verksamhet på befrämjande av nämnda syften bland Sveriges skolor och i detta avseende utövar en omfattande propaganda-verksamhet, har under åren 1908—1921 med bidrag av folkskoleledningen anordnat kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens folkskolor. Sällskapet har därjämte under en följd av år ombesörjt simundervisning vintertid i resp. folkskolors simhallar.

Fr. o. m. år 1922 har emellertid vid Stockholms folkskolor obligatorisk undervisning i sinning upptagits som ämne i den ordinarie undervisningsplanen (för femte årsklassen). Svenska livräddningssällskapet, som på detta sätt befriats från en del av sin arbetsuppgift, har härigenom fått möjlighet att utvidga ramen för sin hittillsvarande verksamhet i Stockholm och kunnat inrikta undervisningsarbetet jämväl på huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda anstalter samt flickskolor. Svenska livräddningssällskapets adress är: kapten Hugo Möller, Kammarkargatan 54.

Stadens bidrag utgår genom idrottsstyrelsen för anordnande av dels kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda läroanstalter samt flickskolor under sommarmånaderna enligt samma undervisningsplan, som tillämpas för folkskolornas ungdom, dels ock kostnadsfri simundervisning under vår- och höstterminerna 1933 för nämnda lärjungekategorier i för ändamålet lämpliga euskilda badinrättningar i Stockholm, under villkor att arvode till lärare för ifrågavarande undervisning icke får sättas högre, än vad som gäller för motsvarande undervisning vid folkskolorna.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.

(Jfr sid. 264.)

Stadens bidrag år 1933: högst 20,000 kr.

Beträffande administrationen av Östermalms idrottsplats m. m. se under idrottsstyrelsen (sid. 264).

Stadens bidrag utgår med det belopp, som idrottsplatsens styrelse visat sig hava utgivit för arrende, vård och skötsel av densamma, dock högst med 20,000 kr. Som villkor för bidraget gäller, att skolornaden från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under två vardagar i veckan hela dagen, d. v. s. även efter kl. 17, ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 och 15, dels ock under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 17, samt att, om så skulle erfordras, styrelsen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrotts-

platsens begagnande även av andra än skolungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 17, varjämte styrelsen är skyldig att under vintern 1932/1933 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

Enligt av kungl. maj:t i samband med beviljande av anslag av lotterimedel till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor skola elever från högstskolor i Stockholm och andra därmed jämställda i Stockholm befintliga statliga läroanstalter beredas tillfälle att å lämpliga tider utan avgift begagna idrottsplatsen.

Hammarby idrottsförening.

(Jfr sid. 265.)

*Stadens bidrag år 1933: högst 5,000 kr.
(se även nedan sid. 406).*

Stadens bidrag utgår med det belopp, dock högst 5,000 kr., som föreningen visat sig hava utgivit för skötsel, underhåll och vård av den av föreningen anlagda, å stadens mark belägna Hammarby idrottsplats, Södermannagatan 61 (jfr sid. 406). För bidraget gälla följande villkor:

a) skolgård om från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Brännkyrka, Enskede och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 15 samt av veckans övriga vardagar å fyra till kl. 17 och å en till kl. 19, och skall vid höstterminens början föreningen meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 19;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skolgårdens skall vid begagnande av idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintlig byggnad för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) föreningen skall tillhandahålla lämpligt förvaringsrum för folkskolornas idrotts- och lekmateriell;

f) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinna, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttagas.

Djurgårdens idrottsförening.

Stadens bidrag år 1933: 2,000 kr.

Djurgårdens idrottsförening har å av staden upplåten mark å Tranebergs egendom i Bromma anlagt en idrottsplats, Tranebergs idrottsplats (jfr sid. 265). Jämlikt beslut av stadsfullmäktige den 26 maj 1930 utgår till föreningen i egenskap av arrendator av nämnda idrottsplats ett årligt bidrag, vilket för år 1933 uppgår till 2,000 kr. Detta bidrag utgår under villkor att skolgård och idrottsmän i Bromma beredas tillträde till idrottsplatsen i den utsträckning, idrottsstyrelsen bestämmer.

Föreningen för skidlöpningens främjande i Sverige.

(Jfr sid. 266.)

Stadens bidrag år 1933: högst 10,000 kr.

Föreningen, som bildades år 1892, har anlagt dels vid Fiskartorpet å Norra Djurgården en större och tre mindre skidbackar, dels å Södra Djurgården en mindre skidbacke, av vilka de fyra sistnämnda äro särskilt avsedda för ungdom. Föreningen ombesörjer även skötsel av två av idrottsstyrelsen anlagda skidbackar i Enskede. Inom föreningen har bildats en »Stockholmskommitté» med uppgift bl. a. att anordna skidutflykter i stockholmstrakten samt att ställa instruktörer i skidteknik till förfogande, allt utan kostnad för deltagarna.

Med anslag av lotterimedel har föreningen vid Fiskartorpet uppfört en större sportstuga i »Höganloftstil», vilken under vintern hålles uppvärmd och avgiftsfritt står till förfogande för den idrottsutövande allmänheten under hela året. I skidtornet är svenska skidmuseet inrymt, vilket visas kostnadsfritt sön- och helgdagar kl. 13—15 samt övriga dagar efter tillsägelse hos den i sportstugan boende föreståndaren. Åt mindre bemedlade barn utlånar föreningen skidmateriell gratis. Skolgård, som vår och höst under lärares ledning förlägger sina idrottsövningar till fiskartorpssterrängen, äger utan kostnad disponera idrottsmateriell av olika slag, som förvaras i sportstugan.

Stadens bidrag utgår för år 1933 dels med det belopp, föreningen visar sig hava utgivit för skötsel och underhåll av de för skolgårdens avsedda skidbackarna vid Fiskartorpet och i Enskede, dock högst 6,000 kr., dels med 3,000 kr. som bidrag till föreningens utgifter för anställande av särskild personal, som bl. a. skall ägna sig åt ungdomens handledning, ävensom för uppvärmning och belysning av sportstugan vid Fiskartorpet m. m. samt med 1,000 kr. för anordnandet av skidutflykter i stadens omgivelningar och för demonstrationer för skidutbildning i stadens parker.

**Understödda
in-
stitu-
tioner**

Understödda institutioner

Skridskobanor.

Stadens bidrag år 1933: 16,000 kr. (jfr nedan).

Anslaget fördelas av idrottsstyrelsen i förhållande till det antal frikort, som av vederbörande banägare utlämnas till skolbarn i huvudstaden (jfr Bih. 1911: nr 102, sid. 37). För vintersäsongen 1932/1933 hava bidrag utbetalats till:

Hammarby idrottsförening, för bana å Hammarby idrottsplats.

Stockholms fotbollförbund, för bana å sjön Trekanten.

— för bana vid Stallmästaregården.

Örby idrottssällskap, Älvsjö, för bana å Örby lekplan.

Älvsjö allmänna idrottsklubb, för bana å Långbrodals lekplan.

Tranebergs idrottsförening, för bana å Alviks folkskolas lekplan.

Bromma idrottsförening, för bana å Kyrksjön i Bromma.

Åkeshovs idrottsförening för bana å sjön Judarn i Bromma.

Å idrottsstyrelsens stat för år 1933 finnes härjämte uppfört ett anslag å 85,000 kr. till underhåll och drift av under styrelsens förvaltning stående skridskobanor (jfr sid. 266).

Övriga institutioner.

Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa.

(Jfr sid. 470.)

Stadens bidrag år 1933: 83,460 kr.

Rörligt tillägg för år 1933 till pensionärer och understödstagare i kassan: 90,000 kr.

Av det förstnämnda bidraget utgöras 1,500 kr. av sedan äldre tid till efterlevande utgående understöd, 800 kr. anslag till avlösning av kassans inkomst av lönebesparingar och återstoden, 81,160 kr., ersättning för efterskänkta överårighetsavgifter enligt mellan staden och kassan träffade avtal.

Till kassans pensionärer och understödstagare utgår vidare av stadens medel rörligt tillägg i enlighet med av stadsfullmäktige den 18 maj 1931 fastställda grunder.

Svenska stadsförbundet.

(Jfr sid. 465.)

Stadens bidrag år 1933: 31,000 kr.

Stadens bidrag utgöres av den årsavgift, som Stockholms stad i egenskap av medlem av för-

bundet har att erlägga. Årsavgiften utgår för år 1933 med 6 kr. för varje jämnt hundratal av medlems invånarantal.

Haga slottskassa.

Stadens bidrag år 1933: 10,000 kr.

Med hänsyn till Hagaparkens karaktär av folkpark och friluftsplats för huvudstadens befolkning beslöto stadsfullmäktige den 19 juni 1916, på framställning av riksmarskalksämberet, att fr. o. m. nämnda år, så länge Hagaparken i samma omfattning som då fritt upplätes till allmänhetens begagnande, såsom bidrag till renhållning, tillsyn samt underhåll och vård av parken med tillhörande vägar årligen utbetala ett belopp av 3,000 kr. Den 31 maj 1926 beslöto stadsfullmäktige att — på i övrigt oförändrade villkor — medgiva en förhöjning av stadens bidrag till 10,000 kr. per år.

Vissa andra institutioner, vilka på grund av särskilda författningar erhålla bidrag eller ersättning av Stockholms stad för år 1933.

<i>Försäkringsrådet och riks-försäkringsanstalten</i> (bidrag till vissa omkostnader jämlikt § 16 i lagen om olycksfall i arbete)	kr. 13,000:—
<i>Garnisonsregementena</i> (inkvarteringsersättningar jämlikt kungl. inkvarteringsordningen för Stockholms stad den 28 februari 1856)	101,000:—
<i>Finska församlingen</i> (ersättning för avträdande av Riddarholmens forna prästhus jämlikt kungl. brev den 30 juli 1813 och 12 dec. 1878)	1,000:—
<i>Borgerskapets bemedlingskommission</i> (hyra för lokal i börshuset; jfr kungl. brev den 14 juli 1865)	2,500:—
<i>Nacka borgerliga kommun</i> (inkorporeringsersättning jämlikt kungl. brev den 22 mars 1929)	7,300:—
<i>Nacka församling</i> (d:o)	8,700:—
<i>Svartlösa härads väghållningsdistrikt</i> (d:o)	8,000:—
<i>Stockholms läns landsting</i> (d:o)	8,550:—

Anslag av nöjesskattemedel till kulturella, humanitära eller sociala ändamål.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 dec. 1928 att av framdeles inflytande nöjesskattemedel årligen skulle anvisas 15 procent för främjande av kulturella, humanitära eller sociala ändamål av engångskaraktär, i enlighet med vad fullmäktige särskilt bestämma. Samtidigt uppdrogs åt stadskollegiet att framlägga förslag till dylik disposition av nämnda andel av nöjesskattemedlen.

I avseende å dispositionen av den för ovan angivna ändamål avsedda andelen av nöjesskattemedlen hava av stadsfullmäktige hittills följande beslut fattats:

av 1929 års nöjesskattemedel:

anslag till inköp av professor Milles' skulptur »Sjöguden»: 30,000 kr.¹⁾ (stadsfullmäktiges beslut den 17 mars 1930);

bidrag till tillbyggnad till *stiftelsen Høst-sols ålderdomshem*: 20,000 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 26 jan. 1931);

bidrag till *Stockholms kvinnliga arbeterskors semesterhemsförening u. p. a.* (för sommarhem vid Skuru): 25,000 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 30 mars 1931);

bidrag till *Stockholms registrerade sjuk-kassors centralförsamlings konvalescent-hem vid Tobo*: 30,000 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 22 febr. 1932);

bidrag till *föreningen Stigberget* 1,000 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 21 mars 1932 och 20 febr. 1933);

bidrag till *Stockholmskommittén mot illegal rusdryckshantering* 2,500 kr., till *stadsmuseumskommittén* för inköp av museiföremål m. m. 25,000 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 21 nov. 1932);

till *lärlings- och yrkesskolestyrelsens* förfogande för anordnande av matlagnings- och sömnadskurser 13,700 kr. samt bidrag till *föreningen Hjälp åt arbetslösa kvinnor* för anordnande av liknande kurser 3,000 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 23 jan. 1933);

återstående belopp (164,850: 69 kr.) ännu ej disponerat;

av 1930 och 1931 års nöjesskattemedel: till uppförande av *Forsgrénka medborgarhuset* (jfr sid. 93): hela disponibla beloppet, 666,237 kr. (stadsfullmäktiges beslut den 20 juni 1929).

Det disponibla beloppet för 1932 års nöjesskattemedel, 294,376 kr., har ännu icke (april 1933) tagits i anspråk.

¹⁾ Anslaget ej i sin helhet taget i anspråk.

Ersättningar år 1933 till fastighets-Under-nämnden för viss på billiga villkorstodda upplåten tomtmark till främmande institutioner och ändamål.¹⁾ institu-tioner

Stadsfullmäktige beslöt den 22 dec. 1925 att den å fastighetsnämndens stat uppförda titeln »Fastigheter inköpta för stadsplanens genomförande» (gaturegleringsaffären), vilken titel redan tidigare tillgodoräknats ersättning för till stadens egna verk och inrättningar upplåten tomtmark, jämväl skulle gottgöras ersättning för sådan mark, som kostnadsfritt eller på billiga villkor upplåtits till främmande institutioner och ändamål, samt att motsvarande anslag skulle uppföras å de myndigheters stater, som ansågos rätteligen böra belastas med utgifter härför.

I enlighet härmed har gaturegleringsaffären fr. o. m. år 1926 gottskrivits årlig ersättning i form av hyresersättning för till främmande institutioner med nyttjanderätt eller tomt-rätt upplåten tomtmark.

Under åren 1926—1928 gottskrevs gaturegleringsaffären dessutom vissa ersättningar för räntor å köpeskillingar för sådana tomter, som försålts antingen på billiga räntevillkor eller ock mot räntefri revers å köpeskillingen. Dylika ersättningar för räntor å köpeskillingar för försålta tomter gottskrivs emellertid fr. o. m. år 1929 i stället drätsel-nämnden (jfr noterna nedan).

Då ifrågavarande ersättningar till gaturegleringsaffären bestridas av stadens myndigheter och följaktligen äro att anse såsom stadens bidrag till resp. institutioner, har det ansetts lämpligt att i kommunalkalendern intaga en förteckning på de i utgiftsstaten upptagna institutioner, som kommit i åtnjutande av förmånen av billig eller kostnadsfri tomtupplåtelse, ävensom det belopp, vartill denna förmån i staten uppskattats såsom årligt anslag. (Jfr även, beträffande vissa tomters belägenhet, areal, upplåtelseår m. m., Bih. nr 54 och 60 för år 1925.)

Fastighetsnämnden.²⁾ ³⁾

Ab. Billiga bostäder (billiga bostäder) kr. 5,800: —

¹⁾ Förteckningen är upprättad i enlighet med uppgifter i 1933 års stat och avser av staden t. o. m. år 1932 beslutade upplåtelser. Det bör emellertid observeras, att dessa uppgifter icke avse alla upplåtelser på billiga villkor av staden tillhörig mark utan endast sådana, som ansetts beröra gaturegleringsaffären.

²⁾ I denna sammanställning anger rubriken den statstitel, som påförts anslaget, och därunder angivas de institutioner och ändamål, till vilka markupplåtelsen skett.

³⁾ Å fastighetsnämndens stat för år 1933 finnes därjämte uppfört ett anslag å 2,900 kr.,

Understödda in- stitutioner	Byggnadsab. S:t Erik (billiga bostäder)	kr. 5,900: —
	Föreningen för tillfälliga bostäder (billiga bostäder)	> 9,400: —
	Sunnerdahlska stiftelsen (billiga bostäder)	> 6,262: —
	Danelii donationsfond (billiga bostäder)	> 13,375: —
	Bruzellii donationsfond (billiga bostäder)	> 21,800: —
	Summa kr. 62,537: —	

Hälsövardsnämnden.¹⁾

Barnsjukhuset Samariten (barnsjukhus)	kr. 13,600: —
Prof. E. Welanders asyl för hereditärsfyllitiska barn (Lilla hemmet) (barnasyl)	> 3,200: —
Stockholms sjukhem (sjukhem)	> 6,700: —
Hemmet för lupussjuka	> 6,000: —
Summa kr. 29,500: —	

Fattigvardsnämnden.²⁾

Föreningen Barnavårn (hem för mödrar med späda barn) . . .	kr. 300: —
Frälsningsarmén (skyddshem, arbetsanstalt)	> 3,100: —
Föreningen Högalids hemgård (församlingshem)	> 3,000: —
Föreningen Engelbrekts hemmet (församlingshem)	> 6,500: —

avseende ersättning till drätselnämnden för på billiga räntevillkor försäld tomtmark till vissa institutioner (ab. Stockholms arbetarehem 2,150 kr., bostadsab. Vanadislund 400 kr. och stiftelsen för gamla tjänarinnor 350 kr.), dels ett anslag å 275,000 kr., avseende ersättning till drätselnämnden för räntefrihet å köpeskillingsreverser i samband med vissa tomtförsäljningar (s. k. billiga tomtförsäljningar jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1929) till enskilda byggnadsföretagare och sociala bostadsföretag.

¹⁾ Å hälsövardsnämndens stat för år 1933 finnes därjämte uppfört ett anslag å 3,600 kr., avseende ersättning till drätselnämnden för viss mot räntefri revers å köpeskillingen för såld tomtmark (till kungl. sällskapet Pro Patria; jfr sid. 383).

²⁾ Å fattigvardsnämndens stat för år 1933 finnes därjämte uppfört anslag å sammanlagt 51,640 kr., avseende ersättningar till drätselnämnden för viss mot räntefria reverser å köpeskillningarna för såld tomtmark (till föreningen Blomsterfonden och vissa församlingshem för gamla; jfr sid. 392, 393).

Föreningen S:t Göransgården (församlingshem)	kr. 4,125: —
Stiftelsen S:t Nikolaihemmet (församlingshem)	> 4,950: —
Summa kr. 21,975: —	

Lärings- och yrkesskolestyrelsen.

Föreningen Engelbrekts barnkrubba och husmodersskola . . .	kr. 4,000: —
--	--------------

Barnavårdsnämnden.

Föreningen S. de C. (barnsjukhem)	kr. 2,500: —
Föreningen Barnavård (spädbarnshem)	> 4,500: —
Stockholms praktiska hushållsskola, Adelsö (hushållsskola) . . .	> 400: —
Kungsholms barnkrubba	> 1,300: —
Engelbrekts församlings kyrko- och skolråd (församlingsbyggnad i Hjorthagen, inrymande barnkrubbor, arbetsstuga m. m.) . .	> 1,450: —
Sofia församlings kyrkoråd (barnkrubba)	> 1,400: —
Summa kr. 11,550: —	

Idrottsstyrelsen.

Hammarby idrottsförening (idrottsplats)	kr. 5,100: —
---	--------------

Övriga anslag till utomstående institutioner och ändamål.

Hedvig Eleonora församling (kyrkobyggnader [Engelbrektskyrkan 21,000 kr. och Hjorthagskyrkan 1,600 kr.]	kr. 22,600: —
Sällskapet för främjande av kyrklig själavård (kyrkobyggnad [Allhelgonakyrkan 1,100 kr.] och samlingslokal å Kristinebergsområdet 1,500 kr.) . . .	> 2,600: —
Maria församling (kyrkobyggnad [Högalidskyrkan]	> 9,800: —
Adolf Fredriks församling (kapellbyggnad [Mattenskyrkan]	> 3,000: —
Kungsholms församling (kapellbyggnad [S:t Görans kyrka]	> 5,100: —
Jakobs och Johannes församlingar (kapellbyggnad [Stefanskyrkan]	> 1,500: —
Bromma församling (kyrkobyggnad)	> 1,750: —
Mälärhöjdens kyrkostiftelse (kapellbyggnad)	> 500: —
Allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd (avlivningsanstalt för smärre husdjur) . . .	> 50: —

Forsgrénka medborgarhuset	kr. 31,500: —
Stockholms högskola (högskola samt biokemiskt och socialvetenskapligt institut)	» 21,400: —
Stockholms högskolas studentförening (kärbyggnad)	» 8,900: —
Stockholms handelshögskola (handels högskola)	» 28,700: —
Stockholms borgarskola (skolbyggnad)	» 18,000: —
Grosshandelssocieteten (Stockholms handelsgymnasium [Schartaus handelsinstitut])	» 3,000: —
Stiftelsen Stockholms konsert-hus (konserthus)	» 100,000: —
Summa kr. 258,400: —	
Inalles kr. 393,062: —	

Ersättningar år 1933 för underhåll och vård m. m., utgående till diverse anstalter.¹⁾

Hälso- och sjukvård.

Serafimerlasarettet	kr. 336,000: —
Diakonissanstalten	» 69,000: —
Garnisonssjukhuset	» 115,000: —
Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt	» 1,500: —
Allmänna barnbördshuset	» 65,000: —
Medellösas vård å statshospital	» 75,000: —
Medellösas vård å lungsots- och skrofulossanatorier (utöver jubileifondens avkastning, för år 1933 beräknad till 18,000 kr.)	» 236,000: —
Medellösas vård å radiumhemmet	» 20,000: —
Konvalescenthemmen å Ribbingebäck och Skytteholm	» 65,000: —
Tobo konvalescenthem	» 4,000: —
Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter	» 22,500: —
Fysikalisk behandling av medellösa sjuka	» 12,500: —
Till vård-, bandage- och proteskostnader åt medellösa sjuka	» 57,000: —
Till barnmorskor för fattigförlossningar i hemmen	» 1,600: —

¹⁾ Här äro ej medtagna de i staten upptagna anslag, som avse likvider mellan stadens egna myndigheter, verk och inrättningar.

Ersättning till vissa barnmorskor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställd taxa	kr. 1,800: —
Summa kr. 1,081,900: —	

Understödda institutioner

Fattigvård.

Uttackorderingskostnader	kr. 405,000: —
Till lindring i mindre bemedlades kostnader för vård av sinnesslöa	» 15,000: —
Bidrag till vårdkostnad för blinda och dövstumma å Drottning Sofias stiftelse, Lund, och hantverksskolan för blinda, Kristinehamn, m. fl.	» 7,000: —
Arbetshemmet Emaus	» 13,000: —
Arbetshemmet Ösbyholm	» 55,000: —
Ersättning till fattigvårdssamhäl-len utom Stockholm för lämnad vård åt fattiga, tillhörande Stockholms kommun	» 600,000: —
Kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag utan fattigvårds karaktär	» 980,000: —
Summa kr. 2,075,000: —	

Alkoholistvård.

Avgifter till alkoholistanstalter kr.	30,000: —
Bidrag till beklädnad av medellösa personer vid intagning å anstalt	» 20,000: —
Arbetshemmet Björknäs	» 1,500: —
Transportkostnader för internerade personer	» 4,000: —
Summa kr. 55,500: —	

Barnavård.

Uttackorderingskostnader	kr. 825,000: —
Skyddshemsavgifter	» 7,000: —
Ersättning för fosterbarnsvård (av detta anslag utgå bl. a. bidrag till vissa enskilda spädbarnshem)	» 6,000: —
Ersättning till främmande kommuner för lämnad vård åt barn, tillhörande Stockholms kommun	» 350,000: —
Kostnad för vård å allmänna barnhusets barnhem	» 7,500: —
Summa kr. 1,195,500: —	
Inalles kr. 4,407,900: —	

